

Handläggare
Stefano Prestinoni
Telefon: 08-508 24 030Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse VB 2019 för Skärholmens stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse, inklusive bilagor, för år 2019 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.

Resultatenheternas fonderade medel minskas med 0,4 mnkr till 2020.

Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Patrik Åhnberg
StadsdelsdirektörStefano Prestinoni
Avdelningschef administration

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	8
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	8
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	10
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	18
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	30
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	40
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	61
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	72
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	73
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	75
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	78
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	80
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	88
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	94
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	96
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	97
Uppföljning av ekonomi.....	114
Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget.....	114
Resultatenheter.....	118
Investeringar.....	118
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	119
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	119
Ombudgeteringar.....	119
Medel för lokaländamål.....	119
Analys av balansräkning.....	120

Övrigt.....	120
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	120
Kvalitetsarbete.....	122
Övrigt.....	126

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 - ub031 VB 2019

Bilaga 2: Bilaga 2 - Sdn24 2019

Bilaga 3: Bilaga 3 - Inkomna synpunkter och klagomål 2019

Bilaga 4: Bilaga 4 - Inkomna medborgarförslag 2018

Bilaga 5: Bilaga 5 - Uppföljningsrapport för internkontrollplanen

Bilaga 6: Bilaga 6 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel_växtbäddar_med_biokol

Bilaga 7: Bilaga 7 - Slutrapport klimatinvesteringsmedel byte till LED belysning

Bilaga 8: Bilaga 8 - Slutrapport trygghetsinvestering_medborgarbudget_Vårgården

Bilaga 9: Bilaga 9 - Slutrapport trygghetsinvestering Bredäng SIP

Bilaga 10: Bilaga 10 - Verksamhetsberättelse 2019 Fryshuset

Bilaga 11: Bilaga 11 - Rapport gällande trivsel Fryshuset 2019

Bilaga 12: Bilaga 12 - Kvalitetsredovisning förskola

Bilaga 13: Bilaga 13 - Kompetensförsörjningsplan

Sammanfattande analys

I verksamhetsberättelsen redovisas på vilket sätt och i vilket omfattning nämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Måluppfyllelsen grundar sig på de underliggande verksamhetsområdes- och nämndmålen samt på andel uppnådda indikatorer och genomförda aktiviteter.

Skärholmens stadsdelsförvaltning bedömer att nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för verksamhetsåret.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Nämnden bedömer att tre av fem verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Totalt uppfylls tre av sju nämndmål helt. För 120 av totalt 126 kommunfullmäktige- eller nämndaktiviteter har arbete genomförts enligt plan och årsmålet för 32 av 57 kommunfullmäktiges eller nämndindikatorer uppnås. Flertalet av nämndmålen, nämndaktiviteterna och nämndindikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen uppnås. Därtill kan nämnden redovisa för flertalet goda exempel.

Målet "I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort" uppfylls helt. Samtliga årsmål för indikatorerna uppnås. Nämnden har under året inriktat arbetet på att korta tiderna som enskilda personer är beroende av ekonomiskt bistånd. För att möjliggöra detta har nämnden prioriterat att ge socialsekreterare och handläggare förutsättningar för tätare uppföljningar med klienter vilket gett resultat.

Nyanlända har erbjudits samhällsvägledning genom såväl uppsökande arbete som vid besök på medborgarkontoret. Under året har nio tematräffar anordnats och ca 90 % av besökarna på tematräffarna har uppgett att de fått information om träffarna via medborgarvärdarna. Nämnden bedömer att det betyder att ändamålsenliga arbetssätt att sprida information har hittats.

Målet "Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i" uppfylls inte. Bedömningen grundas på att målvärdet för fyra av kommunfullmäktiges fem indikatorer, de som baseras på medborgarundersökningen, uppnås delvis eller inte alls. Värt att notera är att 219 personer svarade på undersökningen av drygt 37 000 personer i området. Svarefrekvensen för undersökningen låg på 34 % varför nämndens ståndpunkt är att det är svårt att dra alltför generella slutsatser utifrån resultatet.

Nämnden bedömer att resultatet i årets undersökning också påverkats av årets händelser med allvarligt och/eller dödligt våld i den offentliga miljön. Resultat för frågorna om renhållningen påverkas av den generella upplevelsen av området. Nämnden har inte nedprioriterat eller minskat insatser som skulle kunna förklara det lägre resultatet. Arbetet med snabb hantering av felanmälningar, extra städinsatser, investeringar i och förnyelse av parker och lekplatser samt annan utrustning och redskap med mera har utökats jämfört med föregående år.

Målet "I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige" uppfylls delvis. Årsmålen för indikatorerna "andelen förskollärare" samt "andel nöjda föräldrar" uppnås delvis. I relation till föregående års utfall av kvalitetsindikatorn är årsmålet högt uppsatt och nämnden når som tidigare bedömt inte målvärdet.

Andelen nöjda föräldrar i förskoleundersökningen har ökat men det reviderade årsmålet för indikatorn uppnås delvis. Nämnden har högst resultat bland stadsdelsförvaltningarna på att

vårdnadshavare känner sig välkomna att ställa frågor samt att det är enkelt att kommunicera digitalt med förskolan.

I nämndens arbete för en likvärdig förskola med hög kvalitet har fem gemensamma miljöer arbetats fram. Reflektioner kring pedagogernas förhållningssätt till barnen, materialet samt syftet med miljöerna har genomförts. Nämnden bedömer att det har bidragit till en positiv utveckling i form av att barnen är mer delaktiga i utformningen av miljön och materialet är mer tillgängligt.

Målet "I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet" uppfylls helt. Årsmålet nås för flertalet av kommunfullmäktiges indikatorer. Utöver detta redovisar nämnden för flera goda exempel. Utifrån ordinarie samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis utvidgades samarbetet under hösten med ett pilotprojekt i vilket Söderholmsskolan, barn- och ungdomsenheten, förskolorna i Vårberg, samt Relationsvårdscentrum Sydväst har ingått. Pilotprojektet syftade till att öka samverkan mellan olika verksamheter.

På flera av nämndens egen-regi verksamheter inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har arbetsmetoden "Delaktighetsmodellen" införts och använts. Det främsta syftet med modellen är att stödja enskilda personer i att öka sin förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med dem personer som de delar vardagen med. Resultaten har genomgående varit positiva utifrån ett ökat brukarinflytande.

I förhållande till andra stadsdelsnämndsområden har nämnden en hög andel barnfamiljer som bor i osäkra boendeförhållanden. Nämnden har på ett målmedvetet sätt arbetat för att stötta barnfamiljer till stadigvarande boenden. Under året har nämnden intensifierat arbetet genom att bilda ett boteam vilket resulterat i att totalt 24 barnfamiljer, med 54 barn, har flyttat från hotell och vandrarhem till förstahands- eller andrahandskontrakt.

Målet "I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för flertalet av indikatorerna som riktar sig mot förvaltningens egen-regi verksamhet och därmed har rådighet över, har uppnåtts.

Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen uppgår till 87 % och de som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs uppgår till 89 %. Båda resultaten är klart högre än föregående år och dessutom högre än stadens genomsnitt.

Som gott exempel kan nämnas att i början av september arrangerade nämnden en äldrefestival. Festivalen pågick under fem dagar och riktade sig till personer över 60 år i stadsdelsnämndsområdet och besöktes av ca 500 äldre kvinnor och män. Festivalen skapade nya möjligheter för möten och socialt umgänge för de äldre i stadsdelsnämndsområdet.

Inom ramen för projektet Matlyftet, vars syfte är att lyfta måltidsupplevelsen och motverka ofrivillig ensamhet hos äldre kvinnor och män, har nämndens hemtjänst i egen regi anordnat luncher för äldre en gång per vecka i 10 veckor i både Skärholmen och Bredäng. Luncherna har varit välbesökta och de äldre har upplevt satsningen som mycket positiv. De gemensamma luncherna har fått de äldre att känna sig mindre ensamma samt att man kunnat njuta av att äta mat tillsammans med andra.

Ett hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden bedömer att tre av fem verksamhetsområdesmål uppfylls helt och bidrar därmed till att uppfylla inriktningsmålet. Samtliga fem nämndmål uppfylls. 21 av kommunfullmäktige- eller nämndindikatorerna uppnås 11 och arbetet med 37 av 40 kommunfullmäktige- eller nämndaktiviteterna har genomförts enligt plan.

Målet "Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv" uppfylls helt. En handlingsplan för att stärka det lokala näringslivet pågår och samarbetet med Stockholm Business Region har stärkts ytterligare under året. Planen utgår ifrån stadens kommande näringslivspolicy och utgår från den lokala kontexten vad gäller utmaningar och möjligheter.

Målet "Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov" uppfylls delvis. Årsmålet för färdigställa bostäder med särskild service har inte uppnåtts. De planerade bostäderna för målgruppen har mot bakgrund av felaktig verksamhetsklass istället upplåtits till ordinarie bostadskön. Nämnden har under året öppnat en ny gruppbostad, Torvsätra LSS-bostad, med sex lägenheter.

Nämndens nära samverkan med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret inom Fokus Skärholmen har fortsatt. Bland annat har nämnden medverkat vid utvärdering och vägledning av byggaktörers sociala klausuler inom markanvisningsprocessen. Som en del av nämndens arbete för att förstå behoven och förutsättningar för det lokala näringslivets utveckling har en inventering av näringsidkarna runt Skärholmstorget gjorts för projektet "Centrala Skärholmen".

Målet "Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet" uppnås delvis. Årsmålet för indikatorn "Andel miljöbränsle i stadens etanol och biogasfordon" uppnås inte då det varit svårt att genomföra tankning med biogas i ett fåtal av förvaltningens fordon. Dock redovisar nämnden för framgångsrika insatser för god framkomlighet som genomförts gällande vinterväghållning och gång- och cykelvägar.

Nämnden tog inför årets vintersäsong initiativ till att samordna snöröjningsinsatser mellan trafikkontorets entreprenör som underhåller gator och trottoarer och nämndens entreprenör som underhåller gångvägar och övrig parkmark. Som exempel har staden kravställt att den entreprenör som snöröjer sist har skyldighet att ta hand om vallar för att kunna säkerställa framkomligheten för personer med funktionsnedsättning.

Målet "Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig dels på uppnått årsmål för en av indikatorerna och dels på att arbetet med samtliga aktiviteter utförts enligt plan. Det underliggande nämndmålet bedöms även som helt uppfyllt. Nämnden har fortsatt arbeta med att tillgängliggöra spontana idrottsplatser i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer och fritidsverksamheten har säkerställt att besökarna i större grad skall vara med och planera, delta vid genomförande och utvärdera aktiviteterna.

Målet "Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö" uppfylls helt. Nämnden uppnår årsmålen på fyra av fem av kommunfullmäktiges indikatorer och de planerade aktiviteterna har i stort genomförts enligt plan.

Flera insatser har genomförts för att stärka de ekologiska värdena i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer. I nära samarbete med miljöförvaltningen har ett nytt arbetssätt implementerats för uppdatering av miljöförvaltningens databas för övervakning av naturvårdsskötsel. Under året

rapporterades åtgärder gällande slätter, ek- och tallmiljöer, död ved och groddammar.

För att stärka områdets förmåga att hantera extrema klimathändelser har bland annat omhändertagandet av dagvatten genomförts inom projekten Bredängs spontanidrottsplats, Vårgården och Sättradalsparken.

Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden bedömer att båda verksamhetsområdesmålen uppfylls helt och bidrar därmed till att uppfylla inriktningsmålet. De tre underliggande nämndmålen uppfylls helt. Av 37 kommunfullmäktige- eller nämndaktiviteter har 36 genomförts eller pågår enligt plan. Årsmålen för 13 av 19 kommunfullmäktige- eller nämndindikatorer har uppnåtts. Nämnden redovisar även för flertalet goda exempel.

Målet "Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att nämnden redovisar en budget i balans och når målet om prognossäkerhet.

Kommunfullmäktige tilldelade nämnden en budget på 1203,9 mnkr för 2019. Efter resultatöverföring redovisar nämnden en budget i balans för 2019. De främsta avvikelserna mot budget finns inom "Nämnd och administration" och "Stöd och service till personer med funktionsnedsättning".

Målet "Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna" uppfylls helt. Målbedömningen grundar sig bland annat på att nämnden har minskat sjukfrånvaron och når årsmålet för sjukfrånvaron samt fortsatt goda resultat på medarbetarenkäten.

Resultatet för AMI-index är högst bland samtliga stadsdelsnämnder och svarsfrekvensen näst högst. Nämndens utfall för "Bra arbetsgivare"-index ligger två indexpunkter högre jämfört med samtliga stadsdelsnämnder. Nämnden gör bedömningen att det höga resultatet från medarbetarenkäten beror på det systematiska och långsiktiga arbetet med arbetsmiljöfrågor, ledarskap och medarbetarskap.

I syfte att säkerställa framtida kompetensförsörjning har nämnden utformat ett chefstraineeprogram inom avdelningen för om äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri, där kompetenskravet på chefserfarenhet har sänkts och istället förstärkts med utökad stöd genom mentorskap och en ettårig individuell utvecklingsplan.

Under 2019 har nämndens digitaliseringsarbete haft fokus på att lokalisera vilka utmaningar som finns i verksamheterna. Genom workshops har verksamheterna synliggjort sina viktigaste utmaningar. Syftet är att säkerställa ett behovsbaserat utvecklingsarbete i nämnden som kommer invånarna till nytta.

För att lyfta digitalisering och innovationsdrivet arbete har även nämnden anordnat en intern innovations- och digitaliseringsmessa. Medarbetare bjöds in till att ta del av föreläsningar, workshops och se goda exempel från verksamheter i nämnden som redan är igång med sitt digitaliseringsarbete.

Bland goda exempel kan samtalsstöd och karriärutvecklingsprogrammet Horisont nämnas.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att tre av fem verksamhetsområdesmål uppfylls helt och därmed bidrar till att uppfylla inriktningsmålet. Totalt uppfylls tre av sju nämndmål helt. För 120 av totalt 126 kommunfullmäktige- och nämndaktiviteter har arbete genomförts enligt plan och årsmålet för 32 av 57 kommunfullmäktige- och nämndindikatorer uppnås. Flertalet av nämndmålen, nämndaktiviteterna och nämndindikatorerna som bedöms ha stor påverkan på måluppfyllelsen uppnås. Därtill kan förvaltningen redovisa för flertalet goda exempel.

Målet "I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort" uppfylls helt. Samtliga årsmål för indikatorerna uppnås. Förvaltningen har under året inriktat sitt arbete på att korta tiderna som enskilda personer är beroende av ekonomiskt bistånd. För att detta ska bli möjligt har förvaltningen prioriterat att ge socialsekreterare och handläggare förutsättningar för tätare uppföljningar med klienter vilket gett resultat.

Nyanlända har erbjudits samhällsvägledning genom såväl uppsökande arbete som vid besök på medborgarkontoret. Under året har nio tematräffar anordnats och ca 90 % av besökarna på tematräffarna har uppgett att de fått information om träffarna via medborgarvårdarna. Förvaltningen bedömer att det betyder att ändamålsenliga arbetssätt att sprida information har hittats.

Målet "Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i" uppfylls inte. Bedömningen grundas på att målvärdet för fyra av kommunfullmäktiges fem indikatorer, de som baseras på medborgarundersökningen, uppnås delvis eller inte alls. Värt att notera är att 219 personer svarade på undersökningen av drygt 37 000 personer i området. Svarefrekvensen för undersökningen låg på 34 % varför förvaltningens ståndpunkt är att det är svårt att dra alltför generella slutsatser utifrån resultatet.

Förvaltningen bedömer att resultatet på frågor avseende renhållningen påverkas av den generella upplevelsen av området. Ingen nedprioritering eller indragna eller minskade insatser i området har gjorts som skulle kunna förklara det lägre resultatet, snarare tvärtom - arbetet med snabb hantering av felanmälningar, extra städinsatser, investeringar i och förnyelse av parker och lekplatser samt annan utrustning och redskap med mera har utökats ytterligare under året jämfört med föregående år.

Målet "I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige" uppfylls delvis utifrån att förvaltningen inte uppnår målen om andelen förskollärare samt andel nöjda föräldrar. I relation till föregående års utfall av kvalitetsindikatorn är årsmålet högt uppsatt och förvaltningen når som väntat inte målvärdet.

Andelen nöjda föräldrar i förskoleundersökningen har ökat men det reviderade årsmålet för indikatorn uppnås inte. Förvaltningen har högst resultat bland stadsdelarna avseende att vårdnadshavare känner sig välkomna att ställa frågor samt att det är enkelt att kommunicera digitalt med förskolan.

I förvaltningens arbete för en likvärdig förskola med hög kvalitet har fem gemensamma miljöer arbetats fram. Reflektioner kring pedagogernas förhållningssätt till barnen, materialet

samt syftet med miljöerna har genomförts. Förvaltningen bedömer att det har bidragit till en positiv utveckling i form av att barnen är mer delaktiga i utformningen av miljön och materialet är mer tillgängligt.

Målet "I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet" uppfylls helt. Årsmålet nås för flertalet av kommunfullmäktiges indikatorer. Utöver detta redovisar förvaltningen för flera goda exempel. Utifrån ordinarie samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis utvidgades samarbetet under hösten med ett pilotprojekt i vilket Söderholmsskolan, barn- och ungdomsenheten, förskolorna i Vårberg, samt Relationsvårdscentrum Sydväst har ingått. Pilotprojektet syftade till att öka samverkan mellan olika verksamheter.

På flera av förvaltningens verksamheter inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har arbetsmetoden "Delaktighetsmodellen" införts och använts. Det främsta syftet med modellen är att stödja enskilda personer i att öka sin förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med dem personer som de delar vardagen med. Resultaten har genomgående varit positiva utifrån ett ökat brukarinflytande.

I förhållande till andra stadsdelsnämndsområden har Skärholmen en hög andel barnfamiljer som bor i osäkra boendeförhållanden. Förvaltningen har på ett målmedvetet sätt arbetat för att stötta barnfamiljer till stadigvarande boenden. Under året har förvaltningen intensifierat arbetet genom att bilda ett boteam vilket resulterat i att totalt 24 barnfamiljer, med 54 barn, har flyttat från hotell och vandrarhem till förstahands- eller andrahandskontrakt.

Målet "I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för flertalet av indikatorerna som mäter utfall för förvaltningens verksamheter i egen regi har uppnåtts.

Andel äldre på Sätra vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen uppgår till 87 % och de som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs uppgår till 89 %. Båda resultaten är högre än föregående års utfall och dessutom högre än stadens genomsnitt.

Som ett gott exempel kan nämnas att i början av september arrangerade förvaltningen en äldrefestival. Festivalen pågick under fem dagar och riktade sig till personer över 60 år i stadsdelsnämndsområdet och besöktes av ca 500 äldre kvinnor och män. Festivalens varierande innehåll skapade nya möjligheter för nya möten och socialt umgänge för de äldre i stadsdelsnämndsområdet.

Inom ramen för projektet Matlyftet, vars syfte är att lyfta måltidsupplevelsen och motverka ofrivillig ensamhet hos äldre kvinnor och män, har förvaltningens hemtjänst i egen regi anordnat luncher för äldre en gång per vecka i 10 veckor i både Skärholmen och Bredäng. Luncherna har varit välbesökta och de äldre har upplevt satsningen som mycket positiv. De gemensamma luncherna har fått de äldre att känna sig mindre ensamma samt att man kunnat njuta av att äta mat tillsammans med andra.

Agenda 2030

Förvaltningen har under året påbörjat ett brett Agenda 2030-arbete i syfte att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbar utveckling för stadsdelsnämndsområdets invånare samtidigt som nuvarande utmaningar adresseras. Arbetet med att stärka intern och extern samverkan genom gemensam analys, planering, genomförande och uppföljning i enlighet med

stadens Agenda 2030-arbete har inletts och en grund har lagts för det fortsatta metod- och utvecklingsarbetet.

En uppdaterad lägesbild av hur situationen i stadsdelsnämndsområdet ser ut i förhållande till de sjutton globala hållbarhetsmålen har tagits fram. Lägesbilden togs fram genom statistikuppföljning utifrån Rådet för främjande av kommunal analys (RKA) nyckeltal för uppföljning av Agenda 2030 i Sverige på kommunnivå och genomförandet av systemanalys-workshopar vid vilka chefer och medarbetare inom förvaltningen, fackförvaltningar och andra samhällsaktörer deltog. Utifrån detta arbete har fem övergripande hållbarhetsutmaningar identifierats. Dessa är: 1) Uppväxtvillkor och utbildning; 2) Försörjning; 3) Bostäder, stadsutveckling, och trygga offentliga miljöer; 4) Hälsa och välmående; och 5) Demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga.

Dessa hållbarhetsutmaningar är nära relaterade till verksamheten inom inriktningsmål 1 och därför beskrivs arbetet inom de fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningarna främst under nedan verksamhetsmål, men det finns även kopplingar till kommunfullmäktiges inriktningsmål 2 och 3 vilket beskrivs i korthet under dessa avsnitt.

De fem hållbarhetsutmaningarna är nära sammankopplade till varandra och relaterar i flera fall också till mer än ett verksamhetsmål, men beskrivs under det verksamhetsmål till vilken kopplingen bedöms vara starkast.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att samtliga indikatorer från kommunfullmäktige uppnås helt. Samtliga aktiviteter från kommunfullmäktige är även genomförda. De två underliggande nämndmålen har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baseras bedömningen på att förvaltningen fortsätter arbetet med att korta tiderna som enskilda är beroende av ekonomiskt bistånd och att ge stöd för att enskilda ska bli självförsörjande och kunna leva självständiga liv. För att detta ska bli möjligt arbetar förvaltningen med att ge socialsekreterare och handläggare stöd i både klientprocess och prioriteringar. Syftet är att ge möjlighet till tätare uppföljningar tillsammans med de enskilda och ett än mer kontinuerligt upprättande av förändringsplaner. Under året har 237 hushåll blivit självförsörjande genom arbete, studier eller andra ersättningar. Under förra året blev 209 hushåll självförsörjande genom samma mätmetod.

Uppnådda resultat

Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd, Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen och Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare

Utfallet för andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd är 4,3 %.

Förvaltningens årsmål på 5 % uppnås därmed.

Andelen personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen uppgår till 3,01 % och årsmålet på 3,2 % uppnås därmed. Utfallet gällande kvinnor, 3,29 %, är högre än för män, 2,75 %.

Andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna uppgår till 1,91 % och årsmålet på 2,1 % uppnås därmed. Utfallet gällande kvinnor, 2,18 %, är högre än för män, 1,65 %.

Förvaltningen bedömer att det finns flera faktorer som bidragit till att ovanstående indikatorer uppnås. Framförallt arbetar förvaltningen med ett närvarande ledarskap där medarbetare kontinuerligt får stöd i klientprocesser och i prioriteringar av ärenden. Enskilda som har ekonomiskt bistånd har upprättade förändringsplaner och för klienter som är aktuella under lång tid eller är återkommande genomförs fördjupade kartläggningar (FIA) för att identifiera försörjningshinder. Genom detta arbete finns det en tydlighet i den vidare planeringen för klienterna. Upprättande av Samordnad Individuell Plan (SIP) genomförs för klienter som är långtidssjukskrivna för att en samverkan ska ske med hälso- och sjukvården. Genom Samordningsförbundet (FINSAM) har förvaltningen också möjlighet att samverka och samordna arbetsrehabiliterande insatser antingen via FINSAM-teamen vid en av vårdcentralerna i Skärholmen eller på Jobbtorg. Det finns även en särskild samverkan med Jobbtorg gällande de klienter som är aktuella på både enheten för ekonomiskt bistånd och Jobbtorg.

Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb och Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb

Förvaltningen har tillhandahållit 65 platser för Stockholmsjobb vilket innebär att årsmålet på 42 platser uppnås.

Förvaltningen har ett utfall på 33 aspiranter som fått Stockholmsjobb. Förvaltningens årsmål på 33 aspiranter uppnås därmed.

Förvaltningen har en nära samverkan med Jobbtorg som förmedlar Stockholmsjobben och arbetar för att hitta lämpliga arbetsplatser för aspiranterna. Själva matchningen av aspiranterna sker på Jobbtorg. Förvaltningen prioriterar personer boende i stadsdelsnämndsområdet till Stockholmsjobben som sker i förvaltningens regi för att på så sätt minska antalet personer som är beroende av ekonomiskt bistånd.

Antal tillhandahållna platser för feriejobb och Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi

Gällande tillhandahållna platser för feriejobb har förvaltningen ett utfall på 737 platser som tillhandahållits. Förvaltningens årsmål på 700 platser uppnås därmed.

Antalet unga som fått ett feriejobb i stadens regi uppgår till 737 ungdomar. Könsfördelningen är relativt jämn då 375 var pojkar och 362 var flickor. Förvaltningens årsmål på 730 unga som fått feriejobb uppnås därmed.

Förvaltningen har arbetat aktivt med att hitta lämpliga feriejobb till ungdomarna, både i förvaltningens egen regi och vid externa platser. Förvaltningen har kontinuerligt följt antalet anmälda platser och vid behov uppmanat egen-regi verksamheterna att se över möjligheterna att ta emot ytterligare ungdomar till feriearbete.

Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning

Förvaltningen har under året tillhandahållit 48 praktikplatser och årsmålet för indikatorn som är 46 nås därmed. Förvaltningen ser att ett nära samarbete med lärosäten och tillgången till utbildade handledare är ett framgångsrikt arbetssätt. Samarbetet med lärosätena ger kompetensutveckling för samtliga medarbetare genom möjligheten att ta del av ny forskning samt att långsiktig kompetenshöjning främjas.

Goda exempel

Initial Bedömning och Motiverande samtal

Förvaltningen har vidareutvecklat användandet av bedömningsinstrumentet "Initial Bedömning" med syfte att i ett tidigt skede tydliggöra vilka krav som finns för att enskilda ska kunna få ekonomiskt bistånd. Detta för att undvika att enskilda blir beroende av ekonomiskt bistånd en längre tid. I samband med arbetet har förvaltningen utvecklat arbetet med motiverande samtal kopplat till det tydligare kravställandet.

Budget- och skuldrådgivning

Förvaltningens budget- och skuldrådgivare har haft ett flertal föreläsningar för bland annat andra medarbetare inom förvaltningen, Krami (samverkan mellan Arbetsförmedling, Kriminalvård och kommunen) och Stadsmissionen. Budget- och skuldrådgivarna har även arbetat med att sprida information om vilket stöd enskilda kan få från verksamheten. Under året har även workshops gällande privatekonomi för enskilda ägt rum på medborgarkontoret.

Iwork och daglig verksamhet

Förvaltningen samverkar med Iwork för att fler enskilda som har funktionsnedsättning ska få möjlighet att komma ut på den ordinära arbetsmarknaden. Förvaltningen har även arbetat med att utveckla beställningar och uppdrag till dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning som står nära arbetsmarknaden för att säkerställa att dessa får stöd i att prova att vara på en arbetsplats. Ett fåtal personer med funktionsnedsättning har på detta sätt kommit ut i arbete.

Jämställdhetsanalys

I stadsdelsnämndsområdet har kvinnor en lägre sysselsättningsgrad än män vilket sannolikt är en förklaring till att fler kvinnor än män är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning.

De enskilda som är aktuella på enheten för ekonomiskt bistånd domineras av personer med utomeuropeisk härkomst, antingen utrikes födda eller inrikes födda med utrikes födda föräldrar. Statistik visar att det i stadsdelsnämndsområdet finns en stor grupp ensamstående kvinnor med utomeuropeisk bakgrund med barn som är aktuella för ekonomiskt bistånd. Forskning har visat att det är svårt för många utomeuropeiskt födda kvinnor att leva upp till de krav som ställs på den svenska arbetsmarknaden som ställer höga krav på kunskaper i svenska språket, formell utbildning och kvalificerad arbetslivserfarenhet. De utomeuropeiskt födda kvinnorna har generellt en lägre utbildningsnivå än kvinnor födda i Sverige och kommer ofta från länder där kvinnors deltagande på arbetsmarknaden är låg. Detta innebär att många kvinnor har begränsade arbetslivserfarenheter.

För att uppnå ekonomisk jämställdhet arbetar förvaltningen med detta som utgångspunkt för att medvetet minska antalet kvinnor som uppbar ekonomiskt bistånd, bland annat genom arbetsmarknadsinsatser så som Stockholmsjobb. Ytterligare ett exempel är den kartläggning som genomfördes 2018 gällande kvinnor boende i Vårberg som uppbar ekonomiskt bistånd. Förvaltningen har arbetat på ett strukturerat sätt med de klienter som ingick i kartläggningen. I

dagsläget har 39 % av kvinnorna antingen avslutat sin kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd eller kommer inom kort att avsluta denna i och med att de blir självförsörjande. Ett flertal av kvinnorna som var med i kartläggningen och som varit långtidssjukskrivna har deltagit i arbetsträning eller Jobbtorget's hälsoinsatser. I de fall som de inte deltagit i aktiviteterna har andra försörjningshinder uppdagats via den fördjupade kartläggningen vilket innebär att en långsiktig och anpassad planering krävs för att de ska kunna bli självförsörjande.

Agenda 2030

Försörjning

Inom ramen för analysarbetet och tillsammans med andra samverkansaktörer har förvaltningen identifierat försörjning som en av fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar för stadsdelsnämndsområdet. Lägesanalysen visar att till exempel att medelinkomsten för stadsdelsområdet under åren 2014-2016 ligger på ca 65,5 % av stadens medelinkomst och det finns även stora skillnader mellan könen.

Fokusområdet handlar främst om att stadsdelsnämndsområdets invånare ska kunna försörja sig själva och sina närstående. Fokusområdet fokuserar särskilt på de grupper som står långt från arbetsmarknaden och/eller berörs av osäkra och ohållbara försörjningssätt, såsom unga vuxna, kvinnor, personer med funktionsnedsättning och äldre. För att främja hållbara lösningar bör yrkesutbildning, högre utbildning, samt språk- och andra kompetenshöjande åtgärder prioriteras och stärkas. Nära samverkan med näringslivet är en förutsättning för att nå hållbara resultat inom området.

Särskilda redovisningar

Samhällsvägledning för nyanlända

Målgruppen erbjuds samhällsvägledning genom såväl uppsökande arbete som vid besök på medborgarkontoret. I det uppsökande arbetet besöker medborgarvärdarna regelbundet SFI, introduktionsförskolan samt olika boenden för nyanlända. Under året har ett arbetssätt med dörrknackning hos egenbosatta nyanlända provats, och mötena har varit meningsfulla, men arbetssättet innebär en alltför omfattande arbetsinsats för att bedömas som möjligt att permanenta. Många nyanlända söker även upp medborgarvärdarna på dialogtorg i Vårbergs centrum där medborgarvärdarna finns varje måndag.

Nio tematräffar för nyanlända har ordnats på teman som förening och fritid, digitala verktyg, ekonomi, vård och hälsa, att åldras i Skärholmen samt bostadsvägledning. Vid varje tillfälle har mellan 20-40 deltagare kommit. Träffarna genomförs i öppet hus-form, vilket bedöms som en form som möjliggör kvalitativa samtal. Av deltagarna vid tematräffarna uppgav huvuddelen (cirka 90 %) att de hittat till träffen efter att ha pratat med medborgarvärdarna. Endast ett fåtal kommer till tematräffarna efter att ha läst informationsbrevet. Det är tydligt att det personliga mötet med medborgarvärdarna är mer ändamålsenligt än skriftlig information när det gäller att nå ut med information till målgruppen.

I januari inleddes projektet ”Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända” som finansieras av Länsstyrelsen och sker i samarbete med Skarpnäcks och Södermalms stadsdelsförvaltningar. Målet med projektet är att fler nyanlända i Stockholms stad, såväl egenbosatta som anvisningsbosatta, snabbare ska hitta en stadigvarande bostad under etableringstiden. Som en del av projektet utvecklas särskilda insatser med fokus på bostadsvägledning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	4,3 %			4,4 %		5 %	2,8 %	VB 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,01 %	2,75 %	3,29 %	3,09 %		3,2 %	1,6 %	VB 2019
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,91 %	1,65 %	2,18 %	1,97 %		2,1 %	1,1 %	VB 2019
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	33 st	13 st	20 st	21 st		33 st	1 050 st	VB 2019
Analys								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Fler kvinnor än män har under året fått Stockholmsjobb. En möjlig förklaring till detta är att de flesta arbeten inom förvällningens område är inom vård, omsorg och barnomsorg. Det har främst varit kvinnor som visat intresse för dessa arbeten. Då det inom stadsdelsnämndsområdet finns fler kvinnor än män som uppbär ekonomiskt bistånd har förvaltningen arbetat aktivt för att fler kvinnor ska få Stockholmsjobb och därmed ökade möjligheter att bli självförsörjande								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	737			700	737	700 st	9 000 st	VB 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	65			25	42	42 st	1 050 st	VB 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	48			47		46	Tas fram av nämnden	VB 2019
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	737 st	375 st	362 st	700 st		730 st	9 000 st	VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Skärholmen är invånarna självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män

- är självförsörjande. De som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd att bli självförsörjande och är enbart beroende av ekonomiskt bistånd under en kortare period
- är i arbete. Prioriterade grupper är kvinnor, nyanlända, sjukskrivna och de som av sociala/medicinska skäl inte är i arbete. Samverkan med externa aktörer stärks för att nå målsättningen att dessa grupper kommer i arbete
- med funktionsnedsättning har ökade möjligheter att komma i arbete och det sker i samverkan med andra aktörer såsom arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen
- har möjlighet att på ett enkelt sätt ta kontakt med socialtjänsten genom olika aktiviteter som till exempel öppen mottagning på medborgarkontoret
- har möjligheter och frihet att påverka sina egna liv, särskilt fokus ligger på att kvinnor i Vårberg och nyanlända är delaktiga i samhället och har möjlighet att själva påverka sin framtid, ekonomi, hälsa och sitt privatliv
- får ett mer självständigt liv då fler digitala arbetssätt införs
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Flickor och pojkar

- lever i familjer med egen försörjning. Handläggningen av ekonomiskt bistånd har ett tydligt barnperspektiv och barns behov beaktas särskilt
- får möjlighet till arbetslivserfarenhet genom feriejobb.

Förväntat resultat

Högst 5 % av barn i stadsdelsnämndsområdet lever i familjer som har ekonomiskt bistånd

Högst 2,1 % av vuxna i stadsdelsnämndsområdet har långvarigt ekonomiskt bistånd

Minst 25 aspiranter har fått Stockholmsjobb

100 % av nyanlända kvinnor och män får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen fått underlag över inflyttade till stadsdelsnämndsområdet

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt då indikatorn uppnås och att samtliga aktiviteter är genomförda.

Uppnådda resultat

Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsnämndsområdet

Samtliga nyanlända kvinnor och män som förvaltningen fått underlag om som inflyttade till stadsdelsnämndsområdet har inom en månad fått personliga erbjudanden om samhällsvägledning. Förvaltningen bedömer dock att den främsta framgångsfaktorn i arbetet med att nå de nyanlända och få dem att ta emot/nyttja samhällsvägledningen som erbjuds är de fysiska mötena med medborgarvärdarna som arbetar uppsökande.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att förvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsnämndsområdet	100 %	100 %	100 %			100 %		VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetsätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31	
 En kartläggning av medborgarkontorets arbetsprocesser genomförs och olika utvecklingsförslag identifieras med syfte att fler invånare ska kunna hantera digitala verktyg och därmed själva ombesörja sina ärenden.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förbättrad mätning och uppföljning av antal personer med funktionsnedsättning som får arbete utreds.	2019-01-01	2019-12-31	
 I samarbete med rådet för funktionshinderfrågor gör förvaltningen en kartläggning över möjliga lokala arbetsätt för att få fler personer med funktionsnedsättning i sysselsättning. Kartläggningen görs tillsammans med förvaltningens verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	
 I syfte att uppnå en ekonomisk jämställdhet arbetar förvaltningen för att fler kvinnor ska komma ut i arbete och bli självförsörjande.	2019-01-01	2019-12-31	
 I syfte att uppnå en jämnare fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män säkerställer förvaltningen att alla kvinnor och män får personliga erbjudanden om samhällsvägledning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända utvecklar förvaltningen arbetsätt och vägleder nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utvecklar förvaltningen samarbetet med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer som exempelvis arbetsförmedlingen avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Möjligheten att arbetsmarknadsinsatserna som bedrivs inom förvaltningen överförs till samordningsförbundets nystartade verksamhet Aktivitetsplats undersöks.	2019-01-01	2019-06-30	
 Möjligheterna för unga med funktionsnedsättning att få ett feriejobb stärks.	2019-01-01	2019-12-31	
 Tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor utvecklar förvaltningen former för samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen med målet att få fler personer med funktionsnedsättning i arbete, studier och praktik.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nämnden samverkar med högskolor och universitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens verksamheter

- håller hög kvalitet genom användning av evidensbaserade metoder och samarbete med högskolor och universitet
- säkrar kompetensförsörjningen och ökar rekryteringsbasen genom att erbjuda praktikplatser för olika yrkesgrupper.

Förväntat resultat

Minst 46 tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt då samtliga indikatorer uppnås och att samtliga aktiviteter är genomförda.

Uppnådda resultat

Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare

Förvaltningen uppnår målet om antalet praktikplatser som är tillhandahållna för verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare. Förvaltningen ser att ett nära samarbete med Södertörns högskola och upprättandet av ett centrum för professionsutveckling är ett lyckat arbetssätt.

Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskor och paramedicinare

Förvaltningen uppnår målet om antalet praktikplatser som är tillhandahållna för verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskor och paramedicinare. Förvaltningen gör antagandet att ett nära samarbete med lärosäten och tillgången till handledare är ett framgångsrikt arbetssätt.

Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för socionomer

Förvaltningen har under året tillhandahållit 12 platser för verksamhetsförlagd utbildning för socionomer och målet om 12 tillhandahållna platser uppnås därmed. Förvaltningen har haft ett sammanhållet mottagande av studenterna och arbetet med VFU-mottagandet ingår i stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare (VFU)	32 st			30 st		30 st		2019
Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för sjuksköterskor och paramedicinare (VFU)	4 st			5 st		4 st		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal tillhandahållna praktikplatser för verksamhetsförlagd utbildning för socionomer (VFU)	12 st			12 st		12 st		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskoleverksamheten fortsätter samarbetet med Södertörns högskola i projektet CPU – Centrum för professionsutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskoleverksamheten påbörjar en dialog med Stockholms Universitet om kluster för verksamhetsförlagd utbildning.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls inte

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet inte uppfylls. Bedömningen grundas på att två av kommunfullmäktiges fem indikatorer inte uppnås, två uppnås delvis och en uppnås helt. Samtliga aktiviteter från kommunfullmäktige är genomförda.

Årets medborgarundersökning som ligger till grund för flera av indikatorerna i verksamhetsområdesmålet besvarades av 219 av stadsdelsnämndsområdets drygt 37 000 invånare. Undersökningen skickades till 647 invånare i området vilket innebär att svarsfrekvensen är 34 %. Förvaltningens ståndpunkt är det är svårt att dra alltför generella slutsatser utifrån resultaten på grund av den låga svarsfrekvensen. Enligt den bortfallsanalys som presenteras i samband med undersökningen ligger resultaten gällande renhållning och skötsel inom felmarginalen från målvärdena. Årsmålet gällande indikatorn "Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor" är högt uppsatt och förvaltningen når som väntat inte målvärdet. Resultatet har också sjunkit marginellt jämfört med föregående års resultat.

Förvaltningens antagande är att resultatet i undersökningen huvudsakligen är en effekt av årets händelser med allvarligt och/eller dödligt våld, det offentliga samtalet om våld i kriminella miljöer samt det faktum att de öppna drogscenerna kring stadsdelsnämndsområdets centrum verkar ha allt större negativ inverkan på dessa och upplevelsen av trygghet i deras närhet.

När det gäller renhållning är förvaltningens bedömning att den generella upplevelsen av området också påverkar hur man svarar på frågor om hur området är omhändertaget. Det finns inte någon omfördelning av resurser, nedprioritering eller indragna eller minskade insatser på området som kan förklara det lägre resultatet, snarare tvärtom - arbetet med snabb hantering av felanmälningar, extra städinsatser, investeringar i och förnyelse av parker och lekplatser

samt annan utrustning och redskap med mera har utökats ytterligare under året jämfört med föregående år.

Uppnådda resultat

Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys

Förvaltningen genomförde under 2019 en risk- och sårbarhetsanalys och identifierade fyra åtgärder vars implementering är inplanerade under 2020.

Delvis uppnådda resultat

Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden

62 % av invånarna som svarande på medborgarundersökningen är nöjda med skötseln av parker och grönområden i stadsdelsnämndsområdet. Målet om 68 % uppnås därmed inte.

Arbetet med att öka kvalitén i och systematiseringen av skötseln och underhållet av utemiljöerna har fortsatt under året. Medarbetare har utbildats i biologisk mångfald, röjning och beskärning och extra personal har arbetat tillsammans med den ordinarie personalen under hela året. Maskinparken har utökats med redskap som innebär en ökad kvalitet i utförandet.

Ett faktum som blivit alltmer framträdande de senaste åren är att invånare lämnar in synpunkter, klagomål och önskemål till förvaltningen som kan vara relativt motstridiga när det gäller skötseln av naturmiljöer. Det kan vara önskemål om såväl mer ”städade” naturområden likväl som att värna biologisk mångfald och andra ekologiska värden vid naturvårdsinsatser, vilket snarare innebär att till exempel inte ”städa” nedfällna träd. Förvaltningen har för avsikt att fortsätta att noga balansera behoven av rekreativa kontra ekologiska insatser, med utgångspunkten att de i allt större utsträckning ska gå att förena.

Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön

Av de som deltog i medborgarundersökningen svarade 81 % att de på det hela taget tycker att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i. Målet om 85 % uppnås inte. En skillnad på åtta procentenheter finns mellan kvinnors nöjdhet (85 %) respektive mäns nöjdhet (77 %).

Utvecklingen av stadsmiljön i stadsdelsnämndsområdet sker i en hög takt. Ett flertal parkinvesteringsprojekt är i genomförandefasen såsom Vårbergstoppen, Vårgården, Sätredalsparken och Bredängs bollplan. Förvaltningen räknar med att alla dessa insatser kommer att ge positiva effekter på invånarnas upplevelse av sin närmiljö när de är färdigställda. Med så många parker under ombyggnation samtidigt gör förvaltningen antagandet att invånarnas upplevelse av stadsmiljön skulle kunna påverkas negativt under byggtiden. Främsta anledningarna till detta är att parkerna inte kan nyttjas och att byggställningar och byggarbetsplatser inte utgör en tilltalande miljö att vistas i.

Ej uppnådda resultat

Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor

Av invånarna i stadsdelsnämndsområdet som besvarat medborgarundersökningen svarade 50 % att de upplever trygghet i den stadsdel där de bor. Årsmålet är högt uppsatt och förvaltningen når som väntat inte målvärdet om 77 %. Resultatet har också sjunkit jämfört med 2018 års utfall på 54 %. En skillnad på sex procentenheter finns mellan kvinnors upplevelse av trygghet (48 %) respektive mäns upplevelse av trygghet (54 %).

Samverkan

Som en del av underlaget för revideringen av samverkansöverenskommelsen med polisen genomfördes i början av året 800 intervjuer via telefon och med förbipasserande i centrummiljöer med frågor om vilka orsaker de intervjuade ser till den upplevda otryggheten. Det som angavs som mest otrygghetsskapande är grupperingar av män i offentlig miljö, narkotikahandel vid centrummiljöer, påverkade människor som vistas i området, nedskräpning, fordonskörning på gångvägar samt skadegörelse.

Resultatet av intervjuerna ligger i linje med den kunskap förvaltningen har och arbetar utifrån. Det har de senaste åren blivit allt tydligare att det är i anslutning till områdets centrummiljöer som ett intensivt arbete behöver bedrivas och förvaltningen ser de fyra centrummiljöerna som högst prioriterade i det trygghetsskapande arbetet. Eftersom rådigheten över dessa platser finns hos fastighetsägare och delvis på andra förvaltningar såsom trafikkontoret ser förvaltningen arbetet med platssamverkan som nyckeln till framgång genom samordnade målsättningar och insatser. Ett omtag har gjorts för platssamverkan runt Skärholmens centrum och torg där exploateringskontoret nu leder arbetet. Samverkan i de fyra platssamverkansforum har fortgått under året med olika fokus och typer av insatser beroende på plats. Gemensamma utmaningar lyfts och diskuteras löpande. På initiativ av Skärholmens fastighetsägarförening (Skafast) har ett nätverk för centrumägarna också upprättats för att underlätta informationsutbyte och samordningen mellan medlemmar.

Förvaltningen och polisen har under året valt tre prioriterade områden för det gemensamma arbetet för ökad upplevd trygghet; öppna drogsener – huvudsakligen i Sättra och Bredäng, våld i nära relation och otillåten påverkan. Samverkan med polisen sker såväl inom platssamverkan som i andra forum. Under året har förvaltningen deltagit i samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola och polis. Bland annat har en workshop om öppna drogsener ägt rum där fokus har varit hur medborgarna i stadsdelsnämndsområdet påverkas och vilka möjligheter olika aktörer har att agera. Även gemensamma utmaningar i stadsdelsnämndsområdet har tagits upp. Utöver detta deltar förvaltningen genom preventionssamordnare, fältassistenter, SIG-samordnare, medborgarvärdar och fritidsverksamheten som utförs av Fryshuset i operativa samverkansforum tillsammans med bland annat polis, ordningsvakter och Jobbtorg. Samverkansforumen äger rum en gång per månad och lägesbilder dras. En översyn av samverkansforumet genomförs i dagsläget.

Lokalsamhällestillit och förtroende för myndigheter

Förvaltningen har arbetat för att öka lokalsamhällestilliten genom att aktivera platser och få människor att mötas. Några exempel på genomförda aktiviteter, såväl återkommande som enskilda är "Kvinnofika" och "Torsdagsklubb" i Vårbergs centrum, med ibland uppåt 100 deltagare. Under aktiviteterna dominerar kvinnor och barn centrum och nya möten mellan människor uppstår. Inom satsningen "Lär känna din granne" har förvaltningen bjudit in till picknick med cirka 60 deltagare varav två tredjedelar var kvinnor, Vårbergsdagen med drygt 350 deltagare, framförallt barnfamiljer, och för andra året ett julfirande i Vårbergs centrum med ett stort knytkalas för hela lokalsamhället där 360 besökare deltog.

En viktig del i att minska fördomarna mot socialtjänsten och öka förtroendet för förvaltningen och myndigheter i stort är att nå ut med korrekt information om hur socialtjänsten arbetar och vad de kan hjälpa till med. Mot bakgrund av detta har medborgarvärdarna, som dagligen möter invånare i behov av olika former av stöd och vägledning, träffat samtliga enheter inom avdelningen för socialtjänst och fritid för att få ökad kunskap om hur socialtjänsten arbetar samt för att identifiera samverkansytor. Socialtjänstens barn- och ungdomsenhet har också

medverkat vid dialogtorg i Vårberg. Ett flertal nyanlända familjer som är aktuella hos socialtjänsten besöker regelbundet dialogtorg och kvinnofika och medborgarvärdarna upplever att de har fått en ökad förståelse för socialtjänstens roll som de kan förmedla till sina besökare.

Drift och investering i offentlig miljö

I park och naturmark har belysning i pågående projekt, löpande och omfattande slyröjning samt platsaktivering särskilt prioriterats. Några exempel är omfattande investeringar som pågår är Bredängs spontanidrottsplats som byggs om med särskilt fokus på flickors behov och önskemål samt Sätredalsparken och Vårgården som båda är viktiga parker lokaliserade i direkt anslutning till Sättra respektive Vårbergs centrum. Parkerna rustas med nya funktioner för att fler målgrupper ska befolka och aktiveras i det offentliga rummet under större delen av dygnet och året.

Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning

Av invånarna i stadsdelsnämndsområdet som besvarade medborgarundersökningen svarade 50 % att de på det hela taget anser att det är rent och städat i den stadsdel där de bor. Målet om 58 % uppnås därmed inte. En skillnad på elva procentenheter finns mellan kvinnors nöjdhet (45 %) respektive mäns nöjdhet (56 %).

Förvaltningens bedömning är att de största utmaningarna med nedskräpning är den som sker och syns där flest människor rör sig, hushållssopor i parkmiljö samt dumpningar av avfall, det dagliga operativa arbetet med renhållning, men även det långsiktiga strategiska arbetet som behöver fortsätta att utvecklas och förbättras. Platssamverkan och samordningen av kunskap och insatser mellan olika aktörer som samlas där har enligt förvaltningen stor potential att leda till en positiv förändring. Förvaltningen ser positivt på den modell som tagits fram av stadsledningskontoret för hur platssamverkan bör organiseras och bedrivs i staden, och ser fram emot att utveckla dessa forum i samverkan med andra medverkande aktörer, med modellen som väg framåt.

Gällande nedskräpning i parker och andra naturmiljöer, där förvaltningen har full rådighet, har skräpmätningar och observationer utförts av ferieungdomar i samarbete med Håll Sverige Rent. Förvaltningen ser en generell ökning av nedskräpningen i utemiljöerna. För att minimera tiden som skräpet befinner sig där det inte ska vara ökas frekvensen och omfattningen på städningen när belastningen är hög, framförallt under vår och sommar samt högtider och snabb hantering av inkomna anmälningar gällande nedskräpning prioriteras. Av analysen av sammansättningen på skräpet och antal föremål som samlas in under skräpmätning ser förvaltningen att arbetet med pedagogiska åtgärder för att öka allmänhetens kunskap kring hantering av olika avfallstyper behöver stärkas.

Goda exempel

”Toli och kampen mot sopmonstret”

Som en del i det långsiktiga arbetet med ”nudging”, för att få fler att välja att slänga sitt skräp i skräpkorgar och returstationer samt återvinningscentraler, lanserades under året serieboken ”Toli och kampen mot sopmonstret”. I boken uppmärksammas den negativa påverkan från skräpet och att det är tillsammans som vi kan förändra situationen och värna vår gemensamma miljö. Den riktar sig till barn i förskole- och skolåldern och är ett pedagogiskt material och ett koncept att bygga det vidare arbetet kring nedskräpning på. Boken har distribuerats till samtliga förskolor i området som redan under året arbetat med barnen utifrån bokens tema

och karaktärer. Boken finns nu också på stadens samtliga bibliotek.

Medborgardialog

Som en del av arbetet med att utveckla och testa ett digitalt verktyg vid medborgardialog inleddes ett samarbete med Digidem Lab och ett antal offentliga aktörer under 2019. Inledningsvis utvecklas verktyget för att effektivisera och utveckla hanteringen av medborgarförslag till nämnden. Ett utkast till plattform finns och kan testas under 2020.

Jämställdhetsanalys

I enlighet med målet om att utjämna fördelningen av makt och inflytande och tillgången till stadens offentliga platser har förvaltningen analyserat upplevelsen av trygghet. Kvinnor i stadsdelsnämndsområdet är generellt mer otrygga än män och i lägre utsträckning nöjda med städningen i sin stadsdel. Intervjuerna som genomfördes i samband med revideringen av samverkansöverenskommelsen visar att bland de faktorer som upplevs som mest otryggskapande finns grupperingar av män i offentlig miljö, narkotikahandel vid centrummiljöer, påverkade människor som vistas i området, nedskräpning, fordonskörning på gångvägar samt skadegörelse. Resultaten ligger i linje med tidigare underlag och forskning. Störst könsskillnad i undersökningen finns i kopplingen mellan upplevd otrygghet och nedskräpning. 40 % av kvinnorna och 35 % av männen ansåg att denna faktor påverkar deras känsla av trygghet. Resterande faktorer har en jämnare fördelning mellan könen.

Medborgarvårdarnas arbete tar sin utgångspunkt i förvaltningens analyser, med särskilt fokus på kvinnor i Vårberg. Analyserna visar bland annat att kvinnor i Vårberg, i större utsträckning än män i Vårberg och kvinnor i andra stadsdelar, står utanför samhället. Inriktningen att prioritera kvinnor har genomsyrat de aktiviteter som medborgarvårdarna har ordnat vilket i sin tur lett till att besökarna vid aktiviteterna till stor del har varit kvinnor och familjer. Detta har också medfört att kvinnor i större utsträckning vistas i Vårbergs centrum där många av aktiviteterna genomförs. I linje med forskning på området, att fler kvinnor och barn som uppehåller sig i den offentliga miljön leder till ökad upplevelse av trygghet, förväntas en sådan effekt på sikt kunna mätas i och i anslutning till Vårbergs centrum.

Agenda 2030

Bostäder, stadsutveckling, och trygga offentliga miljöer

Inom ramen för analysarbetet och tillsammans med andra samverkansaktörer, har förvaltningen identifierat bostäder, stadsutveckling och trygga offentliga miljöer som en av fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar för stadsdelsnämndsområdet. Lägesanalysen visar att både trångboddhet och osäkra boenden är utbredda problem i Skärholmens stadsdelsnämndsområde och att invånare känner sig otrygga i högre grad än resten av staden.

Fokusområdet handlar främst om att säkerställa att stadsutvecklingsprocessen är inkluderande, jämlik och jämställd och anpassad till lokala behov och utmaningar, men även tar till vara på de möjligheter som identifierats och är kopplade till stadsdelsnämndsområdets unika identitet. En hållbar boendesituation för alla invånare, med särskilt fokus på sårbara och utsatta grupper är centralt i detta, liksom arbetet med att utveckla trygga och inkluderande offentliga platser. I fokusområdet ingår även arbetet med att ta till vara på stadsdelsnämndsområdets grönområden, att skydda den ekologiska mångfalden och öka klimatanpassningen i enlighet med stadens miljöprogram och förvaltningens arbete med att förvalta grönområden. Den samverkan som redan sker inom ramen för stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen, samt ett ökat och effektiviserat fokus på

samverkan med näringslivet och civilsamhället är centralt, liksom fortsatt platsamverkan kring trygghetsfrågor.

Demokratiskt deltagande, egenmakt & kollektiv förmåga

Inom ramen för analysarbetet och tillsammans med andra samverkansaktörer, har förvaltningen identifierat demokratiskt deltagande, egenmakt och kollektiv förmåga som en av fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar för stadsdelsnämndsområdet.

Detta fokusområde handlar främst om att främja det demokratiska och sociala deltagandet och invånares egenmakt, samt att öka tilliten till offentliga institutioner, samhället och invånare emellan. Detta inbegriper att stärka invånares kunskap om samhället, den demokratiska processen och deras rättigheter och skyldigheter. Särskilt fokus ligger också på att främja inkludering, jämlikhet och jämställdhet samt motverka diskriminering och otrygghet. Marginaliserade och resurssvaga grupper prioriteras i arbetet, och stark samverkan med det lokala civilsamhället är en förutsättning för att arbetet ska nå resultat.

Särskilda redovisningar

Lokala handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism

Förvaltningen har i handlingsplanen för arbetet mot våldsbejakande extremism 30 aktiviteter inom områdena förebyggande, förhindrande, och kompetenshöjande insatser samt aktiviteter kring föreningsbidrag och upplåtande av lokaler. I stort har arbetet fortlöpt som planerat och förvaltningen har haft fokus på att sprida symbollexikon och webbutbildningen gällande våldsbejakande extremism till socialtjänstens medarbetare. Under 2020 kommer bland annat förskolans medarbetare att få denna information och utbildning. Förvaltningen har haft operativ samverkan med olika aktörer som möter unga och unga vuxna samt en nära samverkan med polisen där våldsbejakande extremism är en fråga som tas upp.

Förvaltningen har inte kunnat genomföra fyra av de beslutade aktiviteterna. Dessa rör information om otillåten påverkan till förtroendevalda som skjutits fram till 2020, implementering av riktlinjer för lokaluthyrning samt samverkan med fastighetsägare kring riktlinjerna där de nya riktlinjerna inte beslutats om i kommunfullmäktige. Vidare har arbetsmarknadsförvaltningen och trafikkontoret inte bjudits in till brottsförebyggande rådet för samverkan då förvaltningen ser över hur det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet ska vara organiserat framöver och hur sammankoppling ska ske utifrån samverkansöverenskommelsen mellan staden och Regionpolisen.

Fem aktiviteter är delvis genomförda. Dessa rör bland annat att temat våldsbejakande extremism ska tas upp i befintliga samverkansform samt att rutiner för att hantera personer som vill hoppa av från våldsbejakande rörelser ska ses över. Då förvaltningen inte har haft några personer som vänt sig till förvaltningen för att hoppa av har det inte varit möjligt att se om de befintliga rutinerna är adekvata.

Förvaltningen har mottagit ett fåtal orosanmälningar gällande barn med koppling till våldsbejakande extremism som inte varit i Sverige. Förvaltningen har inlett utredning enligt socialtjänstlagen utifrån gällande rutiner och vidtagit de utredningsinsatser som varit möjliga. Stöd till anhöriga till personer som är med i våldsbejakande rörelser har erbjudits.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %					100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	50 %	54 %	48 %	54 %		77 %	77 %	2019
<p>Analys</p> <p>Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som anser att stadsdelen där de bor är trygg att bo i har sjunkit från 54 % 2018 till 50 % år 2019 och ligger långt ifrån det uppsatta målet om 77 %. En skillnad på sex procentenheter finns mellan kvinnors 48 % respektive mäns 54 % upplevda trygghet. Resultaten ligger i liknande nivåer som 2016 och årets utfall ligger högre än resultaten för 2013-2015 som låg på mellan 42 % - 47 %. Förvaltningens antagande är att resultatet i undersökningen huvudsakligen är en effekt av årets händelser med allvarligt och/eller dödligt våld, det offentliga samtalet om våld i kriminella miljöer samt det faktum att de öppna drogscenerna kring centrum i stadsdelsnämndsområdena verkar ha allt större negativ inverkan på dessa och upplevelsen av trygghet i deras närhet.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen planerar att under 2020 intensifiera arbetet mot öppna drogscener i nära samverkan med polisen och andra berörda aktörer. Bland annat kommer ett pilotprojekt att utvecklas i Sättra och Bredäng med fokus på insatser för att hantera drogscenerna. Samarbetet inom befintliga samverkansforum planeras att stärkas. Parallellt planerar förvaltningen ett fortsatt arbete med den situationella preventionen i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer med fokus på trygghetsskapande åtgärder så som belysning, slyröjning och platsaktivering. En tredje åtgärd handlar om det fortsatta arbetet för att stärka den kollektiva förmågan och främjandet av olika målgruppers platsstagande i det offentliga rummet. Andra viktiga insatser kommer vara samverkan mot otillåten andrahandsuthyrning och andra åtgärder mot den organiserade brottsligheten.</p>								
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	50 %	56 %	45 %	62 %		68 %	71 %	2019
<p>Analys</p> <p>Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som på det hela taget tycker att det är rent och städat i den stadsdel de bor i har sjunkit från 62 % 2018 till 50 % år 2019 och resultatet ligger under det uppsatta årsmålet om 68 %. En skillnad på 11 procentenheter finns mellan kvinnors respektive mäns nöjdhet. Årets resultat ligger under nivåerna för 2012, 2015 och 2016. Åren 2013-2014 samt 2017 låg resultaten kring 46 % - 47 %.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen avser att under 2020 fortsätta arbetet med skyndsamt hantering av överfulla papperskorgar och rapportering av skadegörelse till trafikkontoret. Ytterligare åtgärder kommer innefatta att tillgängliggöra information och pedagogiskt material kring hantering av skräp och hur invånarna kan bidra till upprätthållandet av rena och trevliga utemiljöer. Boken "Toli och kampen mot sopmonstret" kommer att användas som huvudtema.</p>								
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	62 %	61 %	64 %	67 %		68 %	71 %	2019
<p>Analys</p> <p>Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden i den stadsdel de bor i har sjunkit från 67 % 2018 till 62 % år 2019 och resultatet ligger under det uppsatta årsmålet om 68 %. En skillnad på 3 procentenheter finns mellan kvinnors respektive mäns nöjdhet. Resultaten ligger i jämförbara nivåer med utfallet 2012 och bättre än utfallet för perioden 2013-2017.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen har genomfört en analys av inkomna synpunkter gällande skötseln av parker och grönområden och identifierar ett antal huvudteman som invånarna i stadsdelsnämndsområdet hör av sig om. Den största delen av klagomålen handlar om nedskräpning. Andra synpunkter handlar dels om behov av att ha iordningställda naturområden, dels om krav på att hanteringen av naturområdena genomförs med hänsyn till den biologiska mångfalden och andra ekologiska värden. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbetet med miljöförvaltningen kring hantering av naturreservat och har även som avsikt att fortsätta att noga balansera behoven av rekreativa kontra ekologiska insatser, med utgångspunkten att de i allt större utsträckning ska gå att förena. Arbetet kring att minska nedskräpningen kommer att fortsätta genom regelbunden tömning av skräpkorgar och kommunikationsinsatser gällande hantering av skräp i utemiljöer.</p>								
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	81 %	77 %	85 %			85 %	88 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
<p>Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som på det hela taget tycker att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i har sjunkit från 84 % 2018 till 81 % 2019 och ligger under det uppsatta årsmålet om 85 %. En skillnad på 8 procentenheter finns mellan kvinnornas respektive männens upplevelse. Resultaten ligger under nivåerna för både 2012 och 2018. Perioden 2013-2017 låg resultaten mellan 74 % och 78 %. Utvecklingen av stadsmiljön i stadsdelsnämndsområdet sker i en hög takt. Ett flertal parkinvesteringsprojekt är i genomförandefasen såsom Vårbergstoppen, Vårgården, Sätredalsparken och Bredängs bollplan. Med så många parker under ombyggnation samtidigt gör förvaltningen antagandet att invånarnas upplevelse av stadsmiljön skulle kunna påverkas negativt under byggtiden. Främsta anledningarna till detta är att parkerna inte kan nyttjas och att byggstängsel och byggarbetsplatser inte utgör en tilltalande miljö att vistas i.</p>								
Åtgärdsplan								
<p>Förvaltningen avser att fortsätta det systematiska arbetet med att upprätthålla en hög kvalitet på stadsdelsnämndsområdets utemiljöer. Förvaltningen avser också att fortsätta samarbetet med trafikkontoret gällande större investeringar enligt ett Grönare Stockholms riktlinjer. Ett antal projekt är även redan inplanerade inom ramen för Grönare Stockholm, dessa kommer att genomföras under nästkommande år. Förvaltningen gör antagandet att dessa insatser kommer ge positiva effekter på invånarnas upplevelse av sin nära stadsmiljö.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
Analys			
<p>Arbetet har fortlöpt under 2019 med fokus på otillåten andrahandsuthyrning samt tillgång till lokaler i bostadsbolagens bestånd. En förteckning med alla våldsbejakande symboler har distribuerats för lättare identifiering och borttagning. Ett seminarium kring otillåten andrahandsuthyrning som var ursprungligen planerat att ske under hösten behövdes ombokas till våren 2020.</p>			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av stadsledningskontoret i denna fråga.</p>			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av stadsledningskontoret i denna fråga.</p>			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
<p>Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av trafikkontoret i denna fråga.</p>			

Nämndmål:

Skärholmen är tryggt och säkert

 Uppfylls inte

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- är trygga, det preventiva arbetet sker på flera olika sätt, bland annat genom samverkan mellan socialtjänst, polis, skola och förskola
- upplever att de har en stadsmiljö som är trygg, attraktiv och säker där kriminalitet och otrygghet motverkas genom åtgärder som bygger in trygghet i stadsmiljön. Arbetet sker i samverkan med trafiknämnden och andra aktörer
- upplever att nedskräpning och skadegörelse i parker, naturmiljöer och på lekplatser åtgärdas skyndsamt, inom 24 timmar efter att anmälan upprättats
- har tillgång till offentliga rum, såsom parker och torg samt centrummiljöer som är välkomnande, trygga, tillgängliga, levande och av hög kvalitet. För att möjliggöra detta stärks bland annat arbetet med de tre platssamverkansforum som finns i stadsdelsnämndsområdet
- upplever att de kan lita på andra människor i den stadsdel där de bor. Invånarna nås av lättillgänglig och korrekt information om socialtjänstens uppgifter och arbetssätt, i syfte att minska fördomar och misstroende mot myndigheter
- är genom dialog delaktiga i arbetet med utveckling av parker där förvaltningen särskilt beaktar barnens, äldres och personer med funktionsnedsättnings perspektiv med specifikt fokus på trygghet
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Förväntat resultat

Minst 77 % upplever trygghet i den stadsdel där man bor

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet inte uppfylls. 15 av 18 aktiviteter har genomförts enligt plan. Bedömningen grundas att 50% av de svarande på mentometerundersökningen inte upplever trygghet i stadsdelsnämndsområdet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet kring våldsbejakande extremism och barn som vistas i miljöer där våldsbejakande extremism förekommer utvecklas genom att bland annat öka kompetensen hos medarbetarna och förbättra rutinerna kring rapportering.	2019-01-01	2019-12-31	
 Arbetet med de befintliga platssamverkansforumen (BIDs) i Sättra, Vårberg och Bredäng förstärks och förvaltningen verkar för att fler aktörer involveras i forumen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Arbetet med det lokala Brottsförebyggande rådet (BRÅ) inklusive medborgarmöten utvecklas för att stärka det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Det nya ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak) programmet sprids och implementeras i förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Dialog genomförs vid parkinvesteringar. I dialogen beaktar förvaltningen särskilt barns, äldres och personer med funktionsnedsättnings perspektiv med särskilt fokus på trygghet.	2019-01-01	2019-12-31	
!	En ny samverkansöverenskommelse med polisen ingås och samverkan stärks därmed.	2018-01-01	2019-12-31	Avvikelse
	Analys Arbetet med att ta fram en lokal samverkansöverenskommelse med polisen i stadsdelsnämndsområdet har skjutits upp i väntan på den centrala samverkansöverenskommelse som blev klar under 2019. Parallellt har förvaltningen tagit fram underlag i form av en undersökning kring den upplevda otryggheten i stadsdelsnämndsområdet samt genomfört olika analysworkshops tillsammans med polisen och andra aktörer med syfte att identifiera de prioriterade arbetsområdena för den nya samverkansöverenskommelsen. Arbetet kommer att fortsätta under våren 2020.			
✓	En översyn görs för att se hur förvaltningens deltagande kan öka i de olika stadsdelsdagarna.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	För ökad tillit mellan invånare verkar förvaltningen för att stärka lokalsamhället (civilsamhälle, näringsliv och invånare) och stöttar organiseringen av nattvandring, grannsamverkan samt aktiviteter som gör att invånarna träffas och lär känna varandra. Särskilt fokus ligger på Vårberg.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	För ökad upplevelse av trygghet, delaktighet, identitet och igenkänning i den lokala historien samverkar förvaltningen med Stadsmuséet kring kulturprogram och aktiviteter i Vårberg.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Handlingsplanen mot våldsbejakande extremism revideras.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	I samarbete med trafikkontoret och polisen utreder förvaltningen behovet och möjligheten till kameraövervakning på otrygga platser.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	I syfte att få mer kunskap om bakomliggande orsaker till skillnader mellan könen gällande den upplevda otryggheten, genomför förvaltningen fördjupande undersökningar och utreder även möjligheten till förbättrad mätning och uppföljning av trygghetsarbetet som sker inom stadsdelsnämndsområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
!	I syfte att säkerställa att ekonomiska bidrag eller tillgång till lokaler inte går till någon aktör som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism tar förvaltningen fram en rutin för uppföljning och utvärdering av bidrag till föreningar.	2018-01-01	2019-12-31	Avvikelse
	Analys Förvaltningen har under 2019 bedrivit ett arbete med att ser över rutiner kring föreningsbidrag och tillgång till lokaler. Förvaltningen inväntar nya riktlinjer för hantering av föreningsbidrag som kommunfullmäktige kommer att ta fram. Tillämpningen av de nya riktlinjerna planeras under 2020 inom ramen för arbetet med handlingsplanen mot våldsbejakande extremism.			
!	Kris- och beredskapsövningar genomförs inom förvaltningen.	2018-01-01	2019-12-31	Avvikelse
	Analys Förvaltningen har under året inte genomfört några kris- eller beredskapsövningar. Utbildning för stödpersoner vid kris har dock genomförts. Under 2020 kommer kris- och beredskapsövningar att genomföras.			
✓	Samarbetet kring trygghet med de kommunala bostadsbolagen Stockholmshem och Svenska bostäder samt andra fastighetsägare i Skärholmens stadsdelsnämndsområde utvecklas.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	Samverkan med polisen kring hanteringen av olagliga bosättningar utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Trygghetsinventeringar och vandringar genomförs med invånare, polis, civilsamhället, fastighetsägare och andra lokala aktörer. Syftet är att inhämta ytterligare kunskap om otrygga platser och vilka åtgärder som kan förväntas ge effekt på den upplevda tryggheten.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Trygghetsskapande investeringar i den fysiska miljön genomförs med utgångspunkt i trygghetsinventeringar och trygghetsvandringar.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Skärholmens offentliga rum är välskötta

🟡 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- upplever att stadsdelsnämndsområdet är välskött och rent
- har tillgång till parker, parkvägar och badplatser som är välkomnande, tillgängliga, trygga och levande
- har tillgång till ett rikt utbud av möjligheter för utomhusvistelse, vardagsmotion och sociala aktiviteter så som attraktiva spontanidrottsplatser och lokala kulturupplevelser i sin närmiljö
- har möjlighet att lämna synpunkter kring utformningen av sin närmiljö. Inom områden som lämpar sig för deltagandeprocesser sker medborgardialoger med utgångspunkt från den lokala parkplanen och det lokala utvecklingsarbetet
- har tillgång till digitala och lättillgängliga kanaler för dialog och andra former av synpunktsinlämning
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Förväntat resultat

Minst 68 % är nöjda med renhållning och städning

Minst 68 % är nöjda med skötsel av park- och grönområden

Minst 85 % är nöjda med stadsmiljön

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls delvis. Bedömningen baseras på att indikatorn på området uppnås delvis. Samtliga aktiviteter är genomförda enligt plan.

Delvis uppnådda resultat

Andelen nöjda med städning av nedskräpade platser och tömning av överfulla papperskorgar
Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som i medborgarundersökningen svarar att de är nöjda med städningen av nedskräpade platser och tömning av överfulla papperskorgar i den stadsdelen de bor i uppgår till 40 %. Årsmålet om 50 % uppnås inte.

Av andra frågor i medborgarundersökningen går att utläsa en högre nöjdhet med renhållningen av parker och grönområden (62 % nöjda) jämfört med nöjdheten med renhållningen av gator, torg och gångbanor (52 % nöjda). Förvaltningen gör antagandet att det finns en större nöjdhet med de områden som ligger inom förvaltningens fullständiga rådighet jämfört med de områden som också ligger inom trafikkontorets rådighet och menar att det är

relevant att beakta i analysen av indikatorn.

Förvaltningen menar att det kortsiktiga dagliga arbetet behöver fortsätta vara effektivt och att anmälningar och nedskräpning som upptäcks av egen personal ska hanteras omedelbart, vilket också sker idag. Förvaltningen ser dock att det finns stor utvecklingspotential i det långsiktiga arbetet med såväl kommunikation, attitydförändring och ändrade vanor gällande allmänhetens hantering av både mindre skräp som är avsett för skräpkorgar som hushållssopor och dumpningar av stora mängder avfall i området. Samtidigt behövs en ökad förståelse för de vardagsrutiner under vilka människor slänger och dumpar sitt skräp på fel plats.

En strategisk och långsiktig ansats för att möta utmaningarna gällande renhållning av den offentliga miljön, och nöjdheten med densamma har pågått under ett antal år med olika initiativ.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stad miljöprogram 2016-2019

Förvaltningen har under programperioden 2016-2019 arbetat med ett antal olika omfattande investeringar med syfte att stärka flerfunktionalitet i stadsdelsnämndsområdets gröna struktur samt att integrera och aktivera underutnyttjade ytor. Nedskräpning utgör en stor utmaning som kommer att kräva en förstärkt samverkan både mellan förvaltningar i staden och med andra aktörer. Förvaltningen ser exempelvis möjliga samordningsvinster i och med de kommande ändringarna av hantering av plast- och kartongförpackningar samt tidningspapper som år 2024 ska vara implementerade och som innebär att återvinning av dessa förpackningar kommer att ske inom varje fastighet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andelen nöjda med städning av nedskräpade platser och tömning av överfulla papperskorgar	40 %	44	38			50 %		2019
<p>Analys</p> <p>Andelen boende i stadsdelsnämndsområdet som i medborgarundersökningen är nöjda med städningen av nedskräpade platser i den stadsdelen de bor i har sjunkit från 48 % 2018 till 40 % år 2019 och ligger under det uppsatta målet om 50 %. En skillnad på sex procentenheter finns mellan kvinnors 38 % respektive mäns 44 % nöjdhet. Resultaten ligger under nivåerna för 2012, 2015 och 2016. Åren 2013-2014 samt 2017 låg resultaten mellan 35 % och 38 %.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen avser under 2020 att fortsätta arbetet med skyndsamt hantering av överfulla papperskorgar och rapportering av skadegörelse till trafikkontoret. Förvaltningen kommer även att fokusera på tillgängliggörandet av information och pedagogiskt material kring hantering av skräp och hur invånarna kan bidra till upprätthållandet av rena och trevliga utemiljöer. Boken "Toli och kampen mot sopmonstret" kommer att användas som huvudtema.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att öka möjligheterna till stadsodling i parker samverkar förvaltningen med trafiknämnden.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förbättrad användning av digitala verktyg vid medborgardialog kopplat till investeringar i park och naturområden utreds.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ser över och uppdaterar skyltar i samtliga parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
 I samarbete med trafiknämnden utreds möjligheten att utveckla skadedjursbekämpningen i området.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Kommunikationen kring stadens städgaranti och möjligheter för synpunktsinlämning så som Tyck till-appen förstärks.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Medborgardialog om upprustning av Sättradalsparken genomförs med utgångspunkt från den lokala parkplanen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Rådet för funktionshinderfrågor tar i samarbete med förvaltningen fram en checklista för tillgängliggörandet av möten som arrangeras av nämnden/förvaltningen såsom medborgarmöten och medborgardialoger.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Samverkan sker med idrottsnämnden, exploateringsnämnden, samt miljö- och hälsoskyddsnämnden i arbetet med att underlätta för nyetablering av bastuflottar eller andra typer av bastuanläggningar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Åtgärder för ökad tillgänglighet i stadsmiljön utreds och genomförs i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Översättning av utvalda kommunikationsmaterial till engelska och andra relevanta språk utreds.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis utifrån att sju av nio indikatorer är delvis uppnådda. Förvaltningen uppnår delvis målet om andel förskollärare och samtliga indikatorer från förskoleundersökningen är delvis uppnådda. I relation till föregående års utfall av kvalitetsindikatorn är årsmålet högt uppsatt och förvaltningen når som väntat inte målvärdet.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning utifrån att flera förskolor redovisar positiva effekter av pågående utvecklingsarbete i verksamheterna. I förvaltningens arbete för en likvärdig förskola med hög kvalitet har förskolornas ledningsteam arbetat fram fem gemensamma basmiljöer i förskolorna. Arbetslagen har tillsammans med förskolans ledningsteam reflekterat kring pedagogernas förhållningssätt till barnen och materialet samt kring syftet med miljöerna. Det har bidragit till en positiv utveckling i form av att barnen är mer delaktiga i utformningen av miljön och materialet är mer tillgängligt.

Varje ledningsteam har under 2018 genomfört en kartläggning av förskolornas miljöer. Resultatet av kartläggningen visade att variationerna mellan förvaltningens förskolor och avdelningar var för stora och därmed inte likvärdiga. För att kunna säkerställa likvärdigheten togs beslut i förskolans ledningsgrupp att förvaltningen skulle arbeta fram gemensamma basmiljöer. Resultatet av arbetet gav fem basmiljöer med tillhörande material med syftet att alla barn har rätt till miljöer och material som stimulerar och utmanar dem. De fem basmiljöerna är läsmiljö, ateljé, fantasi och rollek, bygg och konstruktion samt drama, musik och sång.

I april genomfördes två utvecklingsdagar för samtliga medarbetare vilket blev en uppstart för arbetet med att implementera den reviderade läroplanen som trädde i kraft den 1 juli 2019.

Under hösten har respektive förskola arbetat vidare med implementeringen, bland annat genom olika nätverk för barnskötare och förskollärare.

Specialpedagogerna har under året utbildat förskolans medarbetare kring förhållningssätt och bemötande i arbetet med barn med olika funktionsvariationer. De har även genomfört workshops i hur pedagogerna ska skriva handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd. På flera förskolor har man även haft autisminfo, vilket riktar sig till de pedagoger som möter barn med diagnoser inom autismspektrat.

Förvaltningen har under året erbjudit barnomsorg på obekvämlig arbetstid till de vårdnadshavare som har behov. Vid en genomförd enkätundersökning svarar 94,1 % av vårdnadshavarna att de känner sig trygga när de har sina barn inom OB-omsorgen. Samma fråga ställdes i början av 2019 och resultatet var då lägre. Mer tydlig information till vårdnadshavare om vad som sker i verksamheten ses som en möjlig orsak till de högre resultaten.

TAKK (tecken som alternativ och kompletterande kommunikation) är en kompetenshöjande utbildning som erbjuds både barnskötare och förskollärare. TAKK är ett komplement i språkstödet och på många förskolor använder pedagogerna det genom till exempel att ha tecken på utvalda platser på avdelningen där vissa ord används frekvent som ett sätt att introducera tecken för barnen. Bilder på tecken finns även på samlingar och används aktivt som komplement till sånger.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att implementera handlingsplanen för att förbättra förskollärares och barnskötarens arbetsituation. På de flesta förskolor sker implementeringen i befintliga forum, exempelvis genom dialoger på nätverk och på arbetsplatsträffar. I den övergripande handlingsplanen för Stockholm stad är det nära ledarskapet ett utvecklingsområde som lyfts fram. Det nära ledarskapet kom inte fram som ett prioriterat utvecklingsområde i förvaltningens förskolor. Det tolkar förvaltningen som ett resultat av satsningen på utökningen av antalet chefer inom förskolan.

Öppna förskolan genomförde under året en enkät bland sina besökare där det framkom att 97 % rekommenderar verksamheten och majoriteten av besökarna återkommer till verksamheten. I enkäten önskade besökarna mer sång, rytmik, klädbytdagar, babymassage och uteverksamhet. Under året har verksamheten ordnat en lyckad klädbytdag samt använt utemiljöerna i större utsträckning. Öppna förskolan ingår i projektet STIS, stärkt tidigt stöd i samverkan, en löpande samverkan med barnvårdscentralen, barnmorskemottagningen, föräldrarådgivare och bibliotek. För att öka kunskapen om öppna förskolans verksamhet har en informationsfilm spelats in som sprids i olika samverkansforum.

Uppnådda resultat

Antal barn per grupp samt antal förskolebarn per anställd

Förvaltningen uppnår målvärdet om maximalt 16 barn per grupp med ett utfall på 15 barn per grupp. Förvaltningen uppnår även indikatorn om antal förskolebarn per anställd med ett utfall på 4,7. Återkommande uppföljningar av barnantal och personaltäthet på respektive förskola ser förvaltningen som lyckade arbetsätt.

Delvis uppnådda resultat

Andel förskollärare av totalt antal anställda

Det är fortfarande svårt att rekrytera förskollärare och utfallet på 37,6 % förskollärare är lägre än i tertialrapport två då utfallet var 39 %. Sänkningen beror framförallt på pensionsavgångar. Flera av dessa förskollärare arbetar fortfarande extra i verksamheterna men ingår inte i

grundbemanningen som redovisas i indikatorn. Nyanställningar av förskollärare har under året framförallt skett genom rekommendationer av befintlig personal. Förvaltningen tolkar det som positivt att förvaltningen ses som en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen tar tillvara, stimulerar och utmanar förskolläraernas pedagogiska kompetens och ledarskap. Bland annat leder de barnskötarnätverk och är delaktiga i förskolornas utvecklingsarbeten. Förskolorna har inlett arbetet med att implementera den handlingsplan som tagits fram för att förbättra arbetsituationen för barnskötare och förskollärare. Förvaltningen har fortsatt en utmaning i att fördela förskolläraernas kompetens jämt över avdelningarna.

Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan

25 % av förvaltningens förskolor når årsmålet om 90 % nöjda föräldrar till barn i förskolan. Utfallet för samtliga förvaltningens förskolor på 83 % är en procentenhet högre jämfört med föregående år men trots ökningen uppnås inte årsmålet. I förskoleundersökningen framkommer bland annat att vårdnadshavarna efterfrågar mer kunskap om hur digitala verktyg används i undervisningen. 86 % av vårdnadshavarna instämmer med att de känner sig välkomna att ställa frågor till verksamheten, vilket är högre än inom stadens övriga kommunala förskolor där utfallet är 83 %. Att vårdnadshavare känner sig trygga i att ställa frågor till verksamheten ser förvaltningen som en god förutsättning för att öka nöjdheten. Resultatet i förskoleundersökningen följer förskolorna upp med vårdnadshavarna och har en dialog med dem kring. Förvaltningen ser att förskolornas kommunikation kring vad som ingår i förskolans uppdrag behöver öka, exempelvis hur de digitala verktygen används i barnens lärande.

Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget

Utfallet på 3,2 är något lägre än föregående års utfall på 3,25 och förvaltningen når därmed inte årsmålet på 3,8. Sett över förskoleenheterna är det en jämn spridning mellan arbetslag som skattar sig på nivå 3 och 4. Inom en förskoleenhet finns det sex avdelningar som skattar sitt arbete på nivå 2 vilket drar ner genomsnittet, två av dessa avdelningar saknar förskollärare. Det som hindrar dessa sex arbetslag att nå nivå 3 är främst att digitala verktyg inte används i barnens språkutveckling. Inom samtliga fem områden har variationen ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror på att totalt sju avdelningar skattat sig på nivå 2, att jämföra med två avdelningar 2018. Förvaltningens gemensamma arbete med fokusområdena pedagogisk miljö samt språk och kommunikation har bidragit till att flera ledningsteam ser en ökad medvetenhet och kompetens hos pedagoger. Detta har i sin tur lett till att skattningen hos flera avdelningar har ökat. Språkarbete och vårdnadshavarnas möjlighet till inflytande är delar som i dagsläget hindrar de flesta att höja sig inom samtliga fem områden i självskattningsverktyget. Förskolornas ledningsteam behöver fortsätta delta när arbetslagen genomför skattningarna för att möjliggöra en dialog om verksamheten utifrån ledningens och pedagogernas perspektiv. Pedagogernas kompetens behöver generellt öka inom hur språkarbetet ska utvecklas. Likaså krävs att pedagogernas egna kunskaper i svenska behöver öka för att både kunna förmedla förskolans utbildning till vårdnadshavare samt att planera, genomföra och följa upp undervisningen. Förvaltningen planerar därför en språkutbildning för pedagoger under kommande år.

Goda exempel

Effekter av läslyftet

Under hösten har barnskötare kopplats på i satsningen där förskollärare tidigare deltagit. Att flera pedagoger från samma arbetslag får ta del av samma kompetensutveckling har i många

fall lett till ett fördjupat språkligt arbete och dialoger inom arbetslaget. Förutom att förskolans läsmiljöer utvecklas sker högläsning med barnen regelbundet.

Arbete utifrån barnkonventionen

Förskolorna har i olika forum samtalat om vad Barnkonventionen står för och vilket uppdrag förskolan har i relation till den. Flera förskolor i Skärholmen/Vårberg har haft workshops utifrån allas lika värde och arbetat med de estetiska uttryckssätten dans och människors olika gångstilar. Aktiviteten skapade bra samtal kring allas rätt att vara på det sätt som känns bra och naturligt. Aktiviteten generade inte någon direkt aktivitet för barnen men pedagogernas reflektioner efter workshoppen var viktig utifrån att vara goda förebilder för barnen i arbetet med hållbar framtid, i detta fall arbetet med social hållbarhet.

Flera förskolor i Skärholmen och Vårberg deltog i ljusinstallationer på Barnkonventionens dag den 20 november. Vid flera ljusinstallationer fanns pedagoger tillgängliga och mötte barnen med deras familjer i samtal om ljusinstallationen, Barnkonventionen och alla barns rätt.

Involvera vårdnadshavare

När pedagogerna lyckas skapa ett meningsfullt innehåll för barnen hjälper barnen till med kommunikationen med hemmet genom att hemma berätta om saker som de gjort. På en förskola har pedagogerna fått ta emot många frågor från vårdnadshavare som undrar vad det är för ett konstigt ägg de har med sig när de går till skogen. Pedagogerna har då berättat att ägget är ett mikroskopägg som barnen använder för att utforska naturen. Barnen har fått nya kunskaper och förstår att när de riktar ägget mot myran i skogen kan de sedan se den förstora på Ipaden. Barnen har fått nya kunskaper som de delat med sina vårdnadshavare som får en bild av förskolans arbetssätt.

Forskning och praktik

I en förskoleenhet förskolor görs kopplingar mellan forskning och praktik i nätverk. Pedagogerna får i förväg en text att läsa och får sedan i uppdrag ta med sig en film kopplat till texten från verksamheten. Sedan delar pedagogerna filmerna med kollegorna på nätverken och får diskutera och reflektera kring dem. En effekt ledningen ser är att pedagogerna börjar få ett gemensamt språk och det syns en större medvetenhet i arbetet med barnen. Exempelvis är basmiljöerna tydligare och det finns mer aktiva pedagoger i miljöerna. Det syns tydligt en utveckling i att pedagogerna på ett självständigt sätt delar med sig av filmer och diskuterar vad de ser på filmerna.

KARTA

Under året har flera förskolor använt verktyget KARTA som tagits fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Verktyget KARTA (Kartläggning, Analys, Resultat, Tidsanvändning och Arbetsmetoder) fokuserar på organisation, planering, pedagogik, ledning, resursfördelning och organisationskultur. Arbetet genomförs via en process med aktiv medverkan av rektor, förskollärare och barnskötare. Verktyget har som målsättning att ge huvudman och rektor i förskolan en kvalitetsutvecklingsmodell för ökad kunskap om förskolans styrkor och utvecklingsbehov. Genom att använda verktyget i verksamheten har det blivit tydligt att förskolans målprocesser behöver tydliggöras, bland annat hur de kommunala målen förhåller sig till de nationella målen. Verktyget har även visat på den enskilda medarbetarens viktiga roll på förskolan och på flera förskolor syns att medarbetarna tar ett större ansvar för verksamheten.

Programmeringsnätverk

Mediateket erbjuder kompetensutveckling och stöd inom lärande med digitala verktyg för kommunala förskolor och skolor. Under året har de haft ett nätverk för programmering i förskolan, där en medarbetare från varje förskoleenhet deltagit. Deltagarna har fått lära sig om programmering, praktiskt fått prova olika material som kan vara användbara i barngrupp och delat erfarenheter från arbete med barn. Sammanfattningsvis har nätverket gett stöd för den fortsatta dialogen bland pedagogerna som har frågor om hur de ska kunna arbeta med programmering och det har särskilt uppskattats att det finns så många analoga arbetssätt för att inleda arbetet med programmering i förskolan.

Jämställdhetsanalys

I enlighet med målet om att erbjuda en jämställd utbildning har flera förskolor genomfört filmdokumentationer av verksamheten där pedagoger filmas i samspel med barnen. När filmmaterialet analyserats syns inte några större skillnader mellan hur pedagogerna bjuder in barnen till samtal, båda könen bjuds in på samma sätt. Även om verksamheterna kunde se en variation i hur pedagoger bjöd in till samtal sågs det mer som individuella skillnader än beroende på kön.

En förskoleenhet har tidigare analyserat taltidsfördelningen mellan flickor respektive pojkar utifrån målet om att makt och resurser ska fördelas lika. Resultatet av analyserna visar att pedagogerna kopplar taltiden till individ snarare än kön. Enheten har utifrån de resultaten valt att fortsätta arbetet med jämställdhetsanalys genom att undersöka hur pedagoger bemöter vårdnadshavare till flickor respektive pojkar då förskoleundersökningen visar på stora skillnader i vårdnadshavarnas upplevelser. För att få kunskap om pedagogernas sätt att bemöta vårdnadshavare hölls en första workshop med pedagogerna. Samtliga visade ett stort engagemang i att diskutera frågan.

Särskilda redovisningar

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Förvaltningen har under året inte haft någon efterfrågan av förskola på de nationella minoritetsspråken. Under de senaste fem åren har förvaltningen enbart haft en familj som efterfrågat finska i förskolan.

Kvalitetsredovisning förskola

Kvalitetsredovisningen för förskolan återfinns som en bilaga.

Introduktionsförskola

Introduktionsförskolan i Vårberg startades i augusti 2017 och är en kombination av introduktionsförskola och öppen förskola där alla är välkomna. Introduktionsförskolan har ett nära samarbete med förvaltningens stadsdelsmammor och medborgarvärdar som informerar och lotsar besökare till verksamheten. Introduktionsförskolan har även tät kontakt med förvaltningens medborgarkontor, förskolans köhandläggare och socialtjänstens föräldrarådgivare. Introduktionsförskolan ingår i stadens projekt om stärkt tidigt stöd i samverkan (STIS) vilket innefattar samarbete mellan socialtjänst och barnavårdscentralen (BVC). Vidare finns ett nära samarbete med Jobbtorg, Arbetsförmedlingen samt andra öppna förskolor inom såväl stadsdelsnämndsområdet som i andra stadsdelar. BVC och mödravårdscentralen (MVC) är samarbetspartners som regelbundet besöker introduktionsförskolan och håller tematräffar kring olika ämnen för besökarna. Tillsammans med Stadsmissionen i Vårberg sker ett samarbete kring att introduktionsförskolan erbjuder

kompletterande verksamhet på olika tider. Introduktionsförskolan delar lokal med förvaltningens förskola på obekvämt arbetstid (OB) som erbjuder förskoleverksamhet utanför förskolans ordinarie öppettider. Tillsammans samarbetar de för att introduktionsförskolan och OB-verksamheten gemensamt skall utveckla barnens miljöer. Introduktionsförskolan samarbetar även med förvaltningens övriga förskolor.

Introduktionsförskolan fungerar som en samlingspunkt för många nyanlända och deras barn. Vid en nöjdhetsmätning som genomfördes under 2019 svarade 81 % av besökarna att de trivs mycket bra i verksamheten. 81 % svarade också att det var mycket sannolikt att de kommer fortsätta att besöka den.

Besökarna har främst hittat till verksamheten genom direkt kontakt med personalen och stadsdelsmammorna, snarare än via sociala medier och andra digitala kanaler. Personalen har marknadsfört verksamheten i Skärholmen centrum, på BVC, på biblioteken och på Jobbtorg. I det arbetet har de haft hjälp av stadsdelsmammorna som också är en del av introduktionsförskolans arbetslag.

Introduktionsförskolan har cirka 110 besök per vecka och under 2017/2018 skrevs 21 barn från introduktionsförskolan in i ordinarie förskoleverksamhet. Under 2019 var det 27 barn från introduktionsförskolan som skrevs in i förskolan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2018	Progn s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,6 %	1 %	37 %	36,1 %	37,6 %	41 %	41 %	VB 2019
<p>Analys</p> <p>Det är fortfarande svårt att rekrytera förskollärare och utfallet på 37,6 % förskollärare är lägre än under hösten. Sänkningen beror framförallt på pensionsavgångar. Flera av dessa förskollärare arbetar fortfarande extra i verksamheterna men ingår inte i grundbemanningen som redovisas i indikatorn. Utfallet på 37,6 % är något högre än föregående år vilket beror både på att den totala grundbemanningen är lägre samt att antalet förskollärare ökat med en person.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Nyanställningar under året har framförallt skett genom rekommendationer av befintlig personal. Förvaltningen tolkar det som positivt att förvaltningen ses som en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen tar tillvara, stimulerar och utmanar förskollärares pedagogiska kompetens och ledarskap. Bland annat leder de barnskötarnätverk och är delaktiga i förskolornas utvecklingsarbeten. Förskolorna har inlett arbetet med att implementera den handlingsplan som tagits fram för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare. Förvaltningen har fortsatt en utmaning i att fördela förskollärares kompetens jämt över avdelningarna.</p>								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	83 %	82 %	85 %	82 %		90 %	90 %	2019
<p>Analys</p> <p>25 % av förvaltningens förskolor når årsmålet om andelen nöjda föräldrar till barn i förskolan. Tre av dessa förskolor finns i Sättra, två i Bredäng och en i Vårberg. Utfallet för samtliga förvaltningens förskolor på 83 % är en procentenhet högre jämfört med föregående år men trots ökningen uppnås inte årsmålet. Vårdnadshavare till flickor är mer nöjda än vårdnadshavare till pojkar. Samma mönster syns i resultatet för hela staden men det skiljer sig åt mellan förvaltningens förskolor. I förskoleundersökningens öppna svar framkommer bland annat att vårdnadshavarna efterfrågar mer kunskap om hur digitala verktyg används i undervisningen.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen gör antagandet att förskolornas kommunikation kring vad som ingår i förskolans uppdrag behöver öka. I kontakten med vårdnadshavare, exempelvis på föräldramöten och via veckobrev, behöver det synliggöras hur de digitala verktygen används i barnens lärande.</p>								
  Antal barn per grupp	15 barn/avd.			14,6 barn/avd.		16	16	VB 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,7 st			4,5 st		4,9	4,9	VB 2019
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,2			3,25		3,8	3,8	2019
<p>Analys</p> <p>Utfallet på 3,2 är något lägre än föregående års utfall på 3,25 och förvaltningen når därmed inte årsmålet på 3,8. Sett över förskoleenheterna är det en jämn spridning mellan arbetslag som skattar sig på nivå 3 och 4. Inom en förskoleenhet finns det sex avdelningar som skattar sitt arbete på nivå 2 vilket drar ner genomsnittet, två av dessa avdelningar saknar förskollärare. Det som hindrar dessa sex arbetslag att nå nivå 3 är främst att digitala verktyg inte används i barnens språkutveckling. Inom samtliga fem områden har variationen ökat i jämförelse med tidigare år. Detta beror på att totalt sju avdelningar skattat sig på nivå 2, att jämföra med två avdelningar 2018. Förvaltningens gemensamma arbete med fokusområdena pedagogisk miljö samt språk och kommunikation har bidragit till att flera ledningsteam ser en ökad medvetenhet och kompetens hos pedagoger. Detta har i sin tur lett till att skattningen hos flera avdelningar har ökat.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Språkarbete och vårdnadshavarnas möjlighet till inflytande är delar som i dagsläget hindrar de flesta att höja sig inom samtliga fem områden i självskattningsverktyget. Förskolornas ledningsteam behöver fortsätta delta när arbetslagen genomför skattningarna för att möjliggöra en dialog om verksamheten utifrån ledningens och pedagogernas perspektiv. Pedagogernas kompetens behöver generellt öka inom hur språkarbetet ska utvecklas. Likaså krävs att pedagogernas kunskaper i svenska behöver öka för att både kunna förmedla förskolans utbildning till vårdnadshavare samt att planera, genomföra och följa upp undervisningen. Förvaltningen planerar därför en språkutbildning för pedagoger under kommande år.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloversksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av stadsledningskontoret i denna fråga.</p>			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av utbildningsförvaltningen i denna fråga.</p>			

Nämndmål:

Skärholmens förskolebarn når sin fulla potential i en trygg förskola med hög pedagogisk kvalitet

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Flickor och pojkar

- har en trygg och likvärdig förskoleverksamhet som håller hög pedagogisk kvalitet i en för barnen stimulerande inne- och utemiljö
- deltar i kontinuerligt förskollärlärd undervisning

- medverkar i en verksamhet där digital kompetens, matematik, naturvetenskap och språkutveckling är prioriterade områden för att lägga en god grund för det livslånga lärandet
- är i en förskoleverksamhet som förmedlar och förankrar grundläggande demokratiska värderingar liksom respekt för mänskliga rättigheter, särskilt barns rättigheter utifrån barnkonventionen
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter möts av medarbetare med kunskap om våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld. Deras vårdnadshavare får information om var de kan vända sig för råd och stöd
- har en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen och utvecklar ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik
- deltar i en förskoleverksamhet där barnen ingår i mindre sammanhang och alla kan göra sin röst hörd, bli sedda och bekräftade
- har en trygg och säker miljö med tillgång till rätt stöd och individuella insatser där förskolan samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst och skola
- har tillgång till barnomsorg på obekvämt arbetstid som underlättar möjligheten till full sysselsättning för vårdnadshavare
- med särskilda behov får det stöd de behöver i förskolan.

Övrigt

- förskolans reviderade läroplan innebär att barnen deltar i en verksamhet i vilken det tydligt framgår vad som förväntas av förskollärare och arbetslag och där omsorg, utveckling och lärande utgör en helhet
- enligt nya bestämmelser i skollagen utses en skolchef för förskoleverksamheten och förskolechefer benämns rektorer
- satsningar på förskollärares och förskolechefer/rektorernas pedagogiska ledarskap är avgörande för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten
- vårdnadshavare till barn som ännu inte deltar i förskoleverksamhet välkomnas till introduktionsförskolans och öppna förskolans verksamheter och får kunskap om vad förskoleverksamhet är samt vilka former av verksamheter som finns att tillgå.

Förväntat resultat

Förskolorna uppnår minst nivå 3,4 inom området barns språkliga och kommunikativa utveckling i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Förskolorna uppnår minst nivå 3,4 inom området pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)

Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare) 41 %

Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan 90 %

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet delvis uppfylls utifrån att indikatorerna är delvis uppnådda och att majoriteten av aktiviteterna är genomförda enligt plan.

Delvis uppnådda resultat

Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning

50 % av förvaltningens förskolor når årsmålet om andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet,

religion eller funktionsnedsättning. Utfallet för förvaltningen på 86 % är en procentenhet lägre jämfört med föregående år. Resultatet varierar mellan förskolorna och synliggörandet av likabehandlingsarbetet skiljer sig åt. På de förskolor där årsmålet inte nås visar en analys av resultatet att en del av förklaringen är att kommunikationen med vårdnadshavarna behöver utvecklas. De förskolor som har gjort ett utvecklingsarbete med att kommunicera på ett mer aktivt sätt med vårdnadshavarna har fått ett högre resultat i årets förskoleundersökning. Vidare ser förvaltningen att pedagogernas medvetenhet gällande normer och värderingar behöver öka för att de ska känna en trygghet i att föra en dialog med vårdnadshavarna kring detta.

Antalet avdelningar som saknar förskollärare

Förvaltningen har fortsatt en utmaning i att fördela förskollärarnas kompetens jämt över avdelningarna. Totalt har förvaltningen 83 avdelningar och de 4 avdelningar som saknar förskollärare är ojämnt fördelat över förskolorna. Pedagogiska utvecklingsledare alternativt förskollärare från grannavdelningar deltar vid planeringen, uppföljningen och utvärderingen av verksamheten på de avdelningar som saknar förskollärare. För samtliga avdelningar som saknar förskollärare finns en åtgärdsplan där det framgår hur förskollärladd undervisning säkerställs. Förvaltningen ser över hur förskollärarnas kompetens är fördelad över förskolorna genom uppföljningar med förskolornas ledningsteam.

Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn

Åtta arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 på grund av att digitala verktyg inte används i arbetet med barnens språkutveckling samt att dokumentationen inte synliggör den skapande verksamheten och visar på barns förändrade kunnande. I gemensamma forum fortsätter förskolans ledningsorganisation analysera förskolornas pedagogiska miljöer för att synliggöra utvecklingsbehov och hur de olika ledningsfunktionerna på bästa sätt kan stötta medarbetarna. Arbetet syftar till att öka likvärdigheten i de pedagogiska miljöerna på förskolorna.

Språklig och kommunikativ utveckling i kvalitetsindikatorn

Utfallet 3,2 är lägre än föregående års resultat på 3,4. Majoriteten av arbetslagen har skattat sig på nivå 3 vilket innebär en grundläggande nivå. De arbetslag som skattat sig lägre saknar digitala verktyg i arbetet med barnens språkutveckling och det saknas dokumentation som synliggör den skapande verksamheten och visar på barns förändrade kunnande. Förvaltningen fortsätter satsningen med "Läslyftet" där samtliga barnskötare ska ingå för att fördjupa kunskapen kring språk, berättande och litteratur. I mötesforum, som nätverk, ska goda exempel lyftas kring exempel vårdnadshavares delaktighet och språkarbete för att inspirera varandra och dela framgångsrika arbetssätt. Förvaltningen planerar för en språksatsning för medarbetare under kommande år.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning	86 %	84 %	88 %	87 %		88 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
50 % av förvaltningens förskolor når årsmålet. Utfallet för förvaltningen på 86 % är en procentenhet lägre jämfört med föregående år. Vårdnadshavare till flickor är mer nöjda jämfört mot vårdnadshavare till pojkar, samma mönster syns i resultatet för hela staden. Resultatet varierar mellan förskolorna och synliggörandet av likabehandlingsarbetet skiljer sig åt. På de förskolor där man inte når årsmålet visar en analys av resultatet att en del av förklaringen är att kommunikationen med vårdnadshavarna behöver utvecklas. De förskolor som har gjort ett utvecklingsarbete med att kommunicera på ett mer aktivt sätt med vårdnadshavarna har fått ett positivt resultat i årets förskoleundersökning.								
Åtgärdsplan								
Vid enskilda samtal och vid återkopplingen till vårdnadshavarna kring förskoleundersökningens resultat kommer pedagogerna informera om förskolans jämställdhets- och likabehandlingsarbete samt arbetet utifrån barnkonventionen. Pedagogernas medvetenhet gällande normer och värderingar behöver öka för att de ska känna en trygghet i att föra en dialog med vårdnadshavarna kring detta.								
	Antalet avdelningar som saknar förskollärare	4			4	0		VB 2019
Analys								
Förvaltningen har fortsatt en utmaning i att fördela förskollärares kompetens jämt över avdelningarna. Totalt har förvaltningen 83 avdelningar och de 4 avdelningar som saknar förskollärare är ojämnt fördelade över förskolorna.								
Åtgärdsplan								
Pedagogiska utvecklingsledare alternativt förskollärare från grannavdelningar deltar vid planeringen, uppföljningen och utvärderingen av verksamheten på de avdelningar som saknar förskollärare. För samtliga avdelningar som saknar förskollärare finns en åtgärdsplan där det framgår hur förskollärlärd undervisning säkerställs. Förvaltningen ser över hur förskollärares kompetens är fördelad över förskolorna genom uppföljningar med förskolornas ledningsteam.								
	Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)	3,2		3,34		3,4		2019
Analys								
Åtta arbetslag har gjort bedömningen att de inte når upp till nivå 3 på grund av att digitala verktyg inte används i arbetet med barnens språkutveckling samt att dokumentationen inte synliggör den skapande verksamheten och visar på barns förändrade kunskande.								
Åtgärdsplan								
I gemensamma forum fortsätter förskolornas ledningsteam analysera förskolornas pedagogiska miljöer för att synliggöra utvecklingsbehov och hur de olika ledningsfunktionerna på bästa sätt kan stötta medarbetarna. Arbetet syftar till att öka likvärdigheten i stadsdelsnämndsområdet.								
	Språklig och kommunikativ utveckling i Kvalitetsindikatorn (självvärdering inom läroplansuppdraget)	3,2		3,28		3,4		2019
Analys								
Utfallet 3,2 är lägre mot föregående års resultat. Majoriteten av arbetslagen har skattat sig på nivå 3 vilket innebär en grundläggande nivå. De arbetslag som skattat sig lägre saknar digitala verktyg i arbetet med barnens språkutveckling och det saknas dokumentation som synliggör den skapande verksamheten och visar på barns förändrade kunskande.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen fortsätter satsningen med "Läsliften" där samtliga barnskötare ska ingå för att fördjupa kunskapen kring språk, berättande och litteratur. I olika mötesforum kommer goda exempel lyftas kring vårdnadshavares delaktighet och språkarbete för att inspirera varandra och dela framgångsrika arbetssätt. Förvaltningen planerar för en språksatsning för medarbetare under kommande år.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnomsorg på obekvämt arbetstid erbjuds vilket möjliggör full sysselsättning för vårdnadshavare.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	De öppna förskolorna marknadsför att de är HBTQ-certifierade.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna använder sig av natur och spontanidrottsplatser i närmiljön.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna arbetar för en jämställd förskola och utvecklar gemensamma arbetssätt med arbetsmetoden "Sjuan". Analysarbetet fokuserar kring förskolornas pedagogiska miljö och språkarbetet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna för en dialog med barnen om barnens rättigheter genom boken Barnens planet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna påbörjar implementering av den handlingsplan, riktad till barnskötare och förskollärare, som tagits fram för att förbättra deras arbetssituation.	2019-07-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna påbörjar implementering av nya läroplanen för förskolan, LpFö18.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheterna utvecklar samarbetet med socialtjänst och skola för att främja ett ökat kunskapsutbyte.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheternas arbete med inkludering av alla barn utvärderas.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förskoleverksamheternas digitala lärmiljö utvecklas för att förstärka och fördjupa barnens utforskande.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningens verksamheter, bland annat introduktionsförskolan, informerar vårdnadshavare om förskolans betydelse för barns utveckling.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	Medel söks för befintlig introduktionsförskola enligt anvisningar i budget.	2019-01-01	2019-04-30	
✓	Samtliga medarbetare inom förskolan får kompetensutveckling om Barnkonventionen.	2018-01-01	2019-12-31	
!	Samtliga medarbetare inom förskolan genomför webbutbildning om Våld i nära relationer.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
Samtliga medarbetare har inte genomfört webbutbildningen. Pedagoger från förskolorna i Vårberg deltog i pilotprojektet där Söderholmsskolan, Barn- och ungdomsenheten i stadsdelsnämndsområdet, förskolorna i Vårberg, samt Relationsvårdscentrum Sydväst har ingått. Pilotprojektet syftade till att öka samverkan mellan olika verksamheter genom att ge medarbetare en kunskapspåfyllnad samt möjliggöra en dialog mellan olika professioner. Under en eftermiddag var fokus på våld i familjer med både föreläsning och gruppdialoger med fiktiva case.				

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att åtta av 13 av kommunfullmäktiges indikatorer där det finns utfall att tillgå uppnås helt. Fem av kommunfullmäktiges indikatorer uppnås delvis och av 13 aktiviteter från kommunfullmäktige är 12 genomförda. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på flera goda exempel. Utifrån

ordinarie samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis utvidgades samarbetet under hösten med ett pilotprojekt i vilket Söderholmsskolan, Barn- och Ungdomsenheten i stadsdelsnämndsområdet, förskolorna i Vårberg samt Relationsvårdscentrum Sydväst har ingått. Pilotprojektet syftade till att öka samverkan mellan olika verksamheter genom att ge medarbetare en kunskapspåfyllnad samt möjliggöra en dialog mellan olika professioner.

Onsdagen den 9 oktober bjöds representanter från ovan verksamheter in till en gemensam eftermiddag som handlade om våld i familjer och geografiskt fokus var Vårberg. Det fanns ett stort engagemang under eftermiddagen som innehöll både föreläsning och gruppdialoger med fiktiva case. Utvärderingen visade att medarbetarna uppskattade att träffa varandra och få veta mer om vad varje person gör i sin yrkesroll samt att det var ett relevant tema. Syftet med mötet var underlätta samverkan då samtliga verksamheter har en gemensam utgångspunkt och förförståelse med målsättningen att barn inte ska uppleva våld i hemmet. Förvaltningen och övriga aktörer kommer fortsätta arbetet i ett annat geografiskt område.

Förvaltningen baserar också måluppfyllelsen utifrån att utvecklingsarbetet i form av att utveckla bemötandet och öka brukarnas inflytande fortsatt inom de ufoarenheter som drivs i egen regi inom verksamhetsområde funktionsnedsättning. Under året har implementeringen av det pedagogiska ramverket genomförts. Det pedagogiska ramverket är ett skraddarsytt utbildningsmaterial för uppdraget som medarbetare i en LSS-verksamhet. Även Farsta stadsdelsförvaltning som testat utbildningen i två av sina LSS-verksamheter i en pilotstudie vill genomföra utbildningen i alla sina utförarverksamheter.

Förvaltningen har tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor genomfört en workshop med fokus på programmet för tillgänglighet och delaktighet och verksamhetsplanen för 2020.

På flera av förvaltningens ufoarenheter som drivs i egen regi inom verksamhetsområde funktionsnedsättning har arbetsmetoden "Delaktighetsmodellen" införts och använts. Delaktighetsmodellens huvudsyfte är att stödja enskilda i att öka sin förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med dem som de delar vardagen med. Resultaten har varit genomgående varit positiva utifrån ett ökat brukarinflytande och förvaltningen kommer under 2020 se över möjligheten att införa arbetsmetoden på fler enheter.

Inom stadsdelsnämndsområdet finns en, jämfört med andra stadsdelsnämndsområden, hög andel barnfamiljer som bor i osäkra boendeförhållanden. Förvaltningen har på ett målmedvetet sätt arbetat för att stötta barnfamiljer till stadigvarande boenden. Under året har förvaltningen intensifierat arbetet genom att bilda ett boteam på enheten för ekonomiskt bistånd. Under året har 24 barnfamiljer (totalt 54 barn) flyttat från hotell och vandrarhem till förstahands- eller andrahandskontrakt med hjälp och stöd från boteamet.

Uppnådda resultat

Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden

Av de barn och unga som bedöms ha skyddsbehov har 100 % kunnat placeras under trygga förhållanden. Vid placeringar använder förvaltningen i första hand de vårdgivare som är upphandlade av Stockholms stad. I de fall förvaltningen går utanför ramavtalet används i möjligaste mån vårdgivare som är godkända av andra kommuner. När barn och ungdomar är placerade i jourhem besöker alltid socialsekreterare barnet eller ungdomen och begär in misstanke- och belastningsregister vad gäller förstärkta jourhem och behandlingsfamiljer. När

det gäller familjehem utförs en grundlig familjehemsutredning innan de godkänns.

Andel brukare som trivs

Med ett utfall på 83 % nås årsmålet på 80 % med 3 % marginal. Indikatorn är ny och baseras på frågan "Trivs du hemma?" för brukare som bor i gruppboendestäder och "Trivs du med boendepersonalen?" för brukare som bor i serviceboendestäder i SKR:s nationella brukarundersökning. Resultatet är därför något svåranalyserat. Förvaltningen kan dock konstatera att LSS-boendestäderna i egen regi har väl fungerande arbetssätt som har individens behov, önskemål och förutsättningar i fokus. Under hösten har implementeringen av det pedagogiska ramverket påbörjats och under 2020 fortsätter implementeringen med fokus på uppföljningen av utbildningens effekter. Det pedagogiska ramverket ska leda till ökad kunskap hos medarbetarna om olika funktionsnedsättningar, pedagogiska metoder samt en samsyn kring uppdraget. Förvaltningen LSS-boendestäder i egen regi har under året ökat chefstätheten vilket bland annat inneburit närmare arbetsledning av medarbetare något som också kan ha påverkat utfallet positivt.

Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatrin

Andel enskilda som uppger att de klarar mer på egen hand uppgår till 25,66 % vilket innebär att årsmålet om 25 % nås. Resultatet är dock en sänkning från föregående års utfall. En möjlig förklaring till sänkningen kan vara att det under året nyanställts handläggare som av förvaltningen inte fått tillräcklig information om vikten av att på ett tydligt sätt förklara innebörden av svarsalternativen för de enskilda. Förvaltningen kommer att arbeta med hur frågan kommer att ställas till de enskilda framledes.

Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk

Vad gäller indikatorn insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk har förvaltningen ett utfall på 56,7 %. Årsmålet är 46 %. Under utredningsprocessen och i valet av insatser tar förvaltningen tillvara på den enskildes synpunkter och önskemål samt forskning och professionens kompetens. Socialsekreterarna har även täta uppföljningar med brukarna och vårdgivarna, vilket enligt förvaltningens bedömning medför att sannolikheten ökar för att brukarna ska avsluta sina insatser enligt plan.

Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas

Under året har förvaltningen mottagit 24 meddelanden om avhysning som inte rör dödsbon. Elva avhysningar har kunnat avvärjas. Utfallet för indikatorn är således 45,83 % vilket innebär att årsmålet på 45 % nås. Av de 13 ärenden där avhysning inte har kunnat avvärjas har beslut fattats av hyresnämnd, tingsrätt eller hovrätt vilket innebär att förvaltningen inte kunnat påverka avhysningen när beslut väl har fattats. Vid beslut om avhysning arbetar hyresrådgivare vräkningsförberedande, för att få kännedom om det är fler än lägenhetsinnehavaren som bor på adressen samt informera om det stöd socialtjänsten kan erbjuda.

Förvaltningen har nära samverkan med fastighetsägare och hyresvärdar och får därför i ett tidigt skede kännedom om när en individ/ett hushåll riskerar avhysning, det vill säga innan meddelanden om avhysningar från Kronofogdemyndigheten inkommit. Förvaltningen erbjuder då adekvat stöd utifrån orsaken till den eventuella avhysningen. När det exempelvis handlat om obetalda hyror har förvaltningen försökt motivera till kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd. En förstärkning i form av ytterligare hyresrådgivare/bolots har skett

gällande det vräkningsförebyggande arbetet.

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning

Utfallet för indikatorn är 77 % och årsmålet på 77 % nås. Kvinnor och män som bor i förvaltningens LSS-boenden har i hög utsträckning varit med och planerat det stöd de får genom att vara delaktiga i uppförandet av sina genomförandeplaner. Förvaltningen gör bedömningen att verksamheternas arbete med att säkerställa den enskildes inflytande har bidragit till resultatet.

Andel personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes

Vad gäller personer med insatser inom socialpsykiatrin som är nöjda med hur deras utredning genomförts nås förvaltningens årsmål på 80 % då utfallet är 82 %. Under året har en brukarrevision genomförts på förvaltningens särskilda boende och stödboende där utfallet på flera indikatorer under förra året däribland denna varit lågt. Resultatet från brukarrevisionen har förvaltningen inte tagit del av och kommer göra så under början av 2020. På förvaltningen har ett fokusområde varit brukarundersökningar och resultaten av dessa har diskuterats på enhetsmöten och detta kan vara en faktor som bidragit till ett högre resultat detta år då handläggare blir än mer medvetna om vad enskilda kan uppleva som mindre bra.

Antal vräkningar som berör barn

Utfallet för indikatorn vräkningar som berör barn är 0 st. Förvaltningens hyresrådgivare får information av hyresvärderna när en barnfamilj riskerar avhysning. Hyresrådgivaren fungerar som en länk vidare in till socialtjänsten som ofta redan har kännedom om barnfamiljen. Olika delar av förvaltningen samverkar för att stötta de vuxna/vårdnadshavarna i att fullfölja kontakten med enheten för ekonomiskt bistånd och därmed förhindra en avhysning.

Delvis uppnådda resultat

Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats

Utfallet för andelen barn och unga som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats är 82,5 % och förvaltningen når inte målvärdet på 86 %.

Under det senaste året ser förvaltningen att det inkommit mer komplexa ärenden än tidigare, både gällande barn och ungdomar. Vad gäller barn har anmälningarna ofta handlat om allvarliga omsorgsbrister såsom våld inom familjen både mellan vuxna och mot barnet, missbruk hos föräldrar och psykisk ohälsa. Gällande ungdomar med narkotikaförsäljning och missbruk har förvaltningen sett att målgruppen ökar. Denna målgrupp är ofta omotiverade till att ta emot insatser.

I majoriteten av ärendena har barnets/ungdomens situation inte varit så allvarlig att det funnits skäl för tvångsvård. Förvaltningen har därför arbetat för att familjerna ska ta emot insatser och ofta krävs då ett gediget motivationsarbete. Detta tillsammans med att antalet utredningar har ökat har sannolikt resulterat i att socialsekreterarna haft mindre tid till att motivera familjerna till frivilliga insatser. Om familjerna inte tar emot insatser ökar sannolikheten för att barnet/ungdomen blir aktuell för utredning igen.

Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering

Förvaltningen uppnår inte årsmålet att 87 % av brukarna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning inte upplever diskriminering. Utfallet för 2019 är 82 % och där stadens genomsnittliga utfall är 75 %. Resultatet är en minskning med fyra procentenheter från föregående år. Vad minskningen beror på kan förvaltningen inte riktigt svara på.

Förvaltningens verksamheter i egen regi inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning arbetar dock ständigt med att utveckla bemötandet för att säkerställa att ingen ska känna sig diskriminerad. Flera av verksamheterna har genomgått stadens HBTQ-utbildning. Förvaltningen gör antagandet att införandet av det pedagogiska ramverket möjliggör för verksamheterna att få fler verktyg till att utveckla ett än mer individanpassat bemötande så att ingen brukare ska behöva uppleva sig diskriminerad.

Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering

Förvaltningen når inte årsmålet om att 92 % av brukarna inom socialpsykiatri inte upplever diskriminering. Utfallet 2019 är 90 % och är en minskning med en procentenhet i jämförelse med utfallet för 2018. Stadens genomsnittliga utfall är 91 %. Förvaltningen ser utfallet på som en fortsatt positiv trend i rätt riktning och ett högt utfall överlag. Förvaltningen kommer arbeta vidare med att behålla resultatet. Förvaltningens egen regi-verksamheter inom verksamhetsområdet har under året aktivt arbetat med bemötandefrågor och det arbetet fortsätter under 2020.

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal

Årets utfall på indikatorn som staden centralt tagit fram innehåller endast resultat från brukarundersökningarna för insatsformerna hemtjänst yngre och korttidshem. Brukarna som har insatsen LSS-boende, daglig verksamhet och korttidstillsyn har i år fått svara på SKR:s nationella brukarundersökning med andra frågor än de som ingår i stadens brukarundersökningar och deras svar är därför inte medräknade i årets utfall. Förvaltningen har inget korttidshem i egen regi. Resultatet på 89 % hamnar strax under årsmålet på 90 %. Hemtjänsten i egen regi har under året arbetat med områdena trygghet och delaktighet. Bland annat har verksamheten sett över hur genomförandeplanerna är skrivna för att kunna utveckla innehållet. Brukare som har serviceinsatser har fått ett telefonsamtal den dagen de ska få stöd från personalen som en påminnelse och för att de ska veta vem som kommer. Detta arbete fortlöper under hela året och även under 2020. Verksamhetens förhoppning är att detta kommer ge brukarna en ökad upplevelse av trygghet och gott bemötande.

Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn

Förvaltningen uppnår inte årsmålet att 85 % av brukarna upplever sig trygga. Utfallet för 2019 är 76 % och resultatet går inte att jämföra med 2018 då underlaget för mätningen endast omfattade insatsen korttidshem. Årets utfall på indikatorn baseras på resultaten från SKR:s nationella brukarundersökning. Frågorna som ligger till grund för utfallet är "Känner du dig trygg med personalen hemma" för gruppboendena och "Känner du dig trygg med boendepersonalen" för serviceboendena och svarsfrekvensen är 66 %. Förvaltningen gör antagandet att resultatet på brukarundersökningen gällande tryggheten delvis speglar den otrygghet flera invånare i stadsdelsnämndsområdet upplever idag. Förvaltningen kan också konstatera att män boende i LSS-bostäder upplever sig otrygga i större utsträckning än kvinnor vilket inte speglar den upplevda otryggheten i stadsdelsnämndsområdet där kvinnor upplever sig mer otrygga än män.

Förvaltningens verksamheter i egen regi kommer arbeta vidare med att göra en fördjupad analys av resultatet för att ta reda på de bakomliggande orsakerna till den upplevda otryggheten och utifrån detta arbeta med olika förbättringsåtgärder. Även en fördjupad jämföringsanalys av resultaten kommer att genomföras.

Goda exempel

Tejping

I samtal med barn på barn- och ungdomsenheten kan socialsekreterarna vid behov använda sig av tejping. Tejping innebär att barnet får möjlighet att använda träfigurer för att gestalta sina erfarenheter för att göra händelserna mer begripliga. Några samtal har även filmats och används för att socialsekreterarna ska kunna se och utvärdera samtalet. Filmerna har även använts som inspiration och exempel på möjliga sätt att samtala med barn för andra socialsekreterare på enheten.

Västernorrlandsmodellen

Under våren slutfördes omgång två av Västernorrlandsmodellen på barn- och ungdomsenheten. Resultatet är generellt positivt och de allra flesta barn och ungdomar som har intervjuats är nöjda med kontakten med socialsekreterare. I omgång ett av Västernorrlandsmodellen framkom kritik från de intervjuade barnen gällande deras upplevelse av hur delaktiga de var i utredningen samt att det inte fungerat bra vid handläggningar. I omgång två inkom det färre synpunkter som rörde bristande delaktighet och inga synpunkter rörande att det inte fungerat på ett bra sätt vid handläggningar. Efter den kritik som framkom under omgång ett har förvaltningen arbetat med dessa områden och resultaten i omgång två visar att arbetet har gett resultat.

Samhandläggning för personer över 65 år

Inom förvaltningen har rutiner tagits fram för samhandläggning för personer över 65 år som har komplex problematik och som på grund av detta är i behov av stöd från både äldreomsorg och Individ- och familjeomsorg.

Skolanknytning

Förvaltningens familjebehandlare har ett helhetsperspektiv och arbetar med samtliga arenor där barnen och ungdomarna rör sig, bland annat har de en aktiv samverkan med skolan där gemensamma möten är en del. Detta har lett till att 95 % av barnen som har familjebehandling gjort en positiv förändring gällande anknytningen till skolan.

Brukarrevision socialpsykiatri

Inom verksamhetsområde socialpsykiatri har en brukarrevision genomförts. En brukarrevision är en utvärdering som görs av en verksamhet där de som utvärderar har liknande erfarenheter som de som använder verksamheten. Resultaten från brukarundersökningen kommer sammanställas i en rapport som förvaltningen får ta del av i början av 2020. Förvaltningen ser att resultaten från brukarrevisionen kommer att ge både beställar- och utförarverksamheterna inom socialpsykiatri en möjlighet att utveckla kvaliteten för målgruppen med fokus på bemötande, självbestämmande och trygghet.

Jämföringsanalys

Förvaltningen har identifierat ett mönster om att kvinnor lyckas bättre i behandling än män inom öppenvården inom missbruksområdet i egen regi. Vad gäller indikatorn avslut enligt plan finns det även där en skillnad i utfallet mellan könen där kvinnor i högre grad avslutas

enligt plan. För att utjämna skillnaderna och därigenom uppnå en jämställd hälsa har förvaltningen genomfört jämställdhetsanalyser utifrån Sjuans modell. Den forskning som förvaltningen inom ramen för jämställdhetsanalysen visar att randomiserade studier som gjorts visar små skillnader i behandlingsutfall mellan könen, men i de studier som visar en skillnad beroende av kön handlar det om att kvinnorna lyckas bättre. Åtgärder som genomförts är att nya rutiner har tagits fram för att säkerställa att de enskildas tankar om metod och form utforskas än mer. De behandlingsmetoder som används behöver anpassas för att passa både kvinnor och män.

För att mäns våld mot kvinnor ska upphöra fortsätter förvaltningen sitt systematiska arbete genom Relationsvårdscentrum Sydväst. Utfallet gällande andelen personer som upplever att alla former av våld upphört efter avslutad utredning/insats uppgår till 87,5 %, vilket visar att förvaltningens arbete ger ett gott resultat. Förvaltningen har under året arbetat aktivt för att upptäcka fler våldsutsatta samt att komma i kontakt med fler våldsutövande män och kunna ge dessa stöd. Ett kontinuerligt samarbete med polisen har bidragit till att förvaltningen kunnat upptäcka fler män som är våldsutövare men även män som är våldsutsatta.

Agenda 2030

Uppväxtvillkor & utbildning

Inom ramen för analysarbetet och tillsammans med andra samverkansaktörer, har förvaltningen identifierat uppväxtvillkor och utbildning som en av fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar inom stadsdelsnämndsområdet. Lägesanalysen visar på skillnader i uppväxtvillkor mellan barn i stadsdelsnämndsområdet och i resten av staden och fokusområdet handlar främst om att säkerställa likvärdig tillgång till förskola, grundskola, gymnasieskola av likvärdig kvalitet och att säkerställa likvärdiga, jämlika och jämställda uppväxtvillkor, fria från våld för alla flickor och pojkar i stadsdelsområdet. Den huvudsakliga utmaningen är således att säkerställa att alla barn och ungdomar i stadsdelsnämndsområdet ska ha samma förutsättningar och möjligheter som barn i resten av staden och riket att klara skolan, uppfylla sin potential i livet och känna sig trygga.

Fokusområdet är inriktat på barn, men prioriterar särskilt de mest utsatta och sårbara grupperna inom denna grupp, till exempel barn med en invandrarbakgrund, barn i ekonomiskt utsatta hushåll, nyanlända barn, barn med funktionsnedsättning och barn som utsätts och/eller på annat sätt berörs av våld. Fokusområdet har även ett stort fokus på att stärka vårdnadshavares, pedagogers och andra aktörers kapacitet att stödja och skydda barn och se till att de möjligheter som krävs för att uppfylla deras fulla potential oavsett bakgrund.

Hälsa och välmående

Inom ramen för analysarbetet och tillsammans med andra samverkansaktörer, har förvaltningen identifierat hälsa och välmående som en av fem huvudsakliga hållbarhetsutmaningar för stadsdelsnämndsområdet. Lägesanalysen visar på stora skillnader i faktisk och upplevd hälsa mellan invånarna i stadsdelsnämndsområdet och resten av staden.

Fokusområdet handlar främst om att främja invånarnas hälsa och fysiska aktivitet, samt kunskap om dessa, men även att säkerställa jämlik och jämställd tillgång och tillträde till vård, omsorg och fysisk aktivitet för alla flickor, pojkar, kvinnor och män. Fokusområdet är nära kopplat till arbetet med att stärka flickors, pojkars, kvinnors och mäns deltagande och egenmakt i det offentliga rummet, inklusive stadsdelsnämndsområdets grönområden.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola och socialtjänst

I stadsdelsnämndsområdet finns en samverkan mellan skola och socialtjänst. Det sker bland annat kring enskilda individer genom att skolan anmäler oro till socialtjänsten och att socialtjänsten i utredningen samverkar med skolan. Denna samverkan är reglerad av lag och fungerar i regel ofta bra. Förvaltningen strävar också efter att utveckla samarbetet med främjande och förebyggande insatser. Nedan följer exempel på sådant samarbete:

Övergripande samverkan

Förvaltningen ingår i ett BUS-samarbete (Barn i behov av särskilt stöd) som bygger på en regional struktur tillsammans med Hägersten- Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar. Från och med i år kommer berörda aktörer i Skärholmens stadsdelsnämndsområde att samarbeta i ett arbetsutskott där representanter från socialtjänsten, samtliga grundskolor, förskolan och polisen deltar. Arbetsutskottet träffas tre gånger per år. Träffarna brukar utgå från specifika teman och har under det senaste året bland annat handlat om hedersrelaterat våld och våldsbejakande extremism. Arbetsutskottet ser också över samverkansöverenskommelser och rutiner kring samverkan.

Avdelningschefen för avdelningen för socialtjänst och fritid för relevant information från arbetsutskottet till BUS styrgrupp, där förutom representanter för de andra stadsdelsförvaltningarna också representanter från BUP (Barn - och ungdomspsykiatri) och Habiliteringen inom Region Stockholm deltar.

Individ-BUS

Förvaltningen, skolan och regionen startar i dagsläget upp en samverkan som kallas för Individ-BUS. Till skillnad från Samordnad Individuell Plan (SIP) kommer den enskilde och dess vårdnadshavare inte delta under mötet, utan forumet är för tjänstemän med beslutanderätt. Syftet är att snabbt få till en samverkan mellan olika aktörer. Den aktör som ser ett behov av samverkan ska kalla till mötet som är prioriterat.

Skolsociala team

Socialtjänstens resursenhet och Lillholmsskolan samarbetar kring skolsociala team. Arbetet i det skolsociala teamet syftar till att stärka elevers närvaro, måluppfyllelse och mående i skolan. Målet är på sikt att eleverna ska uppnå gymnasiebehörighet. Vidare syftar arbetet till att utveckla framgångsrika samverkansmetoder och strukturer för ett socialt förebyggande arbete där skola och socialtjänst samarbetar. Uppdraget är att bedriva motiverande och socialt förändringsarbete med enskilda elever samt att bidra till ett smidigt och välfungerande samarbete mellan skolan och socialtjänsten.

Under våren omstrukturerades arbetet med skolsociala team. Den nya arbetsmodellen innebär att en grupp bestående av tre familjebehandlare från socialtjänsten, tillsammans med en skolkurator och en specialpedagog från skolan, bildar det skolsociala teamet. Teamet arbetar med elever som har minst 20 % frånvaro där orsaken till frånvaron troligen är av social karaktär och som valts ut av elevhälsoteamet. Om eleven och dennes vårdnadshavare är motiverade att ta emot insatser genomförs kartläggning och planering kring mål och delmål. I planeringen framkommer även vilka funktioner i det skolsociala teamet som ska göra vad. Av åtta elever som teamet haft kontakt med sedan omstruktureringen är i dagsläget fem ärenden pågående, de övriga har avslutats på grund av att eleverna flyttat.

Uppsökande fältarbete på skolorna

Förvaltningens fältassistenter arbetar uppsökande på högstadieskolorna i

stadsdelsnämndsområdet. Det är en viktig arena där de träffar alla elever. De arbetar även med trivselvandringar och preventionsprogrammet Respekt och självrespekt i skolorna.

Barn i riskzon (BIR)

Det finns två BIR-grupper i stadsdelsnämndsområdet. Där träffas representanter från skolan, fritidsverksamheten och fältassistenter cirka en gång per månad för att med samtycke från vårdnadshavare mobilisera och samordna sig runt enskilda individer. Tidigare har även polisen medverkat vid dessa träffar, men de har meddelat att de inte har utrymme att medverka i BIR. Förvaltningen kommer att se över forumen för att få dessa mer operativa och även se över hur möjligheterna till samverkan med polisen ska se ut inom ramen för samverkansforumen.

Uppföljning av arbetssätt och riktlinjer för att säkerställa att allvarssamtal hålls inom 48 timmar

Under våren påbörjades arbetet med att hålla allvarssamtal med barn och ungdomar och deras föräldrar inom 48 timmar efter att det kommit till socialtjänsten kännedom att ungdomen begått, eller misstänks ha begått, brott för första gången. Förvaltningen har organiserat detta arbete inom mottagningsgruppen för Barn- och ungdomsenheten med stöd av bland annat föräldrarådgivare. Från 1 april har det inkommit 53 anmälningar rörande barn och ungdomar som misstänks för brott för första gången. 42 anmälningar avser pojkar och 11 avser flickor. I 41 ärenden hölls allvarssamtal med barn och vårdnadshavare. Orsaken till bortfallet är att det i nästintill samtliga av dessa ärenden inte gått att få kontakt med vårdnadshavarna. I samband med en inkommen anmälan var uppgifterna så allvarliga att utredning inleddes utan att något allvarssamtal ägt rum och i några få ärenden hade inte barnen och vårdnadshavarna möjlighet att komma på samtal. Polisen har medverkat vid tre av samtalen.

De vanligaste brotten barnen och ungdomarna misstänks för är olika typer av stöld och misshandel. Av de 41 samtalen har 30 hållits inom 48 timmar vilket är ett utfall på 73 %. En orsak till att de övriga samtalen inte kunnat hållas inom 48 timmar är att flera av anmälningarna inkommit till socialtjänsten på en fredag. Kommer det in anmälningar på en fredag är det inte praktiskt möjligt för socialtjänsten att hålla allvarssamtal inom 48 timmar eftersom socialtjänsten i stadsdelsförvaltningen inte arbetar helger. Av de inkomna anmälningarna har socialtjänsten inlett utredning i nio ärenden där socialtjänsten inte haft pågående utredning/insats.

Statsbidrag – motverka akut hemlöshet

Statsbidraget möjliggjorde för förvaltningen att kunna anställa ytterligare en bolots som har kunnat ge stöd till enskilda i hemlöshet att hitta mer varaktiga boenden. Förvaltningen kan se resultat av förstärkningen då antalet barnfamiljer boende på hotell tydligt minskat samt att enskilda i ett tidigt skede i kontakten med socialtjänsten kan få stöd av en bolots, om orsaken till kontakten är hemlöshet.

Statsbidrag för stärkt bemanning inom den sociala barn- och ungdomsvården

Statsbidraget har använts till att öka bemanningen av socialsekreterare inom utredargrupperna. Förvaltningen har inte haft behov av anställa arbetsledare eller administratörer.

Statsbidrag för att stärka insatserna för barn och unga med psykisk ohälsa

Förvaltningen har under hösten startat ett intensivutredningsteam för att i de ärenden det går utreda inkomna anmälningar gällande oro under kortare tid. Socialsekreterare har även

kompetensutvecklats gällande Samordnad individuell plan (SIP) och en samverkan har utvecklats med Barn- och ungdomspsykiatrin.

Statsbidrag för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer

Statsbidraget har använts att vidareutveckla och kvalitetsutveckla arbetet kring våld i nära relation inom både myndighetsutövning och behandling. Relationsvårdscentrum Sydväst har haft handledning och utbildning i kognitiv beteendeterapi (KBT) samt schemametoden med inriktning mot våld i nära relationer. Utbildning i motiverande samtal (MI) med inriktning mot våld i nära relationer samt mot psykisk ohälsa samt utbildning i metoden alternativ till våld (ATV) har även finansierats med bidraget.

Barnperspektiv

Förvaltningens arbete kring barns rättigheter har utgått från Stockholms stads program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022. Inom socialtjänsten finns det en barnrättssamordnare som deltar i det stadsövergripande nätverket för barnrättssamordnare. På alla enheter inom socialtjänsten finns det utsedda barnambassadörer som samordnas av barnrättssamordnaren. Under året har fokus varit att dela med sig av hur respektive enhet arbetar för att synliggöra barn i familjer där vuxna har insatser eller har ekonomiskt bistånd. Arbetet med barnkonsekvensanalyser har utvecklats under året och görs i alla ärenden där familjer bor i osäkra boendeförhållanden. På en av enheterna skickas barnbrev till barn som bor i familjer där vuxna ansökt om insatser för egen del. Förvaltningen har även utvecklat arbetet med att synliggöra barn i utredningar som rör vuxna personer som ansöker om insatser.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete för att säkerställa rättigheter för personer med funktionsnedsättning har skett utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet. De arbetssätt och metoder som använts har ett tydligt funktionshinderperspektiv.

Fokusområde: Rätten till arbete och försörjning

Förvaltningen är representerad i styrgruppen för projektet ”Fler vägar in – breddad rekrytering”, ett projekt för att öka möjligheter för personer med funktionsnedsättning att få en anställning.

Rådet för funktionshinderfrågor fick tillsammans med representanter från förvaltningen en genomgång av de insatser på arbetsmarknadsområdet som arbetsmarknadsförvaltningen erbjuder personer med funktionsnedsättning, bland annat insatsen Iwork. Förvaltningen samverkar även med Iwork för att fler enskilda med funktionsnedsättning ska få möjlighet att komma ut på den ordinära arbetsmarknaden. Förvaltningen har även arbetat med att utveckla beställningar och uppdrag till dagliga verksamheter för personer med funktionsnedsättning som står nära arbetsmarknaden för att säkerställa att dessa får stöd i att prova att vara på en arbetsplats. Ett fåtal personer med funktionsnedsättning har på detta sätt kommit ut i arbete.

Fokusområde: Rätten att kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms inne- och utemiljö samt att ha en fungerande bostad och garanteras säkerhet i kris

Förvaltningen har säkerställt en hög grundkvalitetsnivå på stadsdelsnämndsområdets utemiljöer enligt stadens handbok för underhåll av utemiljöer. Detta arbete innebär åtgärder för att garantera den universella tillgängligheten. Arbetet innefattar underhållsåtgärder så som

renovering av trappor, utbyte av olika typer av beläggningar, utbyte av lekutrustning och generell tillgänglighetsanpassning.

En tillgänglighetsöversyn av förvaltningens medborgarmöten har genomförts i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och en uppdatering av skyltar i samtliga parklekar har genomförts.

Förvaltningen har bevakat behoven hos äldre, personer med funktionsnedsättning och barn vid utveckling av utemiljöerna i stadsdelsnämndsområdet. Som en del av dialogprocessen kring upprustningen av Sätredalsparken genomförde förvaltningen riktade workshops för dessa målgrupper och resultatet ligger till grund för framtagandet av projekthandlingarna för det slutgiltiga förslaget för upprustningen av parken.

Snöröjningsinsatser för att säkerställa tillgängligheten har samordnats av förvaltningen och samarbetet med rådet för funktionshinderfrågor vid granskning av detaljplaner gällande LSS-bostäder har fortsatt.

Fokusområde: Rätten till information och kommunikation samt att få tillgång till ny teknik
Förvaltningens egen-regi verksamheter inom LSS- och socialpsykiatriområdet har under året deltagit i Idéslussen (Stockholm Lab) och flera digitala utvecklingsprojekt med fokus på ökad delaktighet och självständighet för målgruppen har inletts. På beställarsidan har ett arbete med anpassad kommunikation pågått så att de enskilda kan få information och kommunicera utifrån sina individuella behov.

Fokusområde: Rätten till individuellt stöd

Inom området omsorg om personer med funktionsnedsättning har implementeringen av ett pedagogiskt ramverk startat. Det pedagogiska ramverket syftar till att höja den grundläggande pedagogiska kompetensen inom förvaltningens verksamheter i egen regi och därigenom ytterligare utveckla det individanpassade bemötandet gentemot verksamheternas brukare. Inom dessa verksamheter har även arbetsmetoden "Delaktighetsmodellen" införts. Metoden syftar till att stödja brukare att öka sin förmåga att uttrycka och formulera sina behov och önskemål tillsammans med dem som de delar vardagen med.

Samverkan med rådet för funktionshinderfrågor

Förvaltningen och rådet för funktionshinderfrågor har de senaste åren haft en gemensam workshop på hösten för att tillsammans identifiera de viktigaste områdena att arbeta med under nästkommande verksamhetsår utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet. Gemensamt tas ett antal aktiviteter fram som sedan förs in i verksamhetsplanen. Förvaltningen återrapporterar status på dessa aktiviteter i samband med tertialuppföljningarna. Utöver detta lämnar rådet synpunkter på remisser och yttranden samt deltar i granskningen av detaljplaner för nybyggnationer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov	100	100 %	100 %			100 %	100 %	VB 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som har kunnat placeras under trygga förhållanden								
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	82,5 %	83 %	81,9 %	88,4 %		86 %	84 %	VB 2019
<p>Analys</p> <p>Under det senaste året ser förvaltningen att det inkommit mer komplexa ärenden än tidigare, både gällande barn och ungdomar. Vad gäller barn har anmälningarna ofta handlat om allvarliga omsorgsbrister såsom våld såsom våld inom familjen både mellan vuxna och mot barnet, missbruk hos föräldrar och psykisk ohälsa. Gällande ungdomar med narkotikaförsäljning och missbruk har förvaltningen sett att målgruppen ökar. Denna målgrupp är ofta omotiverade till att ta emot insatser.</p> <p>I majoriteten av ärendena har barnets/ungdomens situation inte varit så allvarlig att det funnits skäl för tvångsvård. Förvaltningen har därför arbetat för att familjerna ska ta emot insatser och ofta krävs då ett gediget motivationsarbete. Detta tillsammans med att antalet utredningar har ökat har sannolikt resulterat i att socialsekreterarna haft mindre tid till att motivera familjerna till frivilliga insatser. Om familjerna inte tar emot insatser ökar sannolikheten för att barnet/ungdomen blir aktuell för utredning igen.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Under hösten har barn- och ungdomsenheten startat upp ett team med fyra socialsekreterare som arbetar med intensivutredningar det vill säga utredningar som bedöms kunna slutföras på kortare tid. Syftet är bland annat att arbeta mer intensivt under en kortare tid och att det då finns en större chans att få familjerna att ta emot insatser, då motivation till förändring är större i början. Genom att särskilja intensivutredningarna är förväntan att de övriga socialsekreterarna kan fokusera och får mer tid till de ärenden där man behöver utreda djupare och också lägga mer tid på att motivera familjerna till insatser.</p> <p>En samverkan med resursenheten som bland annat organiserar öppenvården har även påbörjats för att undersöka hur förvaltningen kan arbeta för att motivera familjer att ta emot strukturerad öppenvård.</p> <p>Då åtgärderna vidtagits under hösten är det inte möjligt att se vilka effekter dessa fått i dagsläget. Förvaltningen kommer fortsätta arbetet under nästa år för att sedan utvärdera.</p>								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	82 %	84 %	83 %	86 %		87 %	Öka	2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen uppnår inte årsmålet att 87 % av brukarna inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning inte upplever diskriminering. Utfallet för 2019 är 82 %. Resultatet är en minskning med fyra procentenheter från föregående år. Vad minskningen beror på kan förvaltningen inte riktigt svara på.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningens verksamheter i egen regi inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning arbetar dock ständigt med att utveckla bemötandet för att säkerställa att ingen ska känna sig diskriminerad. Förvaltningen gör antagandet att införandet av det pedagogiska ramverket möjliggör för verksamheterna att få fler verktyg till att utveckla ett än mer individanpassat bemötande så att ingen brukare ska behöva uppleva sig diskriminerad.</p>								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	90 %	91 %	91 %		92 %	Öka	2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen når inte årsmålet om att 92 % av brukarna inom socialpsykiatri inte upplever diskriminering. Utfallet 2019 är 90 % och är en minskning med en procentenhet i jämförelse med utfallet för 2018.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen ser utfallet på 90 % som en fortsatt positiv trend i rätt riktning och ett högt utfall överlag. Förvaltningen kommer arbeta vidare med att behålla resultatet. Förvaltningens egen regi-verksamheter inom verksamhetsområdet har under året aktivt arbetat med bemötandefrågor och det arbetet kommer att fortsätta under 2020.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare som trivs - funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	86 %	83 %			80 %	80 %	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	25,66	24,82 %	26,24 %	43,95		25 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	56,7 %	48,8 %	76,5 %	45,5 %		46 %	42 %	VB 2019
Analys								
Analys av skillnader i utfall mellan kön								
Andelen kvinnor som avslutas enligt plan är betydligt högre än andelen män. Tidigare har förvaltningen genomfört en jämställdhetsanalys enligt Sjuans modell gällande utfallet och kom då fram till insatser i form av öppenvård är en framgångsfaktor gällande avslut enligt plan. Andelen kvinnor som beviljas öppenvårdsinsatser är högre än andelen män, vilken förvaltningen bedömde kunde bero på att andelen män i högre utsträckning är hemlösa. Förvaltningen har genomfört ytterligare en jämställdhetsanalys, denna gång gällande boendesituationen för kvinnor och män för att se om hypotesen stämde. Analysen visade att det troligtvis inte är boendesituationen som avgör då skillnaden mellan mäns och kvinnors boendesituationer inte skiljde sig i den utsträckning förvaltningen antagit. Förvaltningen kommer fortsätta analysera skillnaderna i utfall mellan könen.								
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	45,83 %					45 %	tas fram av nämnd	VB 2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	90 %	88 %	89 %		90 %	90 %	2019
Analys								
Årets utfall på indikatorn som staden centralt tagit fram innehåller endast resultat från brukarundersökningarna för insatsformerna hemtjänst yngre och korttidshem. Brukarna som har insatsen LSS-boende, daglig verksamhet och korttidstillsyn har i år fått svara på SKR:s nationella brukarundersökning med andra frågor än de som ingår i stadens brukarundersökningar och deras svar är därför inte medräknade i årets utfall. Förvaltningen har inget korttidshem i egen regi.								
Resultatet på 89 % hamnar strax under årsmålet på 90 %.								
Åtgärdsplan								
Hemtjänsten i egen regi har under året arbetat med områdena trygghet och delaktighet. Bland annat har verksamheten sett över hur genomförandeplanerna är skrivna för att kunna utveckla innehållet. Brukare som har serviceinsatser har fått ett telefonsamtal den dagen de ska få stöd från personalen som en påminnelse och för att de ska veta vem som kommer. Detta arbete fortlöper under hela året och även under 2020. Verksamhetens förhoppning är att detta kommer ge brukarna en ökad upplevelse av trygghet och gott bemötande.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	80 %	72 %	75 %		77 %	78 %	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är	82 %	80 %	85 %	79 %		80 %	80 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				74,6 %		-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				67 %		-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				89 %		-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				85 %		-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld						-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
 Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen						-		2019
Analys Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall.								
  Antal vräkningar som berör barn	0	0	0			0	tas fram av nämnd	VB 2019
   Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och	76 %	73 %	82 %	75 %		85 %	92 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
service till personer med funktionsnedsättning)								
Analys								
Förvaltningen uppnår inte årsmålet att 85 % av brukarna upplever sig trygga. Utfallet för 2019 är 76 % och resultatet går inte att jämföra med 2018 då underlaget för mätningen endast omfattade insatsen korttidshem. Årets utfall på indikatorn baseras på resultaten från SKR:s nationella brukarundersökning. Frågorna som ligger till grund för utfallet är "Känner du dig trygg med personalen hemma" för gruppboendena och "Känner du dig trygg med boendepersonalen" för serviceboendena och svarsfrekvensen är 66 %. Förvaltningen gör antagandet att resultatet på brukarundersökningen gällande tryggheten delvis speglar den otrygghet många invånare i stadsdelsnämndsområdet upplever idag. Förvaltningen kan också konstatera att män boende i LSS-bostäder upplever sig otrygga i större utsträckning än kvinnor vilket inte speglar den upplevda otryggheten i stadsdelsnämndsområdet där kvinnor upplever sig mer otrygga än män.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningens verksamheter i egen regi kommer arbeta vidare med att göra en fördjupad analys av resultatet för att ta reda på de bakomliggande orsakerna till den upplevda otryggheten och utifrån detta arbeta med olika förbättringsåtgärder. Även en fördjupad jämställdhetsanalys av resultaten kommer att genomföras.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av arbetsmarknadsförvaltningen i denna fråga.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av stadsledningskontoret i denna fråga.			
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av socialförvaltningen i denna fråga.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av socialförvaltningen i denna fråga.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av socialförvaltningen i denna fråga.			
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av socialförvaltningen i denna fråga.			
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys			
Förvaltningen har upparbetat arbetssätt för att hålla allvarssamtal inom 48 timmar efter att det kommit till socialtjänstens kännedom att ett barn eller ungdom för första gången begått eller misstänks ha begått brott. Polisen deltar dock inte i majoriteten av samtalen då de meddelat att de inte har möjlighet till det.			

Nämndmål:

Skärholmens invånare, i behov av stöd, får tidiga och evidensbaserade insatser av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män

- har en varaktig bostad
- som är i behov av akutboenden har det under en kortare period och arbetssätt utvecklas för att säkra tak-över-huvudet garantin. Samverkan förstärks kring personer över 65 år som riskerar hemlöshet
- möts av en aktiv socialtjänst som ger tidiga insatser. Socialtjänsten arbetar uppsökande och förebyggande med fokus på bland annat personer som kan vara i riskzonen för att radikaliseras till våldsbejakande extremism
- som är i behov av samordnad individuell plan (SIP) har en sådan. Samverkan med Region Stockholm utvecklas bland annat genom att ett separat arbetsutskott bildas inom förvaltningen för arbetet med barn i behov av särskilt stöd (BUS)
- som har insatser för sitt missbruk har insatser av hög kvalitet och avslutas enligt plan

- som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld får stöd och skydd. Förvaltningen arbetar uppsökande och har informationsinsatser till andra relevanta aktörer som möter målgruppen. Personer som har haft insatser från förvaltningen på grund av våld i nära relation och/eller hedersrelaterat våld upplever att våldet upphör
- erbjuds föräldrastöd för att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. De som brutit med sin familj får stöd att skapa nya nätverk efter avslutad placering i skyddat boende
- som är förstagångsföräldrar erbjuds ett utökat hembesöksprogram i samverkan mellan socialtjänsten och BVC, med syfte att informera om vilka verksamheter förvaltningen erbjuder som exempelvis föräldrarådgivning och öppen förskola samt stöd via socialtjänsten
- som utövar våld får stödinsatser för att upphöra med våldsutövandet. Arbetet utvecklas inom Relationsvåldscentrum Sydväst i samverkan med polis. För att förebygga våldsutövande arbetar förvaltningen förebyggande genom Mentors in Violence Prevention (MVP)
- som har en funktionsnedsättning har inflytande och lever självständiga liv utifrån sina förutsättningar. De är väl informerade om hur de kan delta i och påverka sin vardag och får det stöd de behöver
- som har en funktionsnedsättning är delaktiga i samhället och har lika möjligheter att ta del av stadens utbud av aktiviteter. De har inflytande i utvecklingen av den offentliga miljön och hindras inte av enkelt avhjälpna hinder och exkluderande design i områdets offentliga rum.

Flickor och pojkar

- i behov av stöd upptäcks tidigt och får tidiga insatser. De erbjuds beprövade och evidensbaserade insatser som undanröjer riskfaktorer och stärker skyddsfaktorer
- vars vårdnadshavare är i behov av stöd i föräldrarollen får detta vid behov. Insatserna anpassas utifrån familjernas olika förutsättningar och levnadsvillkor som till exempel nyanlända
- i riskzon identifieras så tidigt som möjligt genom samverkan och samhandlingen mellan socialtjänsten, fritid, förskola, skola och polis stärks
- som ingår i målgruppen för Sociala insatsgrupper får del av denna insats
- som har låg skolnärvaro och riskerar ej godkända betyg får stöd genom skolsociala team, en verksamhet som vidareutvecklas under året. Insatser vidtas i samverkan med skolan så att barn med omfattande skolfrånvaro får en stabil skolsituation
- är delaktiga i handläggningen av ärenden som rör dem både direkt och indirekt. Barnperspektivet och barnrättsperspektivet utvecklas och implementeras med utgångspunkt i barnkonventionen. I familjer där både barn och vuxna har insatser samordnas dessa och socialtjänsten har ett familjeorienterat arbetssätt
- med psykisk ohälsa upptäcks och får stöd i samverkan med barn- och ungdomspsykiatri
- som lever under osäkra boendeförhållanden får stöd genom kompensatoriska åtgärder och konkreta stödprogram
- som med en förälder vistas på skyddat boende går i skolan. Barn i förskoleåldern erbjuds förskola eller pedagogisk verksamhet. Under vistelse på skyddat boende och avslutad placering på detsamma säkerställs att barn och föräldrar som är i behov av insatser får sina behov tillgodosedda
- lever i familjer fria från hedersrelaterat våld
- använder inte narkotika. Samverkan för att arbeta förebyggande mot narkotikaanvändning utvecklas mellan socialtjänst, polis, skola, elevhälsa, fritidsverksamhet och föreningsliv
- som begått brott kallas, med sina vårdnadshavare, till samtal med polis och socialtjänst inom 48 timmar från det att det kommit till socialtjänstens kännedom

- som är yngre, och speciellt pojkar, kommer mer frekvent i kontakt med ungdomsmottagningen.

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter möts av medarbetare med kunskap om våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld. Våldsutsatta och våldsutövare får information om var de kan vända sig för råd och stöd
- får ett enklare och mer självständigt liv genom att förvaltningen inför fler digitala arbetssätt och använder ny teknik.

Förväntat resultat

Minst 86 % av de barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen återaktualiseras inte inom 12 månader efter avslutad insats

Minst 46 % av insatserna för vuxna med missbruksproblematik avslutas enligt plan

Minst 85 % av de som haft en insats eller utredning genom Relationsvåldscentrum upplever att allt våld upphört efter avslutad utredning/insats

Minst 77 % av personer med funktionsnedsättning upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt då fem indikatorer uppnås, en delvis uppnås och en saknar utfall. Av 31 aktiviteter är 30 genomförda enligt plan.

Uppnådda resultat

Andel barn som varit medföljande på skyddat boende där skolgång kunnat säkerställas

Förvaltningen når årsmålet om att 95 % av alla pojkar och flickor som varit medföljande på skyddat boende fått sin skolgång säkerställd. Utfallet är 97 %. När en placering har varit mycket kort har barnet exempelvis fått läxor av hemskolan. Vid längre placeringar har skolgången säkerställts genom Lärteamet som finns i Stockholms stad samt att kontakt hållits med hemskolan. Vid placering utanför Stockholm har barnen fått sin skolgång säkrad i den aktuella kommunen.

Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd

Vad gäller andel barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden som placerats av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys genomförts når förvaltningen årsmålet på 80 %, vilket även är utfallet. Förvaltningens medarbetare har fått metodstöd av barnrättsambassadörer i hur de ska göra barnkonsekvensanalyser. En annan bidragande orsak till att målvärdet nås är att socialsekreterare fått avlastning av boteamet vad gäller mer praktiskt stöd till barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden vilket lett till att socialsekreterare haft utrymme att genomföra barnkonsekvensanalyserna.

Andel personer som haft kontakt med Relationsvåldscentrum (RVC) som upplever att alla typer av våld har upphört efter avslutad utredning/insats

Av de kvinnor och män som haft kontakt med Relationsvårdscentrum Sydväst upplever 87,5 % att samtliga former av våld har upphört efter avslutad utredning/insats. Målvärdet är 85 %. Förvaltningen har arbetat med att utveckla arbetssätt för att kunna erbjuda skydd, stöd och ge den enskilde stöd och förutsättningar för att denne ska kunna leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Exempel på arbetssätt är att vid vistelser på skyddat boende ha täta uppföljningar för att säkerställa att de enskilda får rätt stöd samt att de enskilda kunnat få öppenvårdsinsatser en mycket kort tid efter sin ansökan. En framgångsfaktor för att enskilda har kunnat få öppenvårdsinsatser inom kort tid har varit att myndighetsutövning och behandlarna rent organisatoriskt ligger i samma enhet.

Antal hemlösa och Antal hemlösa över 65 år

Vad gäller antal hemlösa och antal hemlösa över 65 år uppnås dessa målvärden på 198 personer respektive 11 personer. Utfallen är hämtade från den centrala hemlöshetsundersökningen som genomförs av Socialförvaltningen vartannat år. Senaste gången denna genomfördes var 2018. Det framkommer ur socialförvaltningen hemlöshetsrapport att betydligt fler kvinnor än män är överrepresenterade i strukturellt orsakad hemlöshet och att kvinnor i hemlöshet i betydligt högre grad än män bor stadigvarande eller växelvis med minderåriga barn. Strukturellt orsakad hemlöshet är hemlöshet orsakad av exempelvis bristen på lämpliga bostäder, hyresnivåer som hushåll med genomsnittliga eller lägre inkomster inte klarar och höga krav för att godkännas som hyresgäst.

Delvis uppnådda resultat

Andel mappningar med familjer som genomförs enligt Signs of Safety i samband med utredningar

Vad gäller andelen mappningar enligt Signs of Safety som genomförs i samband med utredningar når förvaltningen inte det uppsatta årsmålet på 50 %. Utfallet är 43 %. Antalet mappningar ökar men trots detta uppnås inte målvärdet. Mappning är ett av flera verktyg i metoden Signs of Safety och att implementera denna metod fullt ut har tagit längre tid än beräknat. Ytterligare en förklaring till att årsmålet inte nås är att det under hösten varit en relativt hög personalomsättning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel barn som varit medföljande på skyddat boende där skolgång kunnat säkerställas	97 %	97 %	97 %			95 %		2019
 Andel familjer med osäkra boendeförhållanden som är placerade av socialtjänsten där en barnkonsekvensanalys är genomförd	80 %					80 %		2019
 Andel mappningar med familjer som genomförs enligt Signs of Safety i samband med utredningar	43 %					50 %		2019

Analys

Antalet mappningar ökar men trots detta uppnås inte målvärdet. Mappning är ett av flera verktyg i metoden Signs of Safety

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>och att implementera denna metod fullt ut har tagit längre tid än beräknat. Ytterligare en förklaring till att årsmålet inte nås är att det under hösten varit en relativt hög personalomsättning.</p> <p>Åtgärdsplan Förvaltningen fortsätter arbetet med Signs of Safety, både som förhållningssätt och i användandet av olika verktyg. Den sociala barn- och ungdomsvården i Skärholmen ska genomsyras av Signs of Safety i hela processen genom mottagning, utredning och insatser. För att skapa vana och trygghet samt att tillse att användandet av metoden, i högre utsträckning, blir ett naturligt inslag i verksamheten fortsätter förvaltningen ha ett stärkt metodstöd i Signs of Safety. Metoden ska användas i alla sammanhang där det är möjligt på gruppmöten, vid ärendedragningar och i kartläggning av olika processer. Förvaltningen utgår från att detta kommer bidra till att en ökad mappning tillsammans med familjerna. För att nå målet under kommande år kommer förvaltningen göra en plan för vilket stöd, mer konkret, som socialsekreterarna behöver för att mappa med fler familjer.</p>								
 ♀ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av biståndshandläggaren						76 %		2019
<p>Analys Målvärdet är satt utifrån att utfall rörande daglig verksamhet, korttidstillsyn samt korttidsvistelse räknas samman. Staden har förändrat hanteringen av brukarenkäter och endast utfall rörande korttidsvistelse finns att tillgå. Av denna anledning kan förvaltningen inte ange något utfall för indikatorn.</p>								
 ♀ Andel personer som haft kontakt med relationsvårdscentrum (RVC) som upplever att alla typer av våld har upphört efter avslutad utredning/insats	87,5 %	100	87			85 %		2019
 ♀ Antal hemlösa	198 st	121	77			198 st		2019
<p>Analys Indikatorn redovisar antalet hemlösa som inrapporteras till den centrala hemlöshetsundersökningen som senast genomfördes 2018.</p> <p>Analys kring skillnad i utfall mellan kön Av de enskilda som förvaltningen rapporterade som hemlösa i hemlöshetsundersökningen var 39 % kvinnor och 61 % män. Utfallen för staden var 33 % kvinnor och 67 % män. Det framkommer ur socialförvaltningens hemlöshetsrapport att betydligt fler kvinnor än män är överrepresenterade i strukturellt orsakad hemlöshet och att kvinnor i hemlöshet i betydligt högre grad än män gör det tillsammans med sina minderåriga barn. Inom stadsdelsnämndsområdet finns det många familjer med barn som lever i osäkra boendeförhållanden och många av dessa är ensamstående kvinnor med barn.</p>								
 ♀ Antal hemlösa över 65 år	11 st	6 st	5 st	11 st		11 st		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet kring hemlöshet utvecklas bland annat med fokus på bolotsar och kompensatoriska insatser för barn i osäkra boendeförhållanden och vråkningsförebyggande arbete.	2018-01-01	2019-12-31	
 Arbetet med att använda (Samordnad Individuell Plan) SIP utvecklas med hjälp av projektanställd SIP-samordnare inom BUS-överenskommelsen.	2018-01-01	2019-12-31	
 Arbetet mellan relevanta aktörer som behöver samverka för att ge barn med särskilda behov insatser utvecklas och stärks. Under 2019 ordnas samverkansträffar för chefer inom förskola, skola, socialtjänst och polis tre gånger och för handläggare, lärare och poliser anordnas samverkansträffar i de geografiska områdena under året.	2018-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Arbetsätt utvecklas för att ge stöd till personer som brutit med sin familj utifrån att de utsatts för hedersrelaterat våld.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Barn som är placerade av socialtjänsten får vid behov relevanta stödinsatser för att klara sin skolgång.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Brukare på förvaltningens LSS-bostäder i egen regi har tillgång till gym i förvaltningens lokaler.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Delaktighetsmodellen testas på utvalda verksamheter inom förvaltningens LSS-bostäder i egen regi.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	En brukarrevision (en uppföljning av en verksamhet där de som följer upp har liknande erfarenheter som de som använder verksamheten) genomförs på särskilda boenden inom socialpsykiatri (egen regi) för att följa upp kvaliteten i verksamheterna.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	För att mäns våld mot kvinnor ska upphöra arbetar förvaltningen tillsammans med stadens övriga relationsvåldscentrum med att utveckla arbetsätt för att arbeta med våldsutövare.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	För att skapa en mötesplats för ungdomar som identifierar sig inom HBTQ ser förvaltningen över möjligheten till samverkan med Egalia.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Föräldraskapsprogram, exempelvis Alla barn i centrum (ABC) och Föräldraskap i Sverige, erbjuds.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Genom regelbundna avstämningar och möten på olika nivåer samverkar förvaltningen med polisen bland annat med syfte att hitta former för att arbeta med öppna drogsener i stadsdelsnämndområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	I samråd med socialnämnden ska kunskapen om hur värmeböljor hanteras i olika verksamheter höjas.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	I samverkan med socialförvaltningen och andra stadsdelsförvaltningar arbetar förvaltningen vidare med att utveckla metoder och arbetsätt för sociala Insatsgrupper (SIG) med inriktningen att gruppen ska permanentas.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	I samverkan med utbildningsförvaltningen fortsätter förvaltningen att arbeta för att sprida metoden Mentors in Violence Prevention (MVP) till fler skolor.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	I syfte att uppnå en jämställd hälsa vidareutvecklar förvaltningen arbetsätt för att utjämna skillnaderna mellan kvinnor och män som avslutas enligt plan gällande vuxna med missbruk.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Införandet av ett pedagogiskt ramverk inom förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi fortsätter.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	Inom ramen för samverkan mellan förvaltningens beställare och utförare inom verksamhetsområde funktionsnedsättning tas ett utbildningsmaterial för medarbetare inom myndighetsutövning fram om anpassad kommunikation för målgruppen personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Inom ramen för STIS samverkar förvaltningen med Region Stockholm med målsättningen att öppna en familjecentral.	2019-01-01	2019-12-31	
!	Kost- och måltidssituationerna i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi ses över och utvecklas i samband med att en dietist/kostvetare anställs.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys				
En dietist har anställts men då anställningsförfarandet dragit ut på tiden har inte arbetet med att se över kost- och måltidssituationerna i förvaltningens LSS-verksamheter i egen regi inletts.				
✓	Kunskapsutbytet mellan förskola och socialtjänst utvecklas och förskolor får information från socialtjänsten om	2017-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
anmälningsskyldigheten och hur handläggningen går till efter att en anmälan inkommit till socialtjänsten.			
✓ Medarbetarna inom förvaltningens assistansverksamhet går Nationellt Centrum för Kvinnofrids webbkurs om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Medel söks från socialförvaltningen för att kunna utreda konsekvenserna av föreslagen ändrad lagstiftning för olovlig andrahandsuthyrning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Möjligheten till samverkan mellan förvaltningens och Älvsjö stadsdelsförvaltnings assistansverksamheter ses över. Främst områden så som rekrytering och utbildning berörs.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ På de myndighetsutövande enheterna inom socialtjänsten säkerställs att det finns mätmetoder för att mäta barns delaktighet i vuxnas utredningar.	2019-01-10	2019-12-31	
✓ Relationsvårdscentrum Sydväst samverkar med de övriga centra för att hitta sätt att följa upp effekterna av sin verksamhet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Rådet för funktionshinderfrågor och förvaltningen samverkar i utformandet av förvaltningens egna brukarundersökningar som används inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Samverkan med fastighetsägare och andra relevanta aktörer förstärks för att vidareutveckla det vräkningsförebyggande arbetet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Tillgång till insatsen Peer Support för målgruppen inom socialpsykiatri säkerställs av förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Ungdomsmottagningen utvecklar arbetssätt för att nå yngre pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Uppföljningsmetoden kollegial observation inom verksamhetsområdena socialpsykiatri och funktionsnedsättning införs och testas i ett antal utvalda verksamheter i egen regi.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen baseras på att resultatet för fyra av de tio indikatorerna från kommunfullmäktige uppnår årsmålet och ytterligare tre av de tio indikatorerna missar årsmålet med någon procent. Förvaltningen kan också konstatera att flera av förvaltningens äldreomsorgsverksamheter i egen regi uppnår årsmålet på fyra av tio indikatorer från kommunfullmäktige med god marginal. Det underliggande nämndmålet har delvis uppfyllts.

Förvaltningen har i sin bedömning konstaterat att utfallet på kommunfullmäktiges indikatorer visar resultaten för samtliga äldre med beslut om insats från Skärholmens stadsdelsnämnd. Alla dessa har inte valt förvaltningens egen regi men förvaltningen konstaterar att resultaten för den egna regin, där förvaltningen har rådighet, uppnår flera av årsmålen och på flera indikatorer ökat sina resultat. Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen uppgår till 87 % vilket är högre än enhetens årsmål och

en höjning från 2018 med 16 procentenheter. Det är också 21 procentenheter högre än genomsnittet i staden. Andel äldre på Sättra vård- och omsorgsboende som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs uppgår till 89 % vilket är 9 procentenheter högre enhetens årsmål och 14 procentenheter högre än genomsnittet i staden.

Förvaltningens dagverksamhet samt vård- och omsorgsboende i egen regi når med god marginal årsmålen på flera indikatorer. Hemtjänsten i egen regi har dock en utmaning avseende att höja personalkontinuiteten och att öka tryggheten och nöjdheten.

Förvaltningen har under året genomfört flera satsningar så som utbildningar för medarbetare i professionellt bemötande i äldreomsorgen, aktiviteter vid demenssjukdom, personcentrerad omvårdnad i äldreomsorgen och lågaffektivt bemötande. Målet med satsningen har varit att den ökade kompetensen ska bidra till en ökad grad av trygghet och nöjdhet hos de äldre. Utbildning i svenska för medarbetarna med svenska som andra språk har fortsatt under året och hemtjänsten i egen regi har tagit fram en arbetsmetod som kommer ge verksamheten en månatlig rapport avseende personalkontinuiteten hos de äldre.

För att öka graden av digitalisering, välfärdsteknik samt andra innovativa lösningar inom äldreomsorgen har förvaltningens äldreomsorg i egen regi fortsatt deltagandet i projektet Stockholm Digital Care som testmiljö. Två tester har genomförts under året, båda på Sättra vård- och omsorgsboende. Det första testet var i form av en workshop med en entreprenör som arbetar med sensorer och AI. Det andra testet gjordes på fyra boendeavdelningar och på dagverksamhet för personer med demenssjukdom. Produkten som testades var en app för anhörigkommunikation.

I början av september arrangerade förvaltningen Äldrefestival 2019. Festivalen pågick under fem dagar och riktade sig till personer över 60 år i stadsdelsnämndsområdet och besöktes av ca 500 äldre kvinnor och män. Genom att göra en riktad insats i form av en festival med varierande innehåll skapades förutsättningar till ökade möjligheter för nya möten och socialt umgänge för de äldre i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen kan konstatera att Äldrefestival 2019 resulterat i ett ökat antal besökare på förvaltningens öppna verksamheter.

Uppnådda resultat

Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra

Utfallet på 58 % har ökat med 5 procentenheter från 2018 års mätning och når årsmålet på 57 %. Skillnaden i upplevelse mellan kvinnor och män har minskat från 21 % till 11 % från föregående år och det är fortfarande männen som upplever att möjligheten att komma utomhus är sämre än kvinnorna. På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi är utfallet 68 %. Verksamheten har under 2018 och 2019 systematiskt arbetat för att förbättra upplevelsen gällande utomhusvistelse. På boendet mäts mängden utevistelse per individ för att ha underlag till en individuell planering. Verksamhetens aktivitetsråd ansvarar för att säkerställa att antalet aktiviteter som erbjuds utomhus uppgår till uppsatta mål, vilket också följs upp. Boendet har en stor och skyddad utegård med mycket grönska. Där erbjuds aktiviteter så som uppträdanden, allsång och grillkvällar.

Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende

Utfallet på 80 % ligger på samma nivå som årsmålet. Resultatet för förvaltningens verksamhet i egen regi var 90 % för Sättra vård- och omsorgsboende som under året satsat på flertalet utbildningar för medarbetarna för att stärka kompetensen inom området som personcentrerad omvårdnad, palliativ vård och lågaffektivt bemötande. Verksamheten har även arbetat med att stärka medarbetarnas kompetens i att upprätta genomförandeplaner något som verksamheten ser gett resultat i form av tydligare mål med insatserna. Förvaltningen gör antagandet att detta arbets sätt avspeglar sig positivt på upplevelsen av trygghet.

Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet

Resultatet för indikatorn om andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamheten uppgår till 100 %. Utfallet är en höjning från föregående års resultat som var 85 %. Förvaltningen gör ett antagande att ett nytt arbetssätt i förvaltningens biståndsbedömda dagverksamhet i egen regi; Sättra dagverksamhet, bidragit till höjningen. Dagverksamhetens gäster fick därför i år stöd av externa frågeassistenter som vid behov förklarade frågorna och satt bredvid och stöttade den äldre så lång tid som det tog att besvara enkäten. Resultaten från årets brukarundersökning visar att såväl svarsfrekvensen som andelen som själva eller med stöd besvarat enkäten ökat. Andelen nöjda med verksamheten har också ökat från 82 % till 100 % sedan föregående år.

Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod

Utfallet på indikatorn är 9,2 personer vilket är detsamma som årsmålet och är det tredje lägsta utfallet bland stadsdelarna i staden. Utfallet för hemtjänstutförarna i privat regi i stadsdelen var 7,5 personer och motsvarande utfall för den kommunala hemtjänsten var 11,9 personer. Resultatet för hemtjänsten i egen regi överstiger verksamhetens årsmål men är det tredje bästa resultatet för kommunala hemtjänstutförare i staden. Verksamheten har under 2019 utvecklat egna verktyg för att kunna göra tätare uppföljningar av personalkontinuiteten.

Delvis uppnådda

Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen

Utfallet har ökat med 11 procentenheter från år 2018 och är två procentenheter från årsmålet på 70 %. Skillnaden i utfallet för kvinnor respektive män har förändrats från de senaste årens utfall där kvinnorna nu i större utsträckning än männen upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen. Utfallet för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sättra- vård och omsorgsboende, uppgår till 87 % och är därmed 21 procentenheter högre än genomsnittet i staden väl över årsmålet på 71 %. Även i denna verksamhet visar dock resultaten på en skillnad i upplevelse mellan könen, men där upplever männen i större utsträckning än kvinnorna att måltiden är en trevlig stund på dagen.

Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi har utifrån tidigare års könsskillnader i resultaten undersökt de bakomliggande orsakerna till utfallet. Utifrån vad som framkommit gör förvaltningen ett antagande om att skillnaden mellan könen kan ha sin grund i att äldre kvinnor och män tidigare i livet har tagit olika mycket ansvar för måltiden och dess upplevelse, och att detta kommer till uttryck i skillnader i hur stor vikt äldre kvinnor och män lägger vid olika aspekter av måltidssituationen, och därmed nöjdheten med helheten. Verksamhetens fortsatta arbete med måltidsupplevelsen har därför fokuserats på kvinnornas upplevelse. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att följa upp måltidssituationen genom

att exempelvis genomföra måltidsobservationer.

Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten

Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 82 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 79 %. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har ett utfall på 77 %. Resultaten har legat på ungefär samma nivå de tre senaste åren. Förvaltningen har tidigare identifierat ett gemensamt upprättande av genomförandeplaner som det enskilt viktigaste verktyget för den enskilde att kunna påverka hur hjälpen ska utföras. Förvaltningen kan också konstatera att detta är ett utvecklingsområde för många verksamheter inom hemtjänstområdet. I förvaltningens hemtjänst i egen regi kommer fokus ligga på att möjliggöra för personalen att utveckla sina kunskaper gällande upprättandet av genomförandeplaner för att säkerställa den enskildes inflytande och delaktighet i hur insatserna ska utföras. Förvaltningen planerar även att ta fram ett informationsmaterial som beskriver vikten av att den enskilde är med och upprättar sin genomförandeplan utifrån aspekter som delaktighet, inflytande och förväntningar på insatserna och som kommer att ges till samtliga brukare i samband med upprättande eller uppdatering av en genomförandeplan.

Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende

Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 60 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 59 %. Skillnaden i utfallet för kvinnor respektive män är 26 procentenheter och där kvinnorna i större utsträckning än männen upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Utfallet för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sätra- vård och omsorgsboende, uppgår till 89 % och har därmed ett utfall på 14 procentenheter högre än genomsnittet i staden och väl över årsmålet på 80 %. Även i denna verksamhet visar resultaten på en skillnad i upplevelse mellan könen, där kvinnorna i större utsträckning än männen upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Verksamheten kommer genomföra en fördjupad analys utifrån könsskillnaderna i verksamhetens utfall.

Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten

Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 79 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 78 %. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har ett utfall på 75 %. Hemtjänsten i egen regi har identifierat brister i insatsernas likvärdighet som en förklaring till verksamhetens resultat och ett systematiskt arbete med utveckla omsorgstagarnas genomförandeplaner har inletts. För att öka förutsägbarheten och troligtvis även tryggheten provar verksamheten att ringa upp de omsorgstagare som enbart har serviceinsatser samma dag som deras insatser är planerade. Verksamheten kommer även fortsätta arbetet med att månatligen följa upp personalkontinuiteten hos omsorgstagarna. Detta gör att verksamheten snabbt kan identifiera de områden samt enskilda omsorgstagare med låg personalkontinuitet och därmed snabbare kunna planera och lägga ut insatser så att omsorgstagare får insatser från ett färre antal personal. Detta hoppas verksamheten gör att fler känner sig trygga med hemtjänsten.

Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst

Utfallet på 80 % uppnår inte årsmålet om 84 %. Motsvarande resultat för förvaltningens hemtjänst i egen regi är 77 % och verksamheten når inte sitt årsmål på 84 %. Hemtjänsten i egen regi har fortsatt identifierat brister i likvärdigheten i insatsernas utförande som den främsta anledningen till att andelen nöjda inte uppgår till årsmålet. Andra orsaker antas vara

att medarbetarna inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de äldres önskemål om tid och utförandet samt att medarbetarna inte i tillräcklig utsträckning kommunicerar förändringar i planeringen. Verksamheten kommer under 2020 att fortsätta arbetet med att implementera och följa upp arbetsätt kring upprättandet och revideringen av de äldres genomförandeplaner. Verksamheten kommer även prova att ringa upp de omsorgstagare som enbart har serviceinsatser samma dag som deras insatser är planerade för att stämma av insatsernas innehåll samt meddela eventuella förändringar.

Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende

Utfallet på 71 % uppnår inte årsmålet om 75 %. Motsvarande resultat för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi är 83 % och utfallet ligger således flera procentenheter högre än stadens snitt på 79 %. Verksamheten har svårigheter att analysera resultatet då brukarundersökningen visar att 100 % får ett bra bemötande från personalen att 90 % känner förtroende för personalen och att 90 % känner sig trygga. Verksamheten drar slutsatsen att en väl fungerande kommunikation med de anhöriga, som i många fall är de personer som svarar på brukarundersökningen, är nyckeln till en ökad nöjdhet.

På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sätra vård- och omsorgsboende har personalen under året genomgått ett flertal utbildningar inom bland annat bemötande och kommunikation. Verksamheten utgår från att detta ska avspeglar sig i arbetet med både de äldre och deras anhöriga. Verksamheten har under hösten testat olika kommunikationsappar för att ta ställning till om en app skulle kunna vara ett möjligt alternativ till att göra kommunikationen enklare och tydligare med anhöriga.

Goda exempel

Matlyftet

Förvaltningen fick under året medel från äldreförvaltningen inom projektet Matlyftet. Projektets syfte är att lyfta måltidsupplevelsen och motverka ofrivillig ensamhet hos äldre kvinnor och män. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har anordnat luncher för äldre kvinnor och män en gång per vecka i 10 veckor i både Skärholmen och Bredäng. Även ledsagning till och från lunchlokalen erbjöds. Totalt serverades ca 60 luncher per vecka och de äldre har upplevt satsningen som mycket positiv. Framförallt har de gemensamma luncherna fått de äldre att känna sig mindre ensamma samt att man kunnat njuta av att äta mat tillsammans med andra. Förvaltningens aktivitetscenter har bjudit in till träffar med fokus på matlagning och gemensam lunch. Fyra grupper har vid tre tillfällen träffats och tillagat en lättare lunch tillsammans. Vid ett fjärde tillfälle gjordes ett gemensamt besök på Lillholmskolan för att äta lunch tillsammans med skolans elever. Deltagarna upplever att man lärt känna nya personer och förvaltningens aktivitetscenter har nått flera nya äldre som tidigare inte deltagit i några aktiviteter.

Silviahems-certifiering av äldreomsorgen

Under året blev förvaltningens hemtjänst i egen regi och beställarenheten äldre silviahems-certifierade vilket innebär att Skärholmen som första stadsdelsnämndsområde i Stockholms stad säkerställer att all personal som arbetar inom äldreomsorgen genomgått en utbildning och därmed erhållit en certifiering. Invånarna möts därmed av medarbetare med ett anpassat bemötande utifrån hög kompetens om demens. Förvaltningens vård- och omsorgsboende blev under hösten omcertifierade.

Jämställdhetsanalys

Fördelning av anhörigstöds resurser

Förvaltningens anhörigstödjare för verksamhetsområde äldreomsorg har genomfört en jämställdhetsanalys utifrån frågeställningen "Varför är kvinnor i så stor majoritet avseende nyttjandet av anhörigstödsfunktionen?". Syftet med analysen var att undersöka om verksamhetens utformning erbjuder lika förutsättningar för kvinnor och män att söka stöd. Utifrån data från verksamheten, tidigare forskning och jämförelser med liknande verksamheter i staden blev antagandet efter analysen att den främsta orsaken till att kvinnor i större utsträckning uppsöker verksamheten är att det är mer förenligt med en kvinnlig könsroll. Kvinnor anhängvårdar också i större utsträckning än män och kan därför antas ha ett större behov av anhörigstöd. Att förvaltningens anhörigstöd i dagsläget ger störst insatser och resurser till gruppen kvinnor är ur detta perspektiv rimligt.

Analysen visar att en ändrad samhällsdiskurs avseende maskulinitet och mansrollen, det vill säga på vilket sätt man i samhället pratar om och definierar "manlighet", till stora delar är en förutsättning för att fördelningen av anhörigstöds resurser ska riktas till fler män. Förvaltningen planerar att under 2020 utreda hur de öppna verksamheterna för äldre kan utvecklas och moderniseras. Frågan om hur anhörigstödet kan nå fler män kommer att inkluderas i detta arbete.

Särskilda redovisningar

Nationella minoriteter

För att främja stadsdelsnämndsområdets sverigefinnars möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige har förvaltningen under året kunnat erbjuda ett antal aktiviteter. Under året har förvaltningens äldreboende i egen regi; Sätra vård- och omsorgsboende anordnat ett antal träffar för de boende med olika teman. På Björken och Eken aktivitetscenter har finsk mötesplats anordnats vid sex tillfällen samt finsk lilljul och firande av finska självständighetsdagen i december. Under våren anordnades en dagsutflykt till Nynäshamn och under hösten en dagsutflykt till Gustavsberg.

Aktivitetscenter

Förvaltningen har fyra aktivitetscenter för äldre; Eken, Björken, Tallen och Aspen. Förvaltningen har upplevt att detta inneburit goda möjligheter att erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter för äldre inom stadsdelsnämndsområdet men ser samtidigt ett ökat behov av samordning och samarbeten för att uppnå samma nivå av nöjdhet med verksamheten hos samtliga besökare. Med anledning av detta kommer Eken stängas under 2020. Eken ligger i nära anslutning till Skärholmens centrum där även Björken och Tallen finns belägna i Skärholmens trygghetsboende. De lokala seniorföreningarna med verksamhet i Eken kommer erbjudas andra alternativa lokaler. Aktivitetscenter Tallen är en verksamhet som riktar sig till målgruppen äldre döva och på Tallen erbjuds liknade aktiviteter som på de andra aktivitetscentren. Besökarna på Tallen kommer främst från trygghetsboendet i Skärholmen men även från flera närliggande stadsdelsnämndsområden och kommuner. Aktivitetsprogrammen för aktivitetscentren har under 2019 omfattat regelbundna aktiviteter så som sittgymnastik, bingo och caféverksamhet. Aktivitetscentren var även med och planerade och genomförde Äldrefestival 2019. Förvaltningen gör bedömningen att utvecklingen för verksamheterna går i rätt riktning och under 2020 kommer en översyn av verksamheterna innehåll att genomföras i syfte att på bästa sätt möta behoven hos äldre kvinnor och män i

stadsdelsnämndsområdet.

Tryggt mottagande i hemmet

För att skapa en trygg hemgång för enskilda som skrivs ut från slutenvård har förvaltningen implementerat arbetssättet "Tryggt mottagande" genom att ingå i en regional samverkan med Älvsjö och Hägersten- Liljeholmens stadsdelsförvaltning sedan september månad.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	68 %	61 %	72 %	57 %		70 %	70 %	2019
<p>Analys</p> <p>Utfallet har ökat med 11 % från år 2018 och är 2 % från årsmålet på 70 %. Skillnaden i utfallet för kvinnor respektive män har förändrats från de senaste årens utfall där kvinnorna nu i större utsträckning än männen upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen. Utfallet för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sätra- vård och omsorgsboende, uppgår till 87 % och är därmed 21 procentenheter högre än genomsnittet i staden väl över årsmålet på 71 %. Även i denna verksamhet visar dock resultaten på en skillnad i upplevelse mellan könen, men där upplever männen i större utsträckning än kvinnorna att måltiden är en trevlig stund på dagen.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi har utifrån tidigare års könsskillnader i resultaten undersökt de bakomliggande orsakerna till utfallet. Utifrån vad som framkommit gör förvaltningen ett antagande om att skillnaden mellan könen kan ha sin grund i att äldre kvinnor och män tidigare i livet har tagit olika mycket ansvar för omsorgen om måltidsupplevelsen, och att detta kommer till uttryck i skillnader i hur stor vikt äldre kvinnor och män lägger vid olika aspekter av måltidsituationen, och därmed nöjdheten med helheten. Verksamhetens fortsatta arbete med måltidsupplevelsen har därför fokuserats på kvinnornas upplevelse. Verksamheten arbetar kontinuerligt med att följa upp måltidsituationen genom att exempelvis genomföra måltidsobservationer.</p>								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	58 %	43 %	66 %	53 %		57 %	57 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	79 %	76 %	81 %			82 %	85 %	2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 82 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 79 %. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har ett utfall på 77 %. Resultaten har legat på ungefär samma nivå de tre senaste åren. Förvaltningen har tidigare identifierat ett gemensamt upprättande av genomförandeplaner som det enskilt viktigaste verktyget för den enskilde att kunna påverka hur hjälpen ska utföras. Förvaltningen kan också konstatera att detta är ett utvecklingsområde för många verksamheter inom hemtjänstområdet.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>I förvaltningens hemtjänst i egen regi kommer fokus ligga på att möjliggöra för personalen att utveckla sina kunskaper gällande upprättandet av genomförandeplaner för att säkerställa den enskildes inflytande och delaktighet i hur insatserna ska utföras. Förvaltningen planerar även att ta fram ett pedagogiskt informationsmaterial som beskriver vikten av att den enskilde är med och upprättar sin genomförandeplan utifrån aspekter som delaktighet, inflytande och förväntningar på insatserna och som kommer att ges till samtliga brukare i samband med upprättande eller uppdatering av en genomförandeplan.</p>								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	59 %	50 %	76 %			60 %	76 %	2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 60 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 59 %. Skillnaden i utfallet för kvinnor respektive män är 26 procentenheter och där kvinnorna i större utsträckning än männen upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs. Utfallet för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sätra- vård och omsorgsboende, uppgår</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>till 89 % och är därmed 14 procentenheter högre än genomsnittet i staden och väl över årsmålet på 80 %. Även i denna verksamhet visar resultaten på en skillnad i upplevelse mellan könen, där kvinnorna i större utsträckning än männen upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs.</p> <p>Eftersom förvaltningens egen-regi verksamhet når årsmålet finns ingen åtgärdsplan föreslagen. Däremot kommer egen-regi verksamheten behöva genomföra en fördjupad analys utifrån de könsskillnaderna i verksamhetens utfall.</p>								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	78 %	79 %	77 %			79 %	81 %	2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att årsmålet om 79 % inte nås och utfallet för 2019 uppgår till 78 %. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har ett utfall på 75 %. Hemtjänsten i egen regi har identifierat brister i insatsernas likvärdighet som en förklaring till verksamhetens resultat och ett systematiskt arbete med utveckla omsorgstagarnas genomförandeplaner har inletts.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>För att öka förutsägbarheten och därmed även kanske tryggheten provar verksamheten att ringa upp de omsorgstagare som enbart har serviceinsatser samma dag som deras insatser är planerade. Verksamheten kommer även fortsätta arbetet med att månatligen följa upp personalkontinuiteten hos omsorgstagarna. Detta gör att verksamheten snabbt kan identifiera de områden samt enskilda omsorgstagare med låg personalkontinuitet och därmed snabbare kunna planera och lägga ut insatser så att omsorgstagare får insatser från ett färre antal personal. Detta hoppas verksamheten gör att fler känner sig trygga med hemtjänsten.</p>								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	80 %	80 %	79 %			80 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	100 %	100 %	100 %			87 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	80 %	78 %	80 %			84 %	84 %	2019
<p>Analys</p> <p>Utfallet på 80 % uppnår inte årsmålet om 84 %. Motsvarande resultat för förvaltningens hemtjänst i egen regi är 77 % och verksamheten når inte sitt årsmål på 84 %. Hemtjänsten i egen regi har fortsatt identifierat brister i likvärdigheten i insatsernas utförande som den främsta anledningen till att andelen nöjda inte uppgår till årsmålet. Andra orsaker antas vara att medarbetarna inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till de äldres önskemål om tid och utförandet samt att medarbetarna inte i tillräcklig utsträckning kommunicerar förändringar i planeringen.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Verksamheten kommer under 2020 att fortsätta arbete med att implementera och följa upp arbetssätt kring upprättandet och revideringen av de äldres genomförandeplaner. Verksamheten kommer även prova att ringa upp de omsorgstagare som enbart har serviceinsatser samma dag som deras insatser är planerade för att stämma av insatsernas innehåll samt meddela eventuella förändringar.</p>								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	71 %	69 %	73 %			75 %	81 %	2019
<p>Analys</p> <p>Utfallet på 71 % uppnår inte årsmålet om 75 %. Motsvarande resultat för förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi är 83 % och verksamheten når inte sitt årsmål om 85 % men utfallet ligger flera procentenheter högre än stadens snitt på 79 %. Verksamheten har svårigheter att analysera resultatet då brukarundersökningen visar att 100 % får ett bra bemötande från personalen och 90 % känner förtroende för personalen och 90 % känner sig trygga. Verksamheten drar slutsatsen att en väl fungerande kommunikation med de anhöriga, som i många fall är de personer som svarar på brukarundersökningen, är nyckeln till en ökad nöjdhet.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>På förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi; Sätra vård- och omsorgsboende har personalen under året genomgått ett flertal utbildningar inom bland annat bemötande och kommunikation. Verksamheten hoppas att detta ska avspeglats i arbetet med både de äldre och deras anhöriga. Verksamheten har under hösten testat olika kommunikationsappar för att ta ställning till om en app skulle kunna vara ett möjligt alternativ till att göra kommunikationen</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
enklare och tydligare med anhöriga.								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	9,2			9,4		9,2	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilda äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av äldreförvaltningen i denna fråga.			
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av äldreförvaltningen i denna fråga.			

Nämndmål:

Skärholmens äldre invånare har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Äldre kvinnor och män

- har en omsorg av hög kvalitet och som utformats i samråd med de äldre. De äldre har stort inflytande över förvaltningens verksamheter och upplever att de respekteras i sitt självbestämmande under hela ålderdomen och själva kan välja hur de vill ha sin omsorg
- känner sig trygga att bo kvar hemma med stöd av en flexibel hemtjänst anpassad till behov och önskemål och med en hög personalkontinuitet. En god samverkan mellan förvaltningen, primär- och slutenvård ger en trygg övergång från slutenvård till hemmet och möter behovet hos äldre med hemlöshet, psykiskt ohälsa eller missbruksproblematik
- känner sig inte ensamma. De har goda möjligheter till social gemenskap vid aktivitetscenter och andra sociala träffpunkter där de har möjlighet att ta del av ett varierat utbud av aktiviteter och inta måltider tillsammans med andra
- har en omsorg med en hög grad av välfärdsteknik och digitala lösningar som möjliggör ett självständigt liv högre upp i ålderdomen
- tycker att måltiderna är trevliga och lustfyllda stunder på dagen. De erbjuds näringsrik mat med hög andel ekologiskt innehåll. De möts av medarbetare med en hög kompetens kring måltidens betydelse för de äldres välbefinnande

- möts av medarbetare från silviahems-certifierade verksamheter med hög kompetens i demens och kan kommunicera på sitt eget språk i kontakten med förvaltningens verksamheter
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter möts av medarbetare med kunskap om våld i nära relationer och/eller hedersrelaterat våld. Våldsutsatta och våldsutövare får information om var de kan vända sig för råd och stöd
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Övrigt

- förvaltningen beaktar folkhälsoperspektivet i biståndsbedömningen och har ett rehabiliterande förhållningssätt
- förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi, Sättra vård- och omsorgsboende, har ett nära samarbete med Stockholm Digital Care och utgör testmiljö för välfärdsteknik och digitala lösningar.

Förväntat resultat

- Minst 79 % av omsorgstagarna i hemtjänsten är trygga
- Minst 80 % av omsorgstagarna i vård och omsorgsboende är trygga
- Minst 84 % av omsorgstagarna i hemtjänsten är nöjda
- Minst 75 % av omsorgstagarna i vård och omsorgsboende är nöjda

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet delvis uppfylls. Indikatorn uppnås delvis och samtliga aktiviteter är genomförda.

Delvis uppnådda resultat

Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet

Förvaltningen når inte årsmålet om att minst 62 % av äldre med hemtjänst ska anse att beslutet om hemtjänst motsvarar deras behov. Utfallet är 57 %. Förvaltningen har under året arbetat strukturerat i syfte att uppnå ökad samsyn i handlägningsprocessen för att säkerställa att beviljade insatser motsvarar behovet. Detta har lett till förändrade bedömningar vilket kan vara en orsak till ett lägre utfall än föregående år.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som anser att beslutet motsvarar behovet	57 %	55 %	58 %	61 %		62 %		2019
<p>Analys Förvaltningen har under året arbetat strukturerat i syfte att uppnå ökad samsyn i handlägningsprocessen för att säkerställa att beviljade insatser motsvarar behovet. Detta har lett till förändrade bedömningar vilket kan vara en orsak till ett lägre utfall än föregående året som var 62 %.</p> <p>Åtgärdsplan Förvaltningen kommer att fortsätta utveckla arbetssätt för att säkerställa att utredningar och beslutsbedömningar är tydligt formulerade. I november har genomgång av instrumentet "Kartläggning och bedömning av behov i den dagliga livsföringen"</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
genomförts i syfte att nå samsyn i utredningsarbetet och en likställighet i behovsbedömningar. Genomgången utmynnade i flera förslag på förbättringar som kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling av förvaltningens rutiner och metodstöd.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Egen regi-verksamheterna inom områdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg fortsätter sitt deltagande i Stockholms stads Idésluss med fokus på att utveckla fler digitala arbetssätt och införa välfärdsteknik.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ En uppföljning av genomförandeplaner (social dokumentation) i hemtjänsten i egen regi genomförs, utifrån ett jämställdhetsperspektiv med fokus på kvinnor och mäns möjligheter till inflytande över insatsen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Ett informationsmaterial om brukares och anhörigas olika möjligheter att lämna synpunkter och klagomål på äldreomsorgen i egen regi skickas ut.	2019-01-01	2019-02-28	
✓ Ett informationsmaterial om nämndens olika aktivitetscenter och sociala träffpunkter skickas ut till samtliga äldre i stadsdelsnämndsområdet i syfte att minska ofrivillig ensamhet.	2019-01-01	2019-03-01	
✓ För att öka antalet generationsöverskridande mötesplatser ser förvaltningen över möjligheterna till ett samarbete mellan 127-festivalen och Skärholmens eventuella äldrefestival.	2019-01-01	2019-09-30	
✓ Förvaltningen ansöker om medel för att anställda inom äldreomsorgen och hemtjänsten, som har svenska som andraspråk, ges möjlighet att höja den språkliga kompetensen i både tal och skrift.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen bedriver ett uppsökande arbete och genomför informationsinsatser för äldre.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen söker medlemskap i The Global Ageing Network för att öka möjligheten till internationella samarbeten.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Hemtjänsten i förvaltningens egen regi samt Beställarenheten omsorg om äldre implementerar arbetssätt utifrån Silviahemscertifieringen.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ I syfte att lära av goda exempel och utbyta erfarenheter undersöker förvaltningen möjligheten att ledning och stab för äldreomsorgen i egen regi genomför en studieresa till en äldreomsorgsverksamhet av omtalat god kvalitet.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Införandet av arbetssättet "Tryggt mottagande i hemmet" inleds och medel söks i enlighet med anvisningar i budget.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ Kost- och måltidssituationerna i förvaltningens äldreomsorgsverksamheter i egen regi ses över och utvecklas i samband med att en dietist/kostvetare anställs.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Möjligheterna och förutsättningarna till utökade öppettider, på helger och under sommaren, på aktivitetscenter och dagverksamhet inom trillingen (Älvsjö, Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen) utreds.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Möjligheterna till att starta ett vård- och omsorgsboende för döva utreds.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Tillsammans med Micasa inventerar förvaltningen möjliga förbättringar av inne- och utemiljön på Sätra vård- och omsorgsboende. Inventeringen ska särskilt beakta genomförbara	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
åtgärder för att förbättra inne- och utemiljön med avseende på framtida värmeböljor.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att tre av fem verksamhetsområdesmål uppfylls helt och bidrar därmed till att uppfylla inriktningsmålet. Samtliga fem nämndmål uppfylls. Av 21 av kommunfullmäktige- och nämndindikatorerna uppnås 11 och arbetet med 37 av 40 kommunfullmäktige- och nämndaktiviteterna har genomförts enligt plan.

Målet "Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv" uppfylls helt. Framtagandet av en handlingsplan för att stärka det lokala näringslivet pågår och samarbetet med Stockholm Business Region har stärkts ytterligare under året. Planen utgår ifrån stadens kommande näringslivspolicy och utgår från den lokala kontexten vad gäller utmaningar och möjligheter.

Målet "Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov" uppfylls delvis. Årsmålet för färdigställda bostäder med särskild service har inte uppnåtts. De planerade bostäderna för målgruppen har mot bakgrund av felaktig verksamhetsklass istället upplåtits till ordinarie bostadskön. Förvaltningen har under året öppnat en ny gruppbofastad, Torvsätra LSS-bostad, med sex lägenheter.

Förvaltningens nära samverkan med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret inom Fokus Skärholmen har fortsatt under året. Bland annat har förvaltningen medverkat vid utvärdering och vägledning av byggaktörers sociala klausuler inom markanvisningsprocessen. Som en del av förvaltningens arbete för att förstå behoven och förutsättningarna för det lokala näringslivets utveckling har en inventering av näringsidkarna runt Skärholmstorget gjorts för projektet Centrala Skärholmen.

Målet "Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet" uppfylls delvis. Årsmålet för indikatorn "Andel miljöbränsle i stadens etanol och biogasfordon" uppnås inte. Bedömningen att målet uppfylls delvis trots låg måluppfyllelse på indikatorn grundas på att det är ett fåtal fordon där tankning med biogas varit svårt att genomföra. Tankning av biogas för dessa fordon medför logistiska utmaningar med negativa effekter för kärnverksamheten som inte bedömts rimliga i förhållande till målet att tanka miljöbränsle. Möjligheten att byta ut fordonen till elbilar kommer att undersökas.

Förvaltningen redovisar framgångsrika insatser för god framkomlighet gällande vinterväghållning och gång- och cykelvägar har genomförts. Förvaltningen tog inför årets vintersäsong initiativ till att samordna snöröjningsinsatser mellan trafikkontorets entreprenör som underhåller gator och trottoarer och förvaltningens entreprenör som underhåller gångvägar och andra ytor inom förvaltningens rådighet. Staden har gemensamt som beställare tydliggjort för respektive entreprenör att den aktör som snöröjer sist har skyldighet att ta hand om vallar för att kunna säkerställa framkomligheten för personer med funktionsnedsättning.

Målet "Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig dels på uppnått årsmål för en av indikatorerna och dels på att arbetet med samtliga aktiviteter utförts enligt plan. Det underliggande nämndmålet

bedöms även som helt uppfyllt. Förvaltningen har fortsatt arbeta med att tillgängliggöra spontana idrottsplatser i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer och fritidsverksamheten har säkerställt att besökarna i större grad skall vara med och planera, delta vid genomförande och utvärdera aktiviteterna.

Målet "Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö" uppfylls helt. Förvaltningen uppnår årsmålen på fyra av fem av kommunfullmäktiges indikatorer och de planerade aktiviteterna har i stort genomförts enligt plan.

Flera insatser har genomförts för att stärka de ekologiska värdena i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer. I nära samarbete med miljöförvaltningen har ett nytt arbetssätt implementerats för uppdatering av miljöförvaltningens databas för övervakning av naturvårdsskötseln. Under året rapporterades åtgärder gällande slätter, ek- och tallmiljöer, död ved och groddammar.

För att stärka områdets förmåga att hantera extrema klimathändelser har bland annat omhändertagandet av dagvatten genomförts inom projekten Bredängs spontanidrottsplats, Vårgården och Sättradalsparken.

Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat. Kunskap om klimatsmart matlagning ökar och information och kunskap sprids genom förvaltningens köksnätverk. Samtliga förskolor, som har möjlighet, lämnar matavfall till matavfallsinsamling för biologisk behandling.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete med Agenda 2030 redovisas huvudsakligen under inriktningsmål 1. Förvaltningen har under året arbetat med att synliggöra kopplingar mellan Agenda 2030 och förvaltningens arbete med näringslivsutveckling och samverkan, miljö och klimat, och arbetet med att skapa trygga stadsmiljöer och inkluderande processer för stadsutveckling.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt utifrån att arbetet på området kunnat fortlöpa med endast en mindre fördröjning som dock förväntas medföra ett bättre resultat.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen bedömningen på att en handlingsplan för att stärka det lokala näringslivet är under arbete och att samarbetet med Stockholm Business Region (SBR) har stärkts ytterligare under året. Ett utkast till handlingsplan för näringslivssamverkan i syfte att stärka det lokala näringslivet och skapa fler arbetstillfällen för invånarna i stadsdelsnämndsområdet är framtaget. Förslaget baseras på stadens kommande näringslivspolicy och utgår från den lokala kontexten vad gäller utmaningar och möjligheter. I förslaget läggs stor vikt vid att stärka både det regionala perspektivet och samverkan inom staden och med externa samhällsaktörer (såsom det lokala näringslivet, näringslivet i stort,

myndigheter, akademi och civilsamhället). Vad gäller intern samverkan inom staden ser förvaltningen att stöd och vägledning från främst SBR är av stor vikt. Förvaltningen ser även möjligheter och fördelar med att koppla näringslivsarbetet till förvaltningens arbete med Agenda 2030 och innovation och på så sätt säkerställa att näringslivsarbetet bidrar till långsiktig social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Ett exempel på hur arbetet kan tas vidare genom utveckling av nya arbetssätt är det samarbete som staden ingått med Harvard Bloomberg Innovation Track där stadsdelsnämndsområdet valts ut som geografiskt fokusområde.

En kartläggning av förutsättningar, möjligheter och utmaningar för utvecklingen av det lokala näringslivet i Vårberg visar två huvudsakliga behov hos de lokala företagen. Dessa handlar om ett förstärkt stöd kring hur det är att driva företag i Sverige samt om trygghetssituationen i centrum. Intresset för att delta i en workshop och diskutera frågan mer i detalj var dock lågt hos näringsidkarna. Förvaltningen kommer under 2020 att fortsätta bygga relationer med de lokala företagen i Vårbergs centrum som en del av arbetet med att stärka lokalsamhället i Vårberg. Det strategiska näringslivsarbetet och arbetet med handlingsplanen fortsätter också under 2020.

Ej uppnådda resultat

Andel upphandlad verksamhet i konkurrens

I alla upphandlingar som genomförts under året har tydliga villkor för sysselsättningsfrämjande åtgärder funnits med. Förvaltningen har sett över den upphandlade driftverksamhet och jämfört med föregående år och inte upptäckt några nämnvärda skillnader. Utfallet för indikatorn borde resultera i uppnådd nivå i förhållande till ett realistiskt årsmål. Förvaltningen bedömer att årsmålet satts felaktigt utifrån angivna mätmetoder.

Jämställdhetsanalys

I stadsdelsnämndsområdet har kvinnor en lägre sysselsättningsgrad än män och är även i högre grad beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. För att uppnå ekonomisk jämställdhet ser förvaltningen behov av att få mer kunskap om hur tillgänglig arbetsmarknaden är för kvinnor i förhållande till män samt vilket stöd kvinnliga näringsidkare är i behov av för att kunna starta upp ny eller utveckla befintlig verksamhet. Medborgarundersökningen visar att upplevelsen av otrygghet generellt är högre bland kvinnor än män i stadsdelsnämndsområdet. Utsatta platser är bland annat stadsdelsnämndsområdets olika centrum, vilket antas ha negativ påverkan särskilt för kvinnor, då de flesta arbetstillfällen inom området är lokaliserade i anslutning till centrummiljöerna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	39 %					54 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019
Analys								
Förvaltningen har sett över den upphandlade driftverksamhet och jämfört med föregående år och inte upptäckt några nämnvärda skillnader. Utfallet för indikatorn borde resultera i uppnådd nivå i förhållande till ett realistiskt årsmål. Förvaltningen bedömer att årsmålet satts felaktigt utifrån angivna mätmetoder.								

Nämndmål:

Näringslivet i stadsdelsnämndsområdet är starkt och fler arbetstillfällen skapas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det lokala näringslivet

- har goda förutsättningar att växa och utvecklas
- har möjlighet och goda förutsättningar att samverka med förvaltningen och civilsamhället för att nyanlända ska etableras snabbt på arbetsmarknaden

Övrigt

- förvaltningen ser kontinuerligt över möjligheten till att genomföra upphandling av verksamheter i samband med att avtal löper ut eller då nya verksamheter startas.

Förväntat resultat

54 % av verksamheterna är upphandlade i konkurrens

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen baseras på att aktiviteterna i stort sett är genomförda. Tidsplanen för nämndens handlingsplan för det lokala näringslivet har förlängts något, framförallt för att hänsyn ska kunna tas till stadens näringslivspolicy men också för att fler relevanta parter ska kunna involveras i arbetet. Fördröjningen väntas leda till en bättre handlingsplan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samarbete med Stockholm Business Region tas en handlingsplan fram för näringslivets utveckling. Planen ska omfatta strategiska näringslivsfrågor för hela Skärholmen samt specifikt hur det lokala näringslivet i Vårberg kan ges förutsättningar att växa och utvecklas, med utgångspunkt i den lokala näringslivsanalys för Vårberg som tagits fram under 2018.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen har tagit fram ett förslag för handlingsplan för det lokala näringslivet med utgångspunkt i stadens Näringslivspolicy. Handlingsplanen kommer att presenteras för nämnden under våren 2020.			
 Upphandling gällande fritidsverksamhet genomförs.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis utifrån att årsmålet om att färdigställa 18 bostäder med särskild service inte uppnåtts. Anledningen till detta är att den planerade servicebostaden på Vita Liljans Väg i

Bredäng med 12 lägenheter byggts utifrån fel verksamhetsklass och kan därför inte nyttjas som särskilda bostäder.

Förvaltningens nära samarbete med stadsbyggnadskontoret och exploateringskontoret inom Fokus Skärholmen har fortsatt under 2019. Bland annat har förvaltningen medverkat vid utvärdering och vägledning gällande byggaktörers sociala klausuler inom markanvisningsprocessen. Som en del av förvaltningens arbete för att förstå behoven och förutsättningarna för det lokala näringslivets utveckling har en inventering av näringsidkarna runt Skärholmstorget genomförts inom projektet Centrala Skärholmen, gällande bland annat antal anställda, storlek på lokal och typ av verksamhet. Underlaget ska ligga till grund för tidiga analyser inom projektet.

Ej uppnådda resultat

Antal färdigställda bostäder med särskild service

Förvaltningen når inte målet om 18 färdigställda bostäder med särskild service. Anledningen till detta är främst att den planerade servicebostaden med 12 lägenheter byggdes utifrån fel verksamhetsklass och kan därför inte nyttjas som särskilda bostäder. De bostäderna upplåter nu fastighetsägaren till den ordinarie bostadskön. Förvaltningen har under året öppnat en ny gruppbofastad, Torvsätra LSS-bostad, med sex lägenheter. För att säkerställa att framtida bostäder med särskild service byggs enligt rätt verksamhetsklass kommer förvaltningen se över lokal- och bostadsprocessen för särskilda bostäder enligt SoL och LSS i samverkan med relevanta aktörer såsom exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och fastighetskontoret.

Jämställdhetsanalys

I syfte att nå en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män och för att personer oavsett kön ska ha möjlighet att röra sig fritt och uppleva trygghet har flickor och kvinnors behov tagits i beaktande vid all stadsutveckling. I de dialogprocesser som förvaltningen genomför i olika stadsutvecklingsprojekt har särskild hänsyn tagit till sårbara grupper utifrån ett generellt jämlikhetsperspektiv, där har bland annat kvinnors synpunkter framkommit.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6			0		18	tas fram av nämnden	2019
Analys								
Förvaltningen når inte målet om 18 färdigställda bostäder med särskild service. Anledningen till detta är främst att den planerade servicebostaden med 12 lägenheter byggdes utifrån fel verksamhetsklass och kan därför inte nyttjas som särskilda bostäder. Förvaltningen har under året öppnat en ny gruppbofastad, Torvsätra LSS-bostad, med sex lägenheter.								
Åtgärdsplan								
För att säkerställa att framtida bostäder med särskild service byggs enligt rätt verksamhetsklass kommer förvaltningen se över lokal- och bostadsprocessen för särskilda bostäder enligt SoL och LSS i samverkan med relevanta aktörer såsom exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och fastighetskontoret.								

Nämndmål:

Skärholmen är attraktivt och byggs hållbart

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har tillgång till ett ökat och varierat utbud av attraktiva utemiljöer, bostadsalternativ och tillkommande samhällsservice så som förskolor, skolor, omsorgsbostäder och idrottsplatser
- som tillhör grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för får sina behov tillgodosedda i moderna och flexibla lokaler och bostäder.

Övrigt

- inom ramen för Fokus Skärholmen tas arbetsplatspotentialen och näringslivsperspektivet tillvara i ett tidigt skede, i enlighet med stadens översiktsplan och investeringsstrategi.

Förväntat resultat

Minst 3 stycken pågående projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt då årsmålet för indikatorn uppnås och samtliga aktiviteter är genomförda.

Uppnådda resultat

Antal pågående projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS

Förvaltningen har haft tre pågående projekt under 2019 som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS. Projekten på Bredängs allé samt gruppboendestaden på Torvsättravägen är klara och inflytt har skett under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal pågående projekt som innehåller bostäder för målgruppen inom socialpsykiatri och LSS	3			3		3		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen prövar om utvalda detaljplaner kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende, med prioriterad inriktning på boenden inom LSS och socialpsykiatri.	2019-01-01	2019-12-31	
 I framtagandet av de årliga boendeplanerna som har som syfte att klara behovet av bostadsförsörjning för vård och omsorg samverkar förvaltningen med berörda förvaltningar. Förvaltningen beaktar att äldreförvaltningens boendeplanering ligger till grund för	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
efterföljande års markanvisningar för seniorbostäder, och socialförvaltningens boendeplanering för LSS-bostäder.			
✓ Utifrån uppdrag psykisk hälsa samarbetar förvaltningen med socialförvaltningen gällande planering och utbyggnad av boenden för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Vid granskning av översikts- och detaljplaner gällande LSS-bostäder samarbetar förvaltningen med rådet för funktionshinderfrågor för framtagandet av synpunkter.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Bedömningen grundas på att framgångsrika insatser för god framkomlighet har genomförts gällande vinterväghållning och gång- och cykelvägar.

Förvaltningen bistod trafikkontoret och Trafikverket i arbetet med att flytta cykelpendlingstråket längs med E4 till Skärholmsvägen i och med byggnation av Förbifart Stockholm. Beskrningar och slyröjning har också genomförts längs cykelpendlingstråket för att underlätta trafikkontorets drift av stråket.

Ej uppnådda resultat

Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon

Förvaltningens utfall är 52,4 % och årsmålet på 85 % uppnås inte. Det har sedan indikatorns införande varit en utmaning att tanka tillräckligt med biogas i de allt färre biogasbilar som finns i förvaltningens fordonsflotta. De bilar som inte tankas med biogas finns inom stadsmiljöverksamheten och i samband med att den låga tankningsgraden utreddes efter tertial två under hösten konstaterades att tankning av biogas tar mellan 4 och 16 timmar i res- och väntetid per vecka från det ordinarie arbetet på grund av långa restider till den närmaste biogas tankstation. Förvaltningen bedömer att den negativa effekten för kärnverksamheten inte är rimlig i förhållande till målet att tanka miljöbränsle. Istället kommer möjligheten att byta ut fordonen till elbilar att undersökas.

Goda exempel

Snöröjning

Förvaltningen tog inför årets vintersäsong initiativ till att samordna snöröjningsinsatser mellan trafikkontorets entreprenör som underhåller gator och trottoarer och förvaltningens entreprenör som underhåller gångvägar och andra ytor inom förvaltningens rådighet. Staden har gemensamt som beställare tydliggjort för respektive entreprenör att den aktör som snöröjer sist har skyldighet att ta hand om vallar för att kunna säkerställa framkomligheten för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen har ett effektivt system för kontroll av utförandet vid varje insats, bland annat genom stickprov.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har arbetat för god framkomlighet gällande gång- och cykelvägar med syfte att kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att på ett enkelt sätt röra sig i stadsdelsnämndsområdet. Utifrån kunskapen om att fler kvinnor än män går och cyklar i stadsdelsnämndsområdet, medan män i högre grad än kvinnor kör bil är arbetet med framkomlighet inom gång- och cykelnätet prioriterat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	52,4 %			23,1 %		85 %	86 %	VB 2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen har en låg användning av biogas i de fordon som används inom stadsmiljöverksamheten. Initiala svårigheter med tankningssystemen för de fordonen identifierades och åtgärdades. Under hösten kunde förvaltningen konstatera att tankning av biogas kräver mellan 4 till 16 timmar per vecka från de berörda verksamheter som bland annat har hand om skräpkorgstömning, skräpplockning, slyröjning och tjuvtipningar. Detta på grund av låg tillgänglighet till den närmaste tankstationen för biogas. Förvaltningen har bedömt att den negativa effekten för kärnverksamheten inte är rimlig i förhållande till målet att använda miljöbränsle.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen kommer under 2020 undersöka möjligheten att byta ut fordonen till elbilar.</p>								

Nämndmål:

I Skärholmen är det enkelt och tryggt att cykla och promenera inom och mellan stadsdelar samt till angränsande områden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har tillgång till utemiljöer utan konflikter mellan gång- och cykelbanor. Det är tryggt, enkelt och säkert att gå och cykla i stadsdelsnämndområdets utemiljöer
- har lätt att röra sig inom och mellan stadsdelar och uppmuntras till lek, rörelse och integration mellan bostadsområden.

Övrigt

- planering av stadsmiljön utgår från ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar
- förvaltningens verksamheter väljer drivmedel och fordon som ger lägre luftföroreningar.

Förväntat resultat

Andelen miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon är minst 85 %.

Analys

Förvaltningen bedömer att målet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att fyra av fem aktiviteter är genomförda.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stad miljöprogram 2016-2019

Förvaltningen bedömer att miljöprogrammets mål 2 om miljöanpassade transporter uppfylls delvis. Förvaltningen berörs av delmålen 2.1 om att biltrafiken ska minska och 2.2 om att Stockholm ska ha frisk luft. Under planperioden har förvaltningen arbetat med att stärka stadsdelsnämndsområdets cykelnät och bistått trafikkontoret vid arbetet med cykelpendlingsstråken. Gällande förvaltningens användning av biogas har användningen ökat i samtliga fordon förutom två fordon som används för tyngre lass inom stadsmiljöverksamheten. Utbudet av miljövänliga fordon av den typen är i nuläget begränsat. Förvaltningen bevakar frågan löpande i beredskap för ökat utbud när frågan blir aktuellt vid utbyte av fordon vilket är inplanerat innan 2030. Ett arbete med att minska taxiresor i tjänst inom förvaltningens verksamheter genomfördes under planperioden. Kostnaderna för taxiresor i tjänst minskade med 43,4 %.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ För bättre tillgänglighetsanpassning av snöröjningen undersöker förvaltningen möjligheten till bättre samordning av snöröjningen med Trafikkontoret.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen deltar i genomförandet av stadens gångplan.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen avvaktar att processen med framtagande av gångplanen sätts igång och att bli kontaktad av stadsledningskontoret i denna fråga.			
✓ I arbetet med att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk bistår förvaltningen trafikförvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Med utgångspunkt i översiktsplanens strategiska samband inleds arbetet med att koppla samman stadsdelar och stadsdelsområden genom att utveckla en "grön väg" i parkmiljö.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Vid stadsmiljöinvesteringar utgår förvaltningen från ett jämställdhetsperspektiv med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt utifrån att årsmålet för en indikator från kommunfullmäktige uppnås helt och en uppnås delvis. Utöver detta har arbetet på området kunnat fortlöpa utan avvikelser. Arbetet med att tillgängliggöra spontana idrottsplatser i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer fortsatte under året med fokus på Bredängs spontanidrottsplats. Programhandlingar och budgetering togs fram under våren och byggnation påbörjades under hösten.

Förvaltningen har också under året utrett samverkansmöjligheter med Svenska Kyrkan och Sättra Sportklubb för att kunna erbjuda aktiviteter i stadsdelsnämndsområdets spontana idrottsplatser med syfte att aktivera platserna. Svenska Kyrkan har tagit fram en plan och förslag på aktiviteter i några av stadsdelsnämndsområdets spontana idrottsplatser som

kommer genomföras under 2020.

Ungdomar som besöker förvaltningens fritidsverksamheter har god kännedom om hur de kan påverka innehållet. I en genomförd nöjdhetenkät svarar 92,5 % att de känner till att de kan bidra med idéer på eller planera aktiviteter. 78 % av besökarna anger att de deltagit i något forum för inflytande, exempelvis styrelsearbete. Fritidsverksamheten ser att sociala medier och mun-till-mun-spridning är de viktigaste kanalerna att visa upp ungas delaktighet samt att inspirera fler till att delta.

I november övertog förvaltningen driften av tre parklekar. Stadsdelsnämndsområdets samtliga fyra parklekar drivs nu i förvaltningens egen regi. Parklekarna finns i samma lokaler som öppna förskolans verksamheter vilket möjliggör att hålla en röd tråd genom dagen.

Sommarjobbare intervjuade under juni och juli besökare under dagtid på två av förvaltningens spontana idrottsplatser, Ängen i Bredäng och utegymmet i Sätredalsparken, med syfte att få en uppdaterad lägesbild av användandet och utvecklingsmöjligheter av de nämnda spontana idrottsplatserna. Analysen av den insamlade informationen visar en generell nöjdhet med båda platserna. Som möjliga förbättringsåtgärder föreslog en tredjedel av de intervjuade ökad belysning. Andra platser som de intervjuade besökte att spontanidrotta eller motionera är Sättra IP och skogen.

Uppnådda resultat

Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter

Utfallet för indikatorn är 75,2 % och målvärdet på 74 % uppnås därmed. Förvaltningens analys är att ungdomarna i stadsdelsnämndsområdet anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott och ledarledd idrott i stadsdelsnämndsområdet.

Delvis uppnådda resultat

Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter

Förvaltningen når inte det uppsatta målet då utfallet är 69,9 % och målvärdet är 75 %. Förvaltningens bedömning är att tillgången till kulturaktiviteter är en bred fråga där flera olika aktörer behöver vara inblandade. Förvaltningen antar att bristande information om vilka kulturaktiviteter som finns är en förklaring till utfallet.

Goda exempel

Konstexpressen

Konstexpressen genomförs tillsammans med fyraåringar på förskolorna i Vårberg. I projektet arbetar barn och pedagoger tillsammans med konstpedagoger där återkommande besök på Nationalmuseum varvas med arbete på förskolorna. Efter flera besök med förskolan benämner nu barnen Nationalmuseum som "sitt" museum. Vid ett tillfälle under hösten bjöds samtliga familjer in till en visning på Nationalmuseum, av 40 familjer var det 20 som kom, flertalet av dessa hade aldrig tidigare besökt museet.

Äldrefestivalen

Förvaltningen genomförde under fem dagar i september en Äldrefestival som riktade sig till alla kvinnor och män över 60 år som bor i stadsdelsnämndsområdet. Det övergripande syftet med festivalen var att öka möjligheten till nya möten och socialt umgänge för de äldre i stadsdelsnämndsområdet. Över 500 besökare kunde ta del av ett gediget program med musikunderhållning, dans, ölprovning, stadsvandringar i stadsdelsnämndsområdet, föreläsning om existentiell hälsa och veteranloppet. Förvaltningen kan se direkta effekter av arrangemanget i form av fler besökare på stadsdelsnämndsområdets aktivitetscenter.

Äldrefestivalen anordnades av förvaltningen tillsammans med flera lokala idéburna organisationer/föreningar och företagare.

Jämställdhetsanalys

Under flera år har förvaltningens aktivitetscenter för äldre kvinnor och män haft många fler kvinnliga besökare än manliga. Förvaltningen har genomfört en jämställdhetsanalys för att undersöka varför det är färre män än kvinnor som besöker aktivitetscenter och tar del av de aktiviteter som erbjuds. Forskning på området visar att sociala träffpunkter för äldre domineras av kvinnor, vilket skulle kunna vara en signal att männens intressen inte uppmärksammas tillräckligt, men det går inte att finna studier som stärker påståendet. Forskningen visar att män generellt uppskattar aktiviteter kring fiske/jakt/skytte, åskådande idrott och spel medan kvinnor istället gillade hobbies, religiösa aktiviteter, föreningsliv och bad/båt/segling. I forskningen konstateras även vikten av sociala träffpunkter där man kan se positiva hälsoeffekter av en högre grad av socialt deltagande i olika sammanhang. I analysen kunde även verksamheten konstatera att andra öppna verksamheter i staden som riktas mot äldre kvinnor och män har fler besökande män än verksamheterna i stadsdelsnämndsområdet. Analysen har inte gett något tydligt svar på varför män besöker förvaltningens aktivitetscenter i lägre utsträckning än kvinnor. Däremot har det blivit tydligt att verksamheten behöver testa nya arbetssätt för att nå fler män och få dessa att besöka verksamheten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
Analys								
Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte möjligt att ange något utfall då resultat saknas.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75,2 %	76,2 %	75,1 %			74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	69,9 %	69 %	71,9 %			75 %	75 %	2019
Analys								
Förvaltningen når inte det uppsatta målet för indikatorn. Förvaltningens bedömning är att tillgången till kulturaktiviteter är en bred fråga där flera olika aktörer behöver vara inblandade. Förvaltningen antar att bristande information om vilka kulturaktiviteter som finns är en förklaring till utfallet.								
Åtgärdsplan								
Förvaltningen för en dialog om resultatet med den av förvaltningen upphandlade fritidsverksamheten och säkerställer att verksamheten fortsätter arbetet med att öka de deltagande ungdomars delaktighet i planeringen av aktiviteter.								

Nämndmål:

I Skärholmen finns ett modernt och attraktivt utbud av kultur, idrott- och fritidsaktiviteter samt öppna verksamheter

 Uppfylles helt

Beskrivning

Barn och unga

- har tillgång till ett modernt och attraktivt utbud av kultur i förskolor, öppna förskolor, parklekar och fritidsverksamheter
- har tillgång till parklekar som erbjuder pedagogiska, lekfulla miljöer med ett rikt kulturutbud
- har en meningsfull fritid och tillgång till öppna mötesplatser där alla känner sig välkomna
- har god kunskap om hur de kan påverka den fritidsverksamhet som erbjuds
- har lätt att använda spontanidrottsplatser där ett jämställt och jämlikt idrottande kan utövas
- får prova på olika former av idrott och uppmuntras till fysisk aktivitet
- får stöd i sina studier genom studiehjälp på fritidsverksamheten i samverkan med civilsamhället
- introduceras för musikupplevelser och instrument genom musiksatsningen El-sistema
- som är nyanlända får stöd i att hitta fritidsaktiviteter med målet att skapa kontaktnät och bli inkluderade i samhället
- har tillgång till roliga och meningsfulla lovaktiviteter där 127-festivalen innehåller hälsofrämjande och kostnadsfria aktiviteter med respektfulla möten, goda förebilder samt arbetsmöjligheter
- som kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter blir bemötta med respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Övrigt

- socialtjänsten har ett aktivt uppsökande och förebyggande arbete i samarbete med fritidsverksamheten
- fritidsverksamheten får inspiration och kunskapsutbyte genom samarbeten med föreningslivet och fritidsverksamheter i andra stadsdelsnämndsområden
- fritidsverksamhetens arbete med att säkerställa lika rättigheter och möjligheter för barn och unga tar sin grund i de fokusområden som finns i stadens olika program för jämställdhet, tillgänglighet och delaktighet, barnets rättigheter och HBTQ-frågor
- invånarna har tillgång till ett levande kultur- och föreningsliv som speglar den mångfald som finns i stadsdelsnämndsområdet och möter behovet också hos äldre och personer med funktionsnedsättning. Det sker bland annat genom att verka för bättre tillgång till samlingslokaler samt genom föreningsbidrag.

Förväntat resultat

Minst 74 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter.

Minst 75 % av ungdomar (10-17 år) upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter

Minst 83 % av vårdnadshavarna upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud

Minst 85 % av besökarna av fritidsverksamheten känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds

Minst 85 % av besökarna i förvaltningens aktivitetscenter för äldre är nöjda med utbudet av aktiviteter

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt utifrån att aktiviteterna har genomförts enligt plan samt att flertalet av indikatorerna är helt uppnådda eller delvis uppnådda.

Uppnådda resultat

Andel besökare i fritidsverksamheten som känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds

93 % av besökarna i fritidsverksamheten känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds och årsmålet på 85 % är därmed uppnått. Fritidsledarna för en kontinuerlig dialog med besökarna kring hur de kan påverka verksamheten. Förutom att varje fritidsverksamhet har en styrelse, som består av ungdomar, anordnas även stormöten för samtliga besökare där verksamhetens innehåll diskuteras. Fritidsverksamheten ordnar även plattformar på sociala medier för att öka ungas delaktighet.

Andel besökare i förvaltningens aktivitetscenter för äldre som är nöjda med utbudet av aktiviteter

Utfallet på 95 % har ökat med 19 procentenheter från 2018 års mätning och når årsmålet på 85 %. Under året har verksamheterna i större utsträckning samordnat genomförandet av aktiviteterna samt anpassat dessa efter önskemål som inkommit från besökarna.

Verksamheterna har under året använt sig av en SMS-tjänst för att snabbt kunna nå ut med relevant information till sina besökare något förvaltningen antar kan ha påverkat nöjdheten. Genomförandet av äldrefestivalen har gjort att fler äldre känner till aktivitetscentren och besökarantalet har ökat.

Delvis uppnådda resultat

Andel besökare, barn och vuxna, som är nöjda med parklekarnas verksamhet

Förvaltningen uppnår inte målet om andelen nöjda besökare i parklekarna. Nöjdhetsenkäten är genomförd i samtliga parklekar under hösten och utfallet är en sammanräkning. Det är framförallt pojkar inom parklekarna som inte känner sig nöjda med verksamheten. I nöjdhetsenkäten nämns ingen särskild aktivitet som saknas istället önskas generösare öppettider samt en renovering av lokalerna. 10 % av pojkarna svarar att de någon eller flera gånger har blivit mobbade eller retade i parkleken vilket förvaltningen bedömer har påverkat trivseln negativt. Nöjdhetsenkäten analyseras vidare inom respektive verksamhet. För att främja ett tryggt och inkluderande klimat fortsätter det aktiva arbetet med besökarnas språkbruk.

Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott, som tex motionsspår, bollplaner och öppna parkytor

Av de 219 boende i stadsdelsnämndsområdet som deltog i medborgarundersökningen 2019 är 79 % på det hela taget nöjda med möjligheten att spontanidrotta. Förvaltningen genomförde med hjälp av sommarjobbade ungdomar 25 intervjuer under juni och juli månad. Intervjuerna skedde med besökare under dagtid på två av förvaltningens spontanidrottsplatser, Ängen i Bredäng och utegymmet i Sätredalsparken. Analysen av de insamlade svaren visar en generell nöjdhet med stadsdelsnämndsområdets spontana idrottsplatser. Som möjliga förbättringsåtgärder föreslog en tredjedel av de intervjuade ökad belysning. Andra platser som de intervjuade besökte för att spontanidrotta eller motionera är Sätra IP och skogen.

Förvaltningen avser fortsätta med tillämpning av möjligheter för motion och rörelse vid utveckling av parkinvesteringar samt en fortsatt analys gällande invånarnas motionsmönster och preferenser.

Andel nyttjade teaterbesök förmedlade genom kultursekreteraren (kulanpremien)

Förvaltningen når inte årsmålet på 80 % gällande antalet nyttjade teaterbesök som har förmedlas genom kultursekreteraren. Utfallet på 78,24 % är högre än 2018 års utfall på 74,14 % vilket antas bero på att utbudet omfattade färre föreställningar. Under 2018 var utbudet av föreställningar stort och några förskolor valde därför bort att gå samt att föreställningar krockade med utbildning för personal. Kultursekreteraren har ett nära samarbete med kulturombuden och går gemensamt igenom bokningsförfarandet vid föreställningar. Kultursekreteraren återför statistiken om antalet platser som nyttjas och för en dialog om hur frånvaro ska rapporteras så att platserna kan nyttjas av andra barn.

Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud

25 % av förvaltningens förskolor når årsmålet på 83 % gällande andelen vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud. Utfallet på 76 % är en procentenhet lägre jämfört mot föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Besöksstatistiken som gjordes på teatrarna under föregående år visade att flickor hade högre närvaro än pojkar vilket delvis kan förklara resultatet. Förvaltningens resultat på 76 % ligger dock fortsatt högre än resultatet för staden som är 64 %. Förskoleundersökningen har följts upp under hösten med vårdnadshavarna på respektive förskola där förväntningar kring vad kultur innebär har lyfts. Förvaltningen förmedlar, genom bland annat förskolornas kulturombud, att kultur av barn, för barn och med barn innebär allt från barnens eget skapande i förskolornas ateljéer till barns lek, berättande, biblioteksbesök likväl som professionella teaterföreställningar.

Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former

33 % av förvaltningens förskolor uppnår årsmålet på 88 % om andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former (lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama). Utfallet på 83 % är två procentenheter lägre jämfört med föregående år, det är enbart förskolorna i Vårberg som har ökat sina resultat jämfört mot föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Förvaltningen ser en utveckling av förskolornas skapandemiljöer sedan föregående år, framförallt genom att skapandematerialet gjorts mer tillgängligt. Förvaltningen gör därför antagandet att den verksamhet som erbjuds barnen behöver förtydligas för vårdnadshavarna. Flera av de basmiljöer som ska implementeras i förskolorna under kommande år handlar om barnens möjlighet till att uttrycka sig i olika skapandeformer genom ateljé, dans, musik och sång. Det innebär bland annat att samtliga avdelningar ska ha en tillgänglig ateljé med olika skapandematerial, musikinstrument och dansrekvisita. Vidare ska även pedagogernas kunskap öka om hur materialet ska användas genom bland annat praktiska workshops. Förvaltningen tror att en ökad tydlighet och likvärdighet kring vilka möjligheter till skapandeformer som finns på förskolan leder till att fler vårdnadshavare upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin skapandeförmåga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel besökare i fritidsverksamheten som känner till hur de kan vara med och påverka vilka aktiviteter som erbjuds	93 %	95 %	91 %	95 %		85 %		2019
 ♀ Andel besökare i förvaltningens aktivitetscenter för äldre som är nöjda med utbudet av aktiviteter	95 %			76 %		85 %		2019
Analys Könsuppdelad statistik redovisas inte då antalet män är så pass underrepresenterade som besökare.								
 ♀ Andel besökare, barn och vuxna, som är nöjda med parklekarnas verksamhet	81,54 %	70,83 %	87,8 %	86,18 %		90 %		VB 2019
Analys Förvaltningen uppnår inte målet om andelen nöjda besökare i parklekarna. Nöjdhetssenkäten är gjord i samtliga parklekar och utfallet är en sammanräkning. Det är framförallt pojkar inom parklekarna som inte känner sig nöjda med verksamheten. I nöjdhetssenkäten nämns ingen särskild aktivitet som saknas istället önskas generösare öppettider samt en renovering av lokalerna. 10 % av pojkarna svarar att de någon eller flera gånger har blivit mobbade eller retade i parkleken vilket förvaltningen bedömer har påverkat trivseln negativt.								
Åtgärdsplan Nöjdhetssenkäten analyseras vidare inom respektive verksamhet. För att främja ett tryggt och inkluderande klimat fortsätter det aktiva arbetet med besökarnas språkbruk.								
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott, som tex motionsspår, bollplaner och öppna parkytor	79 %			86,87 %		81 %		2019
Analys Av de 219 boende i stadsdelsnämndsområdet som deltog i medborgarundersökningen 2019 är 79 % på det hela taget nöjda med möjligheten att spontanidrotta. Målvärdet på 81 % nås inte med två procentenheters marginal och skiljer sig med sju procentenheter från resultatet för 2018 på 86 %. Resultatet är jämt fördelat mellan kvinnor och män.								
Åtgärdsplan Under 2020 kommer förvaltningen att färdigställa en ny spontanidrottsplats i Bredäng som ett komplement till de befintliga funktionerna i och kring Bredängs bollplan. Den nya idrottsplatsen kommer att innehålla funktioner särskild riktade till flickor. Utöver detta projekt avser förvaltningen att fortsätta arbetet med att kommunicera de möjligheter till spontan idrott som finns i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer som bland annat är utegym, löpbana och mindre bollplaner samt motionsmöjligheterna i naturen.								
 Andel nyttjade teaterbesök förmedlade genom kultursekreteraren (kulanpremien)	78,24 %			74,14 %		80 %		2019
Analys Förvaltningen når inte målet gällande antalet nyttjade teaterbesök som har förmedlas genom kultursekreteraren. Utfallet på 78 % är högre än 2018 års utfall på 74 % vilket antas bero på att utbudet omfattade färre föreställningar. Under 2018 var utbudet av föreställningar stort och några förskolor valde därför bort att gå samt att föreställningar krockade med utbildning för personal.								
Åtgärdsplan Kultursekreteraren har ett nära samarbete med förskolornas kulturombud och går gemensamt igenom bokningsförandet vid föreställningar. Kultursekreteraren återför statistiken om antalet platser som nyttjas och för en dialog om hur frånvaro ska rapporteras så att platserna kan nyttjas av andra barn. Inbokade teaterbesök ska prioriteras i utbildningen och förskolorna behöver skapa en organisation där hela förskolan hjälper varandra så att teaterbesöken inte behöver ställas in och att								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
platserna kan fyllas av andra barn på förskolan.								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnen på förskolan får ta del av olika sorters kulturutbud	76 %	73 %	80 %	77 %		83 %		2019
<p>Analys</p> <p>25 % av förvaltningens förskolor når årsmålet. Utfallet är en procentenhet lägre jämfört mot föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Besöksstatistiken som gjordes på teatrarna under föregående år visade att flickor hade högre närvaro än pojkar vilket kan delvis förklara resultatet. Förvaltningens resultat på 76 % ligger dock fortsatt högre än resultatet för staden som är 64 %.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Kultur av barn, för barn och med barn innebär allt från barnens eget skapande i förskolornas ateljéer till barns lek, berättande, biblioteksbesök likväl som professionella teaterföreställningar. Vårdnadshavares förväntningar kring förskolans kulturutbud behöver fortsatt lyftas i gemensamma forum.</p>								
 ♀ Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former (lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama).	83 %	79 %	87 %	85 %		88 %		2019
<p>Analys</p> <p>33 % av förvaltningens förskolor uppnår årsmålet. Utfallet är två procentenheter lägre jämfört med föregående år. Skillnaden i utfall mellan vårdnadshavare till flickor respektive pojkar varierar på förskolorna. Generellt är vårdnadshavare till flickor mer nöjda. Förvaltningen gör antagandet att den verksamheten som erbjuds barnen behöver förtydligas för vårdnadshavarna. För att visa på en del av det skapandearbete som sker på förskolorna valde en förskoleenhet att låta vårdnadshavare prova på att arbeta med lera på ett föräldramöte.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Att sprida goda exempel inom enheterna kring förskolornas olika skapandemiljöer är ett pågående utvecklingsarbete. Flera av de basmiljöer som ska implementeras i förskolorna under kommande år handlar om barnens möjlighet till att uttrycka sig i olika skapandeformer genom ateljé, dans, musik och sång. Det innebär bland annat att samtliga avdelningar ska ha en tillgänglig ateljé med olika skapandematerial, musikinstrument och dansrekvisita. Vidare ska även pedagogernas kunskap öka om hur materialet ska användas genom bland annat praktiska workshops. Förvaltningen tror att en ökad tydlighet och likvärdighet kring vilka möjligheter till skapandeformer som finns på förskolan leder till att fler vårdnadshavare upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin skapandeförmåga.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 127-festivalen genomförs i samarbete med föreningslivet och genom ett IOP-avtal (idéburet offentligt partnerskap) med JKS-basket.	2018-01-01	2019-12-31	
 Arbetet med att utveckla möjligheterna till spontanidrott, i samband med utveckling eller upprustning av parker och naturområden, fortsätter.	2017-01-01	2019-12-31	
 Det lokala kulturarbetet utvecklas med kultursekreteraren som samordnande funktion.	2018-01-01	2019-12-31	
 Fritidsverksamheten arbetar för ett utvecklat jämställdhetsarbete och att unga HBTQ-personer känner sig välkomna till fritidsverksamheten.	2018-01-01	2019-12-31	
 Fritidsverksamheten arbetar uppsökande i stadsdelsnämndsområdet med syfte att öka kunskapen bland unga om vad som erbjuds inom fritidsverksamheten och genom föreningslivet.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fritidsverksamheten erbjuder flickor och pojkar med funktionsnedsättning aktiviteter.	2015-01-01	2019-12-31	
! För invånare i stadsdelsnämndsområdet och medarbetare i förvaltningen genomförs aktivitetsveckan "Skärholmens hjärta" med fokus på hälsa, kost och motion för både hjärna och hjärta.	2019-01-01	2019-10-31	Avvikelse
Analys			
Förvaltningen prioriterade att anordna en äldrefestival.			
✓ Förskolorna samarbetar regelbundet med rytmikpedagog.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen ser över möjligheterna till att skapa en äldrefestival.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen ska under året utveckla samverkan med lokala fastighetsägare i syfte att tillgängliggöra fler samlingslokaler för civilsamhället i stadsdelsnämndsområdet, i samband med nya bostadsprojekt eller, där så är möjligt, i befintliga fastigheter	2019-01-01	2019-12-31	
✓ I syfte att fördela makt och inflytande lika arbetar fritidsverksamheten för att samtliga styrelsegrupper har jämn fördelning av flickor och pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Insatser görs för att fler flickor och pojkar ska delta på sommarkollo.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ LSS-verksamheterna i förvaltningens egen regi erbjuder brukarna meningsfulla fritidsaktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Samtliga mötesplatser, parklekar och träffpunkter inom stadsdelsnämndsområdet erbjuder professionella kulturupplevelser för sina besökare.	2017-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Förvaltningens bedömning grundas på att fyra av fem av kommunfullmäktiges indikatorer uppnås och en uppnås delvis.

Utöver ovanstående grundar förvaltningen bedömningen på att flera insatser genomförts för att stärka de ekologiska värdena i stadsdelsnämndsområdets utemiljöer.

Förvaltningen har ett nära samarbete med miljöförvaltningen gällande att öka den biologiska mångfalden i Sätorskogens naturreservat. Med anledning av detta har förvaltningen en rutin för att rapportera genomförda åtgärder i miljöförvaltningens databas för övervakning av naturvårdsskötsel. Under året har förvaltningen rapporterat åtgärder gällande slätter, ek- och tallmiljöer, död ved och groddammar. Totalt 0,3 hektar ängsmark restaurerades under året vid kulturmiljöerna kring Skärholmens gård, Arboga kök och Tusculum.

Med syfte att gynna flora och fauna som är beroende av vattenmiljöer har en utredning kring möjliga dagvattenåtgärder i Sätorskogens gjorts. Utredningen omfattar inventering av naturvärden knutna till småvattenmiljöer i reservatet samt en lista på lämpliga åtgärder. Några exempel på åtgärder som genomförts under året är till exempel att rovfisk tagits bort från Skärholmsdammen för att skydda groddjuren, slätter har utförts i Borgmästare Skyttes park

och den invasiva arten jättebalsamin som förekommer i Skärholmsbäcken har röjts innan blomning för att förhindra spridning.

För att stärka områdets förmåga att hantera extrema klimathändelser har bland annat omhändertagandet av dagvatten och trädplantering för ökad skugga genomförts inom projekten Bredängs spontanidrottsplats, Vårgården och Sättradalsparken. Rutiner för klimatanpassningsåtgärder finns i förvaltningens checklista inför planering av nya parkinvesteringar.

Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat. Kunskap om klimatsmart matlagning ökar och information och kunskap sprids genom förvaltningens köksnätverk. Samtliga förskolor, som har möjlighet, lämnar matavfall till matavfallsinsamling för biologisk behandling.

Uppnådda resultat

Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola

Samtliga förskolor har implementerat steg 2 inom kemikaliecentrums vägledning, vilket innebär en ökad medvetenhet vid inköp av möbler och leksaker samt servering av mer ekologisk mat.

Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system
Samtliga bygg- och anläggningsentreprenader är anslutna till Byggvarubedömningen eller motsvarande system.

Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling

Samtliga förskolor, som har möjlighet, lämnar matavfall till matavfallsinsamling för biologisk behandling. I de fall matavfallsinsamling inte är möjlig förs en dialog med fastighetsägaren om möjliga anpassningar.

Köpt energi (GWh)

Förvaltningen uppnår målet med en liten marginal. Under året har förvaltningen avyttrat lokaler som kan ha minskat andelen köpt energi.

Delvis uppnådda resultat

Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel

Förvaltningen uppnår inte målet om 47 % andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel. Utfallet är 42,36 %. Nuvarande matleverantör har krav om 40 % ekologiska livsmedel. I pågående och kommande upphandlingar har förvaltningen säkerställt att kraven på andelen ekologiska livsmedel motsvarar årsmålet. Förvaltningen kommer genomföra informations- och utbildningsinsatser riktade till administratörer och inköpsansvariga för att höja andelen inköp av ekologiska livsmedel.

Goda exempel

Pingvinpriset

Förvaltningen tilldelades i maj stadens Pingvinpris för arbetet att med nygamla metoder omvandla gräsmattor till slätterängar, vilket gynnar den biologiska mångfalden. Slåttern främjar arterna som är knutna till ängs- och betesmark så att dessa kan återuppstå. De örtrika ängarna bidrar dessutom till att öka de rekreativa värdena i området samt att lagra vatten vid skyfall och ge svalka vid värmeböljor. Omvandlingen från klippt gräs till slättermark påbörjades 2014 och omfattar 15 hektar ängsmark inom Sätterskogens naturreservat samt allt fler ytor på parkmark, som till exempel gräsrensor längs de större vägarna.

Klimatsmart kokbok

Förskolans köksnätverk, som består av förskolornas samtliga kokkar, har tagit fram en kokbok där varje kock bidragit med en frukost, en lunch/middagsrätt och ett mellanmål som är näringsriktig, klimatsmart och lättlagad. Syftet med framtagandet är att stötta barnen och deras familjer att laga klimatsmart och näringsrik mat även hemma. Kokboken delades ut till alla familjer på förskolorna vid ett event då kokarna även bjöd på något tillagat från boken. Kokboken har marknadsförts via intranätet och flera stadsdelsförvaltningar har hört av sig för att köpa kokboken.

Jämställdhetsanalys

För att nå en jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män och för att personer oavsett kön ska ha möjlighet att röra sig fritt arbetar förvaltningen för att öka upplevelsen av trygghet i parker och grönområden. Bland annat medborgarundersökningen visar att upplevelsen av otrygghet generellt är högre bland kvinnor än män i stadsdelsnämndsområdet. Utsatta platser är bland annat stadsdelsnämndsområdets parker. I samtliga pågående parkutvecklingsprojekt är belysning en särskilt utpekad prioritering och externa medel har sökts och tilldelats ändamålet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			100 %		100 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %			100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	100 %					60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala	42,2			42,36		47 %	50%	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
värdet av inköpta måltider och livsmedel								
Analys Förvaltningen uppnår inte målet om 47 % andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel då utfallet är 42,36 %. Nuvarande matleverantör har krav om 40 % ekologiska livsmedel.								
Åtgärdsplan I pågående och kommande upphandlingar har förvaltningen säkerställt att kraven på andelen ekologiska livsmedel motsvarar årsmålet. Förvaltningen kommer genomföra informations- och utbildningsinsatser riktade till administratörer och inköpsansvariga för att höja andelen inköp av ekologiska livsmedel.								
  Köpt energi (GWh)	1,34 GWh			1,36 GWh		1,35 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter samt Skärholmens parker och stränder är ekologiskt hållbara

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor, pojkar, kvinnor och män

- har lätt att utnyttja grönskan och vattnet genom att Sätterskogens naturreservat är tillgängligt
- har tillgång till mångfunktionella parker, bad och andra utemiljöer med stärkta ekologiska värden
- som möter förvaltningens verksamheter erbjuds måltider som är näringsrika, klimatsmarta, närodade och aptitliga samt i allt större grad ekologiska måltider som är tillagad så nära verksamheten som möjligt.

Förvaltningens

- klimatpåverkan minskar
- matsvinn minskar
- förskoleverksamheter är kemikaliefria och barnen äger kunskap hur de själva kan medverka i arbetet för en hållbar framtid.

Förväntat resultat

100 % av förskolorna har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.

Minst 47 % av det totala värdet av inköpta måltider och livsmedel i staden i kronor är

ekologiska.

Förvaltningen köper högst 1,35 GWh per år.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt utifrån att samtliga indikatorer är uppnådda, och att samtliga aktiviteter förutom en är genomförda enligt plan.

Uppnådda resultat

Andel m² naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens nya prioriteringsstöd som genomförs under året

Förvaltningen har genomfört naturvårdsåtgärder inom totalt 9 750 m² inom Sätmaskogens naturreservat. Insatserna omfattar 0,3 hektar ängsmark, åtgärder i ek- och tallmiljöer, hantering av död ved och insatser i groddammar.

Andel mätillfällen av strandbadens vatten som visar på bra vattenkvalitet

Strandbadens vattenkvalitet mättes vid 23 tillfällen varav en mätning visade otjänligt resultat vid Sätmaskstrandbadet. Bedömningen att vattnet var otjänligt orsakades av höjda nivåer av e-colibakterier vilket tyder på problem med avföring i vattnet vilket troligtvis var kopplat till närvaron av fåglar i området. Förvaltningen skyltade bedömningen omedelbart, informerade via digitala kanaler och hänvisade frågor gällande bedömningen till rätt instans som är miljöförvaltningen. Vid den uppföljande mätningen visade resultatet tjänligt vatten och förvaltningen informerade via samma kanaler om att vattnet återigen var badbart.

Andelen förskolor som, där det är möjligt, sorterar matavfall för biologisk behandling

Förvaltningen uppnår målet om att samtliga förskolor, där det är möjligt, sorterar matavfall för biologisk behandling. Arbetet med hållbar utveckling sker tillsammans med barnen på förskolorna där barn och pedagoger tillsammans utforskar kretslopp och återvinning. För att minska matsvinnet och för att göra barnen delaktiga i vad som serveras har flera förskolor matråd.

Särskilda redovisningar

Uppföljning av Stockholms stad miljöprogram 2016-2019

Förvaltningen bedömer att miljöprogrammets mål 1 om en hållbar energianvändning inte uppfylls. Under planperioden har förvaltningen genomfört olika insatser för att minska energianvändningen så som införandet av närvarosensorer i majoriteten av toalettutrymmena och förrådsrummen i förvaltningens lokaler. Samtidigt har förvaltningen utökat sitt lokalinnehav vilket har inneburit en ökning av energikonsumtion. Förvaltningens arbete med hållbar energianvändning behöver fortsätta och stärkas kommande åren. En viktig faktor som förvaltningen anser kunna underlätta omställningen är stöd från berörda förvaltningar i form av diskussionsforum och goda exempel. Initiativ som redan utgör denna funktion är pingvinpriset och nätverket för miljösamordnare.

Förvaltningen bedömer att miljöprogrammets mål 3 om en hållbar mark- och vattenanvändning uppfylls helt. Förvaltningen har under programperioden 2016-2019 tagit fram en uppdaterad parkplan för stadsdelsnämndsområdet. Planen tar utgångspunkt i stadsdelsnämndsområdets ekologiska kärnområden, spridningszoner och livsmiljöer för skyddsvärda arter samt rekreativa värden. Den utgör utgångspunkt för förvaltningens arbete med underhåll, framtagande av programhandlingar vid parkinvesteringar och naturvårdsåtgärder samt vid framtagande av detaljplaner. En viktig faktor som förvaltningen

bedömer kommer behöver stärkas i det framtida arbetet med att främja ekosystemtjänster är ett tätare samarbete mellan förvaltningar och andra aktörer i olika stadsutvecklingskedan för att bättre kunna integrera befintliga och potentiella gröna ytor vid framtagande av underlag samt planering och genomförande av investeringar i utemiljöer. Förvaltningen menar att en integrerad planering och tilldelningsförfarande av olika investeringsmedel inom staden med fördel kan innebära utveckling av investeringar som både tillför ekosystemtjänster och trygghetsskapande funktioner.

Förvaltningen bedömer att miljöprogrammets mål 4 om resurseffektiva kretslopp delvis uppfylls för perioden 2016-2019. Förvaltningen har under planperioden genomfört ett antal olika insatser inom ramen för projektet Lyft 127 och samarbetet med Håll Sverige Rent där aktiviteter som skräpmätningar, Skräpplockarveckan och sysselsättning för ferieungdomar ingått. Arbetet i stadsdelsnämndsområdet har lyfts på nationell nivå som ett gott exempel av Håll Sverige Rent och uppmärksammats för att lyfta frågan bland barn och unga. Skräpmätningarna som förvaltningen genomför årsvis fungerar som underlag vid analys och val av åtgärder och insatser. Ett arbete med "nudging" för att påverka allmänhetens vanor gällande hantering av skräp har varit en röd tråd i förvaltningens arbete med utemiljöer. Denna eller liknande metoder kan utgöra ett viktigt stöd i arbetet med renare utemiljöer. Förvaltningens största utmaningar kommande år ligger i arbetet med hantering av eget avfall. Förvaltningen ser ett värde av att lyfta och dela med sig goda exempel och erfarenheter i olika stadsövergripande nätverk.

Förvaltningen bedömer att mål 5 om ett giftfritt Stockholm uppfylls delvis för perioden 2016-2019. Förutom ovan beskrivet arbete har förvaltningen tagit stöd i Chemsoft och fortsatt arbetet med utfasning av hälsofarliga ämnen. Arbetet med giftfria miljöer har skett med speciellt fokus på förskoleverksamheten men även förvaltningens verksamheter för äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri har börjat arbeta med frågan. Förvaltningen ser ett behov av att fortsätta arbeta för kemikaliefria verksamheter kommande år. Gällande arbete med ekologiska och närproducerade måltider och icke miljöfarliga produkter identifierar förvaltningen utmaningar i framförallt inköpsprocesser.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel m2 naturvårdsåtgärder i prioriterade områden enligt miljöförvaltningens nya prioriteringsstöd som genomförs under året.	5,28 %			5,32 %		5 %		2019
 Andel mätillfällen av strandbadens vatten som visar på bra vattenkvalitet	95,65 %			91,3 %		95 %		2019
 Andelen förskolor som, där det är möjligt, sorterar matavfall för biologisk behandling	100 %			73 %		100 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Arbetet med sortering av matavfall och förbättring av källsortering fortsätter. Egna verksamheter utreder och genomför åtgärder för att minska uppkomsten av avfall och öka möjligheterna för återanvändning och material- eller energiåtervinning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Eventuella brister i vattenkvaliteten vid områdets strandbad utreds i samverkan med miljöförvaltningen och åtgärder för förbättrad vattenkvalitet genomförs.	2018-01-01	2019-12-31	
! Fem förskolor ansöker om att erhålla Skolverkets utmärkelse "Skola för hållbar utveckling".	2017-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys			
Förskolorna bedriver arbete med hållbarhetsfrågor men har inte ansökt om Skolverkets utmärkelse.			
✓ För att stärka den biologiska mångfalden i Sättra naturreservat samverkar förvaltningen med berörda facknämnder.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förskolorna använder sig av förvaltningens skräpplockarbok för att öka medvetenheten kring nedskräpning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Förvaltningen ansöker om medel för att säkerställa en fortsatt ändamålsenlig skötsel av Sättraskogens naturreservat.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ Klimats investeringsmedel söks för utredning av möjliga insatser, som exempelvis trädplantering, för förbättrat ekosystem samt förebyggande åtgärder mot skyfall och värmeböljor.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Med stöd från projektet "Effektivare miljöövervakning av stadens natur" utvecklas mätningen och uppföljningen av utfört arbete med ekologiska förstärkningsåtgärder.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Möjligheterna för omhändertagandet av dagvatten utreds vid upprustning eller utveckling av områdets parker.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Rutiner tas fram för att ha kontroll på vilket farligt avfall som uppstår inom den egna verksamheten och förvissa sig om att egen hantering, borttransport och omhändertagande sker på ett korrekt sätt.	2018-01-01	2019-12-31	
✓ Verksamheter inom förvaltningen med tillagningskök sorterar där så är möjligt ut matavfall för biologisk behandling.	2017-01-01	2019-12-31	
✓ Vid om- eller utbyggnad av förskolor ställer förvaltningen krav på att fastighetsägare prioriterar att ta bort byggmaterial som innehåller skadliga kemikalier.	2016-04-28	2019-12-31	
✓ Vid om- eller utbyggnad av förskolor ställer förvaltningen krav på att fastighetsägare projekterar utifrån krav på motsvarande Miljöbyggnad. Förvaltningen beaktar att förskolegårdar är stora och attraktivt utformade med naturmaterial och en bättre fördelning mellan gröna- och hårdgjorda ytor för att utgöra en inbjudande miljö för pedagogik, vistelse och lek.	2019-01-01	2019-12-31	
✓ Vid upprustning av Sättradalsparken planerar förvaltningen för mångfunktionalitet och att stärka de ekologiska värdena, i enlighet med översiktsplanen.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att båda verksamhetsområdesmålen uppfylls helt och bidrar därmed till att uppfylla inriktningsmålet. De tre underliggande nämndmålen uppfylls helt. Av 37 kommunfullmäktige- och nämndaktiviteter har 36 genomförts eller pågår enligt plan.

Årsmålen för 13 av 19 kommunfullmäktige- och nämndindikatorer har uppnåtts.

Förvaltningen redovisar även för flertalet goda exempel.

Målet "Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser" uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att förvaltningen redovisar en budget i balans och når målet om prognossäkerhet.

Kommunfullmäktige tilldelade nämnden en budget på 1203,9 mnkr för 2019. Efter resultatöverföring redovisar stadsdelsnämnden en budget i balans för 2019. De främsta avvikelserna mot budget finns inom verksamhetsområdena "Nämnd och administration" och "Stöd och service till personer med funktionsnedsättning".

Målet "Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna" uppfylls helt. Målbedömningen grundar sig bland annat på att förvaltningen har minskat sjukfrånvaron och når årsmålet för sjukfrånvaron samt fortsatt goda resultat på medarbetarenkäten.

I syfte att säkerställa framtida kompetensförsörjning har förvaltningen utformat ett chefstraineeprogram inom avdelningen för omsorg om äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri, där kompetenskravet på chefserfarenhet har sänkts och istället förstärkts med utökad stöd genom mentorskap och en ettårig individuell utvecklingsplan.

Resultatet för AMI-index är högst bland samtliga stadsdelsförvaltningar och svarsfrekvensen på medarbetarenkäten är näst högst. Förvaltningens utfall för "Bra arbetsgivare"-index ligger två indexpunkter högre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar. Indexet består av tre delindex; jämställdhet, bra arbetsgivare och rekommenderad arbetsplats. På samtliga delindex ligger förvaltningen över snittet i jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen gör bedömningen att det höga resultatet från medarbetarenkäten beror på det systematiska och långsiktiga arbetet med arbetsmiljöfrågor, ledarskap och medarbetarskap som bedrivits.

Under året har förvaltningens digitaliseringsarbete haft fokus på att lokalisera vilka utmaningar som finns i verksamheterna. Genom workshops har förvaltningens avdelningsledningsgrupper fått se över sina verksamheter och synliggöra de viktigaste utmaningarna. Syftet är att säkerställa ett behovsbaserat utvecklingsarbete i förvaltningen som kommer invånarna till nytta. Förvaltningens innovations- och digitaliseringsgrupp har efter genomförda workshops arbetat med en urvalsprocess för att ta fram de två viktigaste utvecklingsområdena i syfte att skapa underlag för effektiviserings- och utvecklingsprojekt.

För att lyfta digitalisering och innovationsdrivet arbete har förvaltningen även anordnat en intern innovations- och digitaliseringsmessa. Förvaltningens medarbetare bjöds in till att ta del av föreläsningar, workshops och ta del av goda exempel från olika verksamheter i förvaltningen som redan är igång med digitaliseringsarbetet.

Bland andra goda exempel kan samtalsstöd och karriärutvecklingsprogrammet Horisont nämnas.

Agenda 2030

Förvaltningens arbete med Agenda 2030 redovisas huvudsakligen under inriktningsmål 1. Hur förvaltningens Agenda 2030 arbete ska genomföras, inte minst vad gäller behovet att främja innovativa och effektiva arbetssätt och samverkansformer, är nära kopplat till inriktningsmål 3. Detta har synliggjorts inom ramen för det metod- och analysarbete som gjorts under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet uppfylls helt då kommunfullmäktiges indikatorer är uppnådda. Det underliggande nämndmålet har uppfyllts helt.

Uppnådda resultat

Nämndens budgetföljsamhet före och efter resultatöverföringar samt Nämndens prognossäkerhet T2

Förvaltningen har under året haft en god prognossäkerhet och redovisar en budget i balans för verksamhetsåret.

I bokslutet redovisar förvaltningen en budget i balans efter resultatöverföring.

Den största avvikelserna finns inom individ- och familjeomsorgen. Förvaltningen har under året noterat en kraftig ökning av kostnader inom socialtjänsten och verksamhetsområdet barn och unga. Ökningen beror på en ökning av antalet placeringar enligt LVU och andra vårdinsatser. Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med ca 2 mnkr och mot budget knappt 7 mnkr. Under året har förvaltningen genomfört en noggrann uppföljning av ärenden inom verksamheten, där samtliga insatser analyseras och eventuella möjligheter till lägre vårdkostnader ses över.

Samtliga enheter följer upp tilldelad budget med budgetcontrollers månadsvis. Vid prognostiserade negativa avvikelser har åtgärder vidtagits omedelbart. Exempel på dessa åtgärder är översyn av placeringskostnader för ensamkommande barn med mål att anpassa kostnader till Migrationsverkets ersättningar samt att förstärka och stabilisera arbetsgrupper inom socialtjänsten.

Avvikelsen mellan prognosen i tertialrapport 2 och redovisat resultat i bokslutet visar att förvaltningen har haft en god prognossäkerhet under året.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen har identifierat genusbudgetering som ett utvecklingsområde i jämställdhetsarbetet. Under 2020 kommer förvaltningen därför att utvärdera budgetens effekter ur ett genusperspektiv på ett par verksamhetsområden för att se vilka konsekvenser fördelningen av medel får för flickor och kvinnor respektive pojkar och män. Syftet är att uppnå en rättvis och medveten fördelning mellan flickor och kvinnor respektive pojkar och män över tid.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99,8 %		100 %	100 %	VB 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,7 %		100 %	100 %	VB 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Nämndens budget är i balans

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen

- har ekonomi är i balans och fokus ligger på kärnverksamheten. Verksamheterna är kostnadseffektiva och anpassade till målgruppernas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer
- genomför investeringar som präglas av kostnadsmedvetenhet för att garantera god hushållning av resurser. Prioriteringar sker utifrån de områden där behoven är störst med fokus på ett socialt och jämställt perspektiv
- har en god prognossäkerhet.

Förväntat resultat

Nämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 % efter resultatöverföringar

Nämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 % mellan tertialrapport 2 och bokslut

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppfylls helt utifrån att budget är i balans.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet uppfylls helt utifrån att sex av totalt sju indikatorer från kommunfullmäktige är uppnådda samt att arbetet med aktiviteterna genomförts enligt plan. Utöver detta har flera olika arbetssätt initierats för att öka kostnadseffektiviteten, där arbetet mot en ökad grad av innovationsanvändning och digitalisering är ett prioriterat område. De underliggande nämndmålen har uppfyllts helt.

Resultatet från medarbetarundersökningen visar att förvaltningen har högst AMI-index bland stadsdelsförvaltningarna och att förvaltningens resultat ligger högre än stadens genomsnitt

inom samtliga åtta områden i stadens personalpolicy. Förvaltningens ambition var att ytterligare öka AMI-indexet, men resultatet ligger kvar på samma höga nivå som föregående år.

Förvaltningens utfall för "Bra arbetsgivare"-index ligger två indexpunkter högre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar. Indexet består av tre delindex; jämställdhet, bra arbetsgivare och rekommenderad arbetsplats. På samtliga delindex ligger förvaltningen över snittet i jämförelse med övriga stadsdelsförvaltningar.

Årsmålen för sjukfrånvaron har uppnåtts med bred marginal. Det är inom de två största avdelningarna, avdelningen för förskola och avdelningen för äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri, som sjukfrånvaron har minskat kraftigt.

Bidragande faktorer som påverkat nedgången kan vara förvaltningens fastlagda treåriga arbetsmiljö- och hälsostrategi, i vilket verktyget samtalsstöd ingår, ökad chefstäthet samt ett systematiskt arbete med att följa upp och utreda orsakerna till sjukfrånvaro.

I syfte att säkerställa framtida kompetensförsörjning har förvaltningen utformat ett chefstraineeprogram inom avdelningen för äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri, där kompetenskravet på chefserfarenhet har sänkts och istället förstärkts med utökad stöd genom mentorskap och en ettårig individuell utvecklingsplan. Under året har tre chefstraineer genomgått programmet. Vidare har förvaltningen sökt och beviljats medel från omställningsfonden för följande projekt; Leda i förändring för chefer, karriärutveckling för medarbetare, språkutveckling för medarbetare inom förskolan samt för olika verksamhetsspecifika utbildningar, bland annat utbildningar i lågaffektivt bemötande för medarbetare inom förskolan, socialtjänsten och inom äldreomsorgen.

Under året har arbetet med att ta fram gemensamma värdeord avslutats. Samtliga medarbetare bjöds in att delta i workshops kring betydelsen av värdeorden; Engagemang, Samarbete, Mod och Mångfald. Förvaltningen har fortsatt satsningen på kompetenshöjande utbildningsaktiviteter inom HBTQ genom att upphandla en fortsättningskurs till stadens diplomutbildning.

Uppnådda resultat

Andel elektroniska inköp

Förvaltningen uppnår målet om 76 % elektroniska inköp. Utbildnings- och informationsinsatser har genomförts löpande och enligt plan under året och kommer att fortsätta på ett likvärdigt sätt under år 2020.

Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram

Förvaltningen når årsmålet om 100 %. Förvaltningen har sammanställt samtliga upphandlade avtal enligt LOU, där en plan för hur den systematiska uppföljningen ska genomföras är en del. Vid varje nytt upphandlat lokalt avtal tas en plan fram för hur uppföljningen ska genomföras. Uppföljningen sker genom stickprov i Spend eller Agresso.

Index Bra arbetsgivare

Förvaltningen når indexmålet för "Bra arbetsgivare" och har även ökat med en indexenhet jämfört med förra året. Förvaltningen bedömer att de senaste årens långsiktiga och systematiska arbete med arbetsmiljöfrågor, ledarskap och medarbetarskap har bidragit till det höga resultatet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat från förra årets utfall; 7,5 %, till årets utfall 6,7 %. Det är framförallt långtidssjukfrånvaron som har minskat. Framgångsfaktorer har varit förvaltningens fastlagda treåriga arbetsmiljö- och hälsostrategi, samtalsstödet och ett systematiskt arbete med att följa upp och utreda orsaker till sjukfrånvaro. Förvaltningen bedömer att sjukfrånvaro trots denna nedgång är relativt hög varför målet för nästa år är att ytterligare minska sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro dag 1-14

Den korta sjukfrånvaron har minskat något från 2,4 % till 2,2 %. Det är framförallt antalet medarbetare med hög upprepad korttidsfrånvaro som minskat, vilket sannolikt beror på den systematiska uppföljningen inom ramen för arbetsmiljö- och hälsostrategin.

Delvis uppnådda resultat

Aktivt Medskapandeindex

Förvaltningen når delvis målet för AMI-index då resultatet är oförändrat jämfört med föregående år. Trots detta positiva resultat uppnås målvärdet för AMI-index delvis, då resultatet hamnar en indexenhet under målvärdet. Samtliga tre delindex som inryms i indexvärdet, det vill säga motivation, styrning och ledarskap ligger över genomsnittet för resultatet i staden, vilket indikerar att satsningar inom ledarskap och motivationshöjande åtgärder gett resultat. Exempel på åtgärder är föreläsningar om balans i livet, hälsofrämjande ledarskap och arbetsmiljökartläggningar. Detta gäller i synnerhet resultatet på styrningsindex som ligger fem procentenheter högre än stadens genomsnitt och kan tolkas så att förvaltningens systematiska satsning på resultatbaserad styrning gett effekter. Utfallet för AMI för män ligger tre indexenheter högre än kvinnornas, vilket kan hänga samman med att männen har en något mera positiv syn på ledarskapet jämfört med kvinnorna. Förvaltningen fortsätter att arbeta systematiskt med arbetsmiljöförbättrande och kompetenshöjande åtgärder.

Ej uppnådda resultat

Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys

Förvaltningen kan konstatera att målet om 100 % inte nås. Utfallet på 62 % är 22 procentenheter högre än 2018. Förvaltningens ambition gällande jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden har under året varit fortsatt hög. Jämställdhetsanalyser har skrivits i många tjänsteutlåtanden och inte bara i de egeninitierade ärendena. En genomgång av periodens ärenden visar att jämställdhetsanalyser finns med i de ärenden som rör invånarna men saknas i de rent administrativa ärendena exempelvis de ekonomiska månadsrapporterna och revideringen av delegationsordningen. Förvaltningen genomförde i samband med införandet av e-dok en förändring i processen för granskning av tjänsteutlåtanden för att säkerställa att jämställdhetsanalyser finns i alla upprättade och relevanta ärenden för resten av året. Detta har inte fungerat tillfredsställande och processen behöver ses över. Förvaltningen kommer även i fortsättningen erbjuda alla handläggare en utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden där jämställdhetsanalyser är en central del.

Goda exempel

Karriärutvecklingsprogrammet "Horisont"

Förvaltningen har för andra året i rad genomfört karriärutvecklingsprogrammet "Horisont". Syfte med satsningen är att utveckla medarbetarskapet och samtidigt bidra till personlig

utveckling för ett antal utvalda medarbetare från samtliga verksamhetsområden. Det unika i satsningen är att merparten av deltagarna har roller som innefattar dagliga brukarkontakter, vilket förväntas skapa goda möjligheter till verksamhetsutveckling sett utifrån ett brukarperspektiv. Programmet omfattar exempelvis områdena; kommunikation, grupputveckling och personlig handlingsplan.

Deltagare från första årets Horisontprogram har under året i deltagit i förvaltningsövergripande projekt som exempelvis värdegrundsarbetet. Programmet har bidragit kontaktytor för deltagarna inom förvaltningen och skapat nätverkande till gagn för verksamhetsutveckling.

Samtalsstöd

Samtalsstöd är en del av förvaltningens hälso-och arbetsmiljöstrategi. Det ger alla medarbetare möjlighet att kontakta förvaltningens krisstödsleverantör och helt anonymt och kostnadsfritt få psykologstöd, men också möjlighet till familjejuridisk rådgivning. Cirka 100 ärenden har hanterats under året varav de flesta av privat karaktär. Av de ärenden som är arbetsrelaterade har ledarskap, organisationsförändring och stress/arbetsbelastning varit vanligast förekommande. Samtalsstödet har upplevts mycket positivt från såväl medarbetare som chefer och är ett uppskattat verktyg i syfte att förebygga ohälsa. Förvaltningen har därmed fattat beslut om att stödet kommer att fortsätta erbjudas under kommande år.

Värdegrundsarbete

Förvaltningen har under året reviderat värdegrunden. Samtliga medarbetare har arbetat fram fyra stycken värdeord som ska vara vägledande i arbetet och utifrån dessa har även en bildtävling genomförts där bilderna ska symbolisera värdeorden. Under hösten genomfördes en workshop kring värdeorden där ca 700 medarbetare deltog. Implementeringen av värdegrunden i förvaltningens rutiner och processer har påbörjats och är en ständig process som fordrar öppen och tydlig kommunikation där alla medarbetare är delaktiga.

Innovationer och ny teknik på Sättra vård-och omsorgsboende

På Sättra vård-och omsorgsboende har samarbetet med Stockholm Digital Care pågått under året för att testa ny teknik och innovationer i verksamheten. Vård- och omsorgsboendet har testat världens första sömnrobot; Somnox, och avslappningskudden Inmu. Sättra vård-och omsorgsboende har uppmärksammats av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för sitt arbete med att använda innovationer i arbetet med de äldre. Enheten har blivit utvald av SKR att medverka i en reklamfilm för ett verktyg som mäter graden av innovationsanvändning i verksamheten.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens verksamheter betecknas som kvinnodominerade och av förvaltningens cirka 1100 medarbetare är 83 % kvinnor. Vid den årliga löneanalysen har förvaltningen inte funnit några osakliga skillnader i lön mellan kvinnor och män för förvaltningens stora yrkesgrupper. När det gäller sjukfrånvaron har kvinnor (7,15 %) betydligt högre sjukfrånvaro än männen (4,68 %). Skillnaden ser likadan ut i alla branscher och sektorer oavsett sjukfrånvaronivå. Resultatet av medarbetarundersökningen visar att männen har en något mer positiv syn på frågor som rör delaktighet, arbetsmiljö och hälsa. Av förvaltningens samtliga chefer är 78 % kvinnor och i förvaltningsledningen är 62,5 % kvinnor. Jämställdhetsarbetet är enligt stadens riktlinjer integrerat i arbetet med lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering (se

nedan under rubrik *Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering*).

Särskilda redovisningar

Kompetensförsörjning

Förvaltningen har arbetat systematiskt med kompetensförsörjning utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess UBARA och med utgångspunkt från den strategiska kompetensförsörjningsplanen på 3-5 års sikt som togs fram i november 2017. Se bilaga. Inga större personal- eller kompetensförändringar har skett. Utmaningarna som finns beskrivna i planen består och förvaltningen har därför behövt tänka nytt i kompetensförsörjningsprocessens alla delar. Exempel på årets kompetensförsörjningsaktiviteter:

Chefstraineeprogram

Utifrån de utmaningar som finns gällande rekrytering av chefer har förvaltningen tagit fram ett chefstraineeprogram för att säkra chefsförsörjningen. Förvaltningen anställde i februari tre enhetschefer inom området funktionsnedsättning inom ramen för det framtagna chefstraineeprogrammet. Programmet har varit framgångsrikt och visat på mycket goda resultat. Ytterligare chefstraineerekrytering har påbörjats i slutet av året.

Horisont – karriärutveckling, självledarskap och personlig utveckling (se även goda exempel)

Förvaltningens har genomfört en andra omgång av karriärutvecklingsprogrammet Horisont med inriktning självledarskap och personlig utveckling för nitton medarbetare. Sammanlagt trettiofyra medarbetare representerade från förvaltningens samtliga avdelningar har nu genomfört programmet och fungerar som förvaltningens ambassadörer. Förvaltningen har redan sett vinster i form av ökad samverkan och aktivitet över avdelningsgränserna. Horisontdeltagare har under året hållit i en heldags-workshop i värdegrundsarbetet för förvaltningens alla medarbetare.

Språkundervisning för medarbetare

Inom avdelningen för äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri har två språklärare erbjudit svenskundervisning på arbetsplatsen för medarbetare som har annat modersmål än svenska. Kommunikationen med brukarna har förbättrats då flera medarbetares kunskaper i svenska har stärkts. Under våren genomfördes en ceremoni för ett 30-tal medarbetare som genomgått språkutbildningen.

Pedagogiska ramverket

Inom området omsorg om personer med funktionsnedsättning har implementeringen startat av ett pedagogiskt ramverk. Det pedagogiska ramverket syftar till att höja den grundläggande pedagogiska kompetensen inom förvaltningens verksamheter i egen regi och därigenom ytterligare utveckla det individanpassade bemötandet gentemot verksamheternas brukare.

Läslyftet

Samtliga av förvaltningens förskollärare har nu genomgått projektet Läslyftet och under hösten har även förvaltningens barnskötare kopplats på i projektet med goda resultat.

Digitalisering, innovation och AI

För att inspirera varandra inom förvaltningen och för att, genom delaktighet, väcka nyfikenhet för utveckling och för digitaliseringens möjligheter anordnade förvaltningens samtliga

avdelningar gemensamt en innovation- och digitaliseringsmessa; INDI-mässan. Programmet omfattade bland annat föreläsning om automatiseringar inom socialtjänsten, föreläsning av äldreförvaltningen om EU-projektet Stockholm Digital Care, föreläsning om stadens innovationsarbete av innovationsdirektör Gunnar Björkman och biträdande innovationsdirektör Karin Ekdahl Wästberg och föreläsning av Jackie Kothbauer, digital futurist. Medarbetare från samtliga avdelningar höll i workshops för kollegor över avdelningsgränserna samt presenterade sina senaste utvecklingsprojekt inom digitalisering och innovation i mässmontrar. Samtliga av förvaltningens medarbetare var inbjudna att delta. Cirka 600-700 medarbetare besökte mässan.

Verksamheterna i egen regi inom avdelningen för äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har deltagit i Stockholm Lab med fokus på att utveckla fler digitala arbetsätt och införa välfärdsteknik.

Utbildning i kompetensbaserad rekrytering

Förvaltningens chefer erbjuds årligen utbildning i kompetensbaserad rekrytering. I november deltog 15 chefer i utbildningen som hölls av Serviceförvaltningens HR-service. Förvaltningens rekryteringar sker utifrån den kompetensbaserade rekryteringsprocessen och genom de årliga utbildningstillfällena stärker cheferna sina kunskaper och ökar medvetenheten om betydelsen av att arbeta kompetensbaserat i rekryteringsprocessens alla delar.

Mottagande av praktikanter och studenter

Förskolan har under tagit emot 32 VFU-studenter. Socialtjänsten har tagit emot 11 VFU-studenter. Socialtjänsten har även, med gott resultat, tagit emot en praktikant från ”Snabbspår för nyanlända med examen inom socialt arbete” – en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, universitet- och högskolerådet, SKR samt fackliga organisationer.

Insatser för minskad personalomsättning

För att öka kunskapen om varför förvaltningens medarbetare väljer att avsluta sin anställning skickas en anonym enkät ut till de som har avslutat sin anställning inom förvaltningen. Resultatet är en del i underlaget som vägleder förvaltningen i det proaktiva arbetet för minskad personalomsättning.

Förvaltningen har beslutat att, som en pilotsatsning inom en av socialtjänstens enheter, införa arbetspsykologiska tester vid rekrytering av socialsekreterare. Detta för att ytterligare säkerställa långsiktigt hållbara rekryteringar och bidra till minskad personalomsättning.

Insatser inom arbetsmiljö

Utifrån att förvaltningen utgår från kompetensförsörjningsprocessen UBARA i kompetensförsörjningsarbetet så finns ett stort fokus på arbetsmiljöfrågor för en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning. Samtliga insatser redovisade under rubriken ”Långt och hållbart arbetsliv” har således även varit viktiga insatser ur ett kompetensförsörjningsperspektiv.

Kompetensutvecklingssatsningen

Kompetenshöjning inom områdena genus, normkritik, antirasistiska perspektiv och HBTQ-frågor

Utbildning: Stadens diplomutbildning för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande

Beskrivning av insats: Tre enheter har under året genomfört stadens diplomeringsutbildning i hbtq och normkritik. Detta innebär att totalt arton av förvaltningens enheter nu har genomfört utbildningen.

Beskrivning av effekt: Medarbetare som har genomgått utbildningen har ökat sin kompetens inom genus, normkritik och hbtq-frågor och därigenom minskat risken för att invånare eller medarbetare blir diskriminerade i verksamheterna.

Utbildning: Uppföljningsutbildning i hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande

Beskrivning av insats: Förvaltningen har upphandlat en fortsättningskurs/uppföljningsutbildning till stadens diplomutbildning. Syftet med uppföljningsutbildningen har varit att följa upp handlingsplanen som togs fram inom diplomutbildningen samt att genom en verksamhetsanpassad del i utbildningen koppla de teoretiska kunskaperna till praktik och det operativa arbetet i verksamheterna. Under året har sju enheter genomfört utbildningen.

Beskrivning av effekt: Utbildningen har blivit mycket väl mottagen och enheter som har genomfört utbildningen har sett ett stort värde i utbildningens verksamhetsanpassade fokus för konkreta förbättringar i verksamheterna.

Utbildning: Aktiviteter vid demenssjukdom

Beskrivning av insats: Två likadana föreläsningar med Lena Rosengren, biträdande lektor och forskningsassistent vid Karolinska Institutet har genomförts. Föreläsningarna handlade om att arbeta med meningsfulla aktiviteter individuellt och grupp för personer med specifika demensdiagnoser. De var obligatoriska för medarbetare vid de fyra profilboendena på Sätra vård- och omsorgsboende (specialinriktning på frontallobsdemens, kognitiv svikt, Huntingtons sjukdom och socialpsykiatri för äldre) men plats för medarbetare från de andra avdelningarna för personer med demenssjukdom gavs också.

Beskrivning av effekt: Medarbetarna på profilboendena har stärkts i sin kompetens att arbeta med meningsfulla aktiviteter med personer med specifika demensdiagnoser och socialpsykiatri. Det innebär både en kvalitetshöjning i verksamheten och en kompetenshöjning för den enskilda medarbetaren. Sätra vård- och omsorgsboende har ett eget program för kompetensutveckling där föreläsningar som denna följs upp och fortsatt diskussion och lärande sker i grupp på specifikt avsatta möten.

Utbildning: Professionellt bemötande i äldreomsorgen

Beskrivning av insats: Två likadana föreläsningar med Eric Thyrell på temat bemötande, konflikthantering och fungerande samarbeten.

Beskrivning av effekt: Medarbetarna på profilboendena har stärkts i sitt professionella bemötande av personer med specifika demensdiagnoser och socialpsykiatri. Det innebär både en kvalitetshöjning i verksamheten och en kompetenshöjning för den enskilda medarbetaren. Sätra vård- och omsorgsboende har ett eget program för kompetensutveckling där föreläsningar som denna följs upp och fortsatt diskussion och lärande sker i grupp på specifikt avsatta möten.

Utbildning: Personcentrerad omvårdnad i äldreomsorgen

Beskrivning av insats: Två likadana föreläsningar med Beata Terzis, leg. psykolog och med.dr disputerad vid Karolinska Institutet inom området kognition och demens.

Föreläsningarna handlade om kognitionskunskap och hur medarbetare genom personcentrerad omvårdnad kan bättre förstå och bemöta personer med kognitiva nedsättningar.

Beskrivning av effekt: Medarbetarna på profilboendena har stärkts i sin kompetens att arbeta med personcentrerad omvårdnad med personer med specifika demensdiagnoser och socialpsykiatri. Det innebär både en kvalitetshöjning i verksamheten och en kompetenshöjning för den enskilda medarbetaren. Sättra vård- och omsorgsboende har ett eget program för kompetensutveckling där föreläsningar som denna följs upp och fortsatt diskussion och lärande sker i grupp på specifikt avsatta möten.

Utbildning: Delaktighetsmodellen

Beskrivning av insats: Fyra medarbetare och två enhetschefer på två olika LSS-bostäder har genomgått utbildning i delaktighetsmodellen genom Carpe. Delaktighetsmodellen är en utarbetad metod där man med hjälp av vägledare i ett gruppsamtal kan stödja och uppmuntra alla brukare att föra fram sina idéer och åsikter på ett sätt som passar dem. Modellen bygger på dialogsamtal, kallade delaktighetsslingor, som förs i mindre grupper, brukare för sig och personal för sig, innan alla träffas för ett gemensamt samtal. Delaktighetsslingan ska ses som "ett sammanhållet samtal" och leds av utbildade vägledare.

Beskrivning av effekt: Två delaktighetsslingor har genomförts under senhösten med upplevda goda resultat. En mer omfattande utvärdering planeras till början av 2020 och utifrån resultaten kommer sedan beslut fattas kring hur modellen kan införas på fler LSS-boenden.

Lågaffektivt bemötande – endast vikarietäckning

Utbildningen i lågaffektivt bemötande genomfördes med medel från Omställningsfonden. Medel från kompetensutvecklingsinsatsningen användes för vikarietäckning.

Språkutveckling på arbetsplatsen – endast vikarietäckning

Medel från kompetensutvecklingsinsatsningen användes för vikarietäckning.

Långt och hållbart arbetsliv

I arbetet med att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet i syfte att uppnå en god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv har följande aktiviteter genomförts:

- En treårig hälsostrategi har fastställts och implementerats under året.
- "Samtalsstöd" som infördes 1 juli 2018 har under året fortsatt erbjudits medarbetare. Samtalsstödet har gett en möjlighet för samtliga medarbetare att kostnadsfritt upp till tre samtal per år få stöd i såväl privata som arbetsrelaterade frågor. Stödet har fått mycket stort uppskattning bland såväl chefer som medarbetare. Samtalsstödet ger snabb tillgång till kvalificerat stöd inom områdena hälsa, stress och familjejuridik.
- Vid chefsforum har temat balans i livet och hälsa varit återkommande punkter med deltagande från såväl interna som externa föreläsare.
- Grundutbildning i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud har genomförts i två omgångar under året.
- Genom arbetsplatsträffar (APT) har medarbetare ett inarbetat forum för att bland annat ta upp och diskutera arbetsmiljöförbättringar. Som stöd finns bland annat ett av förvaltningen fastställt årshjul med teman inom områdena hälsa och arbetsmiljö.
- Hälsosamtal genomförs regelmässigt mellan chef och medarbetare efter fyra

- sjukfrånvarotillfällen eller efter 14 dagars sjukfrånvaro.
- Cheferna har under året fått riktlinjer om att särskilt uppmärksamma läkarintyg från medarbetare som är kopplade till psykisk ohälsa. Chefen uppmanas i dessa fall kontakta HR och berörd medarbetare i syfte att tidigt kunna klarlägga behovet av stöd och åtgärder.
 - Enheterna har under året tagit fram handlingsplaner utifrån resultat från medarbetarundersökningen.
 - Skyddsronder har genomförts på flertalet av förvaltningens enheter.
 - En handlingsplan har upprättats för att öka kompetensen och förbättra organisationen för att rapportera in oönskade händelser som bland annat berör säkerhet och risker inom arbetsmiljön.
 - Workshops i "Balans i livet" och stress har genomförts på ett antal enheter av HR.
 - Företaget PROMAS har genomfört öppna föreläsningar på temat hälsa som riktats till medarbetare inom förvaltningen. Föreläsningarna har även filmats för att säkerställa att alla medarbetare kan ta del av dem.
 - Arbetsmiljökartläggningar har genomförts på ett antal arbetsplatser med hjälp av externa och interna resurser.
 - Förvaltningen har haft återkommande arbetsgruppsmöten med representanter från de fackliga organisationerna i syfte att förstärka samverkan inom bland annat områdena arbetsmiljö och hälsa.
 - Vid förvaltningens HR-enhets tertialvisa uppföljningar med enhetscheferna finns i rutinen att gå igenom genomförda och planerade arbetsmiljöförbättrande och hälsofrämjande åtgärder på enheten.
 - Ett förarbete för att kunna mäta hälsotal som ett komplement till sjuktal har genomförts och hälsotalet kommer att vara en ny indikator under 2020.

Lika rättigheter och möjligheter samt diskriminering

Förvaltningen har utvecklat arbetet med lika rättigheter och möjligheter genom att påbörja en förvaltningsövergripande översyn av aktuella rutiner för aktiva åtgärder inom samtliga av arbetsgångens fyra steg; undersöka risker och hinder, analysera orsaker, åtgärda, förebygg och främja samt följa upp och utvärdera.

Förvaltningen har infört "Lika rättigheter och möjligheter" som en punkt i APT-årshjulet.

Arbetet för ett hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande har fortsatt. Totalt har arton av förvaltningens enheter nu genomfört stadens diplomutbildning. Medarbetare inom dessa enheter har ökat sin kompetens inom genus, normkritik och hbtq-frågor och därigenom minskat risken för att invånare eller medarbetare ska uppleva sig diskriminerade i verksamheterna.

Förvaltningen har upphandlat en uppföljningsutbildning till stadens diplomutbildning för att följa upp handlingsplanen som togs fram inom diplomutbildningen samt för att, genom en verksamhetsanpassad del i utbildningen, koppla de teoretiska kunskaperna till praktik och det operativa arbetet i verksamheterna. Under året har sju enheter genomfört fortsättningskursen i hbtq-kompetent och normmedvetet bemötande.

För att säkerställa att diskriminering inte sker vid rekrytering och att förvaltningens chefer arbetar kompetensbaserat i rekryteringsprocessens alla delar erbjuds årligen utbildning i

kompetensbaserad rekrytering. I november deltog 15 chefer i utbildningen som hölls av serviceförvaltningens HR-service.

Förvaltningen har tagit emot en praktikant från ”Snabbspår för nyanlända med examen inom socialt arbete” – en samverkan mellan Arbetsförmedlingen, universitet- och högskolerådet, SKR samt fackliga organisationer.

Förvaltningen är, som enda stadsdelsförvaltning, representerad i styrgruppen för projektet ”Fler vägar in – breddad rekrytering”, ett projekt för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få en anställning.

Förvaltningens verksamheter i egen regi inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning har infört ett pedagogiskt ramverk för att verksamheterna ska ges ytterligare verktyg att utveckla ett individanpassat bemötande så att ingen brukare ska behöva uppleva sig diskriminerad.

Under året har förvaltningen inte haft några diskrimineringsärenden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	82	85	82	82		83	82	2019
<p>Analys</p> <p>Resultatet från medarbetarenkäten visar att förvaltningen har högst AMI-index bland stadsdelarna och den näst högsta svarsfrekvensen. Trots detta resultat uppnås inte målvärdet för AMI-index, då utfallet är en indexenhet från årsmålet. Samtliga tre delar som inryms i indexvärdet, motivation, styrning och ledarskap ligger över genomsnittet för resultaten i staden, vilket indikerar att satsningar inom ledarskap och motivationshöjande åtgärder gett resultat. Detta gäller i synnerhet resultatet på styrningsindex som ligger fem procentenheter högre än stadens genomsnitt, och kan tolkas så att förvaltningens systematiska satsning på resultatbaserad styrning gett effekter. AMI för män ligger tre enheter högre än kvinnornas, vilket kan hänga samman med att männen har en något mera positiv syn på ledarskapet jämfört med kvinnorna.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningens förväntan är att det fortsatta arbetet med arbetsmiljöförbättringar och kompetenshöjande åtgärder ska ge positiva resultat vid nästa mätning.</p>								
  Andel elektroniska inköp	76 %			76 %		76 %	tas fram av nämnden	VB 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	62,86 %			40 %	85 %	100 %	tas fram av nämnden	VB 2019
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen kan konstatera att målvärdet om 100 % inte nås. Utfallet på 62 % är 22 procentenheter högre än 2018. Förvaltningens ambition gällande jämställdhetsanalyser i tjänsteutlåtanden har under året varit fortsatt hög. Jämställdhetsanalyser har skrivits i många tjänsteutlåtanden och inte bara i de egeninitierade ärendena. En genomgång av periodens ärenden visar att jämställdhetsanalyser finns med i de ärenden som rör invånarna men saknas i de rent administrativa ärendena exempelvis de ekonomiska månadsrapporterna och revideringen av delegationsordningen.</p> <p>Åtgärdsplan</p> <p>Förvaltningen genomförde i samband med införandet av e-dok en förändring i processen för granskning av tjänsteutlåtanden för att säkerställa att jämställdhetsanalyser finns i alla upprättade och relevanta ärenden för resten av året. Detta har inte fungerat tillfredsställande och processen behöver ses över. Förvaltningen kommer även i fortsättningen erbjuda alla handläggare en utbildning i att skriva tjänsteutlåtanden där jämställdhetsanalyser är en central del.</p>								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %			100 %		100 %	87 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Index Bra arbetsgivare	84			83		84	85	2019
   Sjukfrånvaro	6,7 %	4,7 %	7,2 %	7,5 %		7,4 %	tas fram av nämnd	VB 2019
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,2 %	1,6 %	2,4 %	2,4 %		2,3 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	VB 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen avvaktar att bli kontaktad av stadledningskontoret i denna fråga.			
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är resurseffektiva

 Uppfylles helt

Beskrivning

Förvaltningen

- har i alla upphandlingar tydliga kvalitetskrav, såsom exempelvis krav på bemanning och utbildningsnivå. Miljömässiga och sociala krav följs fullt ut
- har verksamheter som är smarta och uppkopplade, en ökad digitalisering och användandet av ny teknik som effektiviserar och utvecklar verksamheterna
- har implementerat stadens program för upphandling och inköp i förvaltningens verksamheter
- har säkerställt att införandet av kategoristyrning, gemensamma arbetssätt, processer och systemstöd får effekt i organisationen tillsammans med projekt VINST
- har en effektiv och långsiktig lokalförsörjningsprocess och säkerställer stadens kapacitet och förmåga att tillhandahålla kostnadseffektiva och ändamålsenliga lokaler utifrån verksamheternas behov. Varje ny införhyring ska bygga på fördjupad utredning och analys kring demografi, ekonomi och verksamhetsbehov.
- har en långsiktig underhållsplanering som ska ge ett rättvisande budgetunderlag.

Förväntat resultat

Andel elektroniska inköp uppgår till minst 76 %

Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen grundar sig på att samtliga aktiviteter förutom en har genomförts enligt plan. Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete avseende lokalförsörjningsprocessen i samråd med Familjebostäder. Under året har även avtal för fortsatt inhyrning i förvaltningshuset tecknats. Även detta arbete genomfördes med stöd av Familjebostäder men också stadsledningskontoret.

Planerade upphandlingar för året har genomförts enligt plan och en organisation för avtalsuppföljning enligt stadens program för upphandling och inköp har implementerats. Alla upphandlingar har tydliga kvalitetskrav, såsom exempelvis krav sysselsättningsfrämjande åtgärder. Arbetet har påbörjats för införandet av projektet VINST som innefattar kategoristyrning, gemensamma arbetsätt, processer och systemstöd för inköp och upphandling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska bedriva en aktiv och långsiktig lokalförsörjning för att säkerställa att verksamheterna har ekonomiskt effektiva och ändamålsenliga lokaler.	2019-02-05	2019-12-31	
 Förvaltningens lokalförsörjningsprocess ska ses över och checklistor ska tas fram i samverkan med verksamheterna.	2019-01-14	2019-12-31	Avvikelse
Analys			
Förvaltningens har påbörjat en översyn av lokalförsörjningsprocessen. Checklista för inventering av lokalbehov har tagits fram och andra checklistor är under framtagning.			
 Handlingsplan för supportfrågor	2019-02-07	2019-12-31	
 IT-årshjul	2019-02-07	2019-12-31	
 Omförhandling av hyresavtalet för förvaltningskontoret, Bodholmsplan 2.	2019-01-01	2019-12-31	
 Omvärldsbevakning av IT-frågor	2019-02-07	2019-12-31	
 Rutin för eTjänstekort i GSIT 2.0	2019-02-07	2019-12-31	
 Samverka med externa aktörer i innovations- och digitaliseringsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Sänka IT-kostnader	2019-02-07	2019-12-31	

Nämndmål:

Skärholmen stadsdelsförvaltning är ett föredöme som arbetsgivare där chefer och medarbetare tar ett gemensamt ansvar för verksamhetens bästa

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetare och chefer

- utgår från värdegrunden som kärnan i verksamheten och de fyra värdeorden engagemang, mångfald, samarbete och mod är vägledande i beslut och agerande
- har en god arbetsmiljö och goda och trygga anställnings- och arbetsvillkor
- arbetar i en organisation med välfungerande team och ett modernt ledarskap baserat på tillit och ett inkluderande förhållningssätt
- ges rätt förutsättningar att utvecklas utifrån verksamhetens behov

- tar ett aktivt ansvar för sitt medarbetarskap respektive chefskap och bidrar därmed till verksamhetsutvecklingen och till en god gemensam arbetsmiljö
- har god kännedom om verksamhetens mål
- har rätt kompetens utifrån verksamhetens behov och utmaningar på kort och lång sikt
- är engagerade och ges förutsättningar att omsätta goda idéer i konkreta verksamhetsförbättringar, till exempel utvecklandet av digitala verktyg
- har utvecklade samarbetsytor och nätverk både inom förvaltningen och i övriga staden samt med externa organisationer
- har goda kunskaper i svenska språket
- kan hantera verksamheternas digitala stödsystem
- känner till rutinen för anmälan och hantering av kränkande särbehandling, repressalier och diskriminering
- bemöter varandra med ömsesidig respekt och det förekommer ingen diskriminering utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Övrigt

- förvaltningen är en attraktiv arbetsplats där sjuktalen är låga
- förvaltningen ökar takten i arbetet med att göra heltid till norm vid nyanställning och erbjuda ofrivilligt deltidsarbetande heltid. Användningen av allmän visstidsanställning (AVA) och andra former av otrygga anställningar minimeras och används endast på sakliga grunder
- medarbetarna upplever att chefen är tillgänglig när de behöver stöd
- orsakerna till hög personalrörlighet eller hög sjukfrånvaro är kända och hanteras såväl kortsiktigt som långsiktigt
- insatser görs för att anställa personer med funktionsnedsättning på alla nivåer, inklusive ledningsnivå
- jämställdhetsanalyser görs i enlighet med programmet för ett jämställt Stockholm.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och uppgår till max 7,4 %

Aktivt medskapandeindex uppgår till minst 83 %

Minst 85 % av förvaltningens medarbetare inom socialtjänstens myndighetsutövande verksamheter har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetsituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare

Andelen tillsvidareanställda är minst 86 %

Antalet ofrivilligt deltidsanställda till högst 45 st

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån en markant sänkning av långtidssjukfrånvaron, ökad andel medarbetare med trygga anställningsvillkor samt höga resultat i medarbetarenkäten.

Uppnådda resultat

Andel långtidssjukfrånvaro

Förvaltningen har uppnått årsmålet på 3,6 % för den långa sjukfrånvaron och utfallet 3,1 % innebär också en minskning från föregående års utfall 3,6 %. Förvaltningen bedömer att det systematiska arbetet utifrån den treåriga arbetsmiljö- och hälsostrategin har bidragit till

nedgången.

Andel medarbetare med tillsvidareanställning

Årsmålet för andel medarbetare med tillsvidareanställning har uppnåtts. Andelen tillsvidareanställda har ökat med en procentenhet sedan årsskiftet, och bedöms vara ett resultat av ett aktivt arbete med att minska antalet tidsbegränsade anställningar, bland annat genom att omvandla AVA-anställningar till tillsvidareanställningar.

Andel medarbetare som upplever att de prövar nya arbetssätt för att utveckla verksamheten

Förvaltningen har uppnått årsmålet för andel medarbetare som upplever att de prövar nya arbetssätt för att utveckla verksamheten. Genomförda förändringsprojekt inom förvaltningen, inom bland annat AI, tillsammans med chefernas arbete med medarbetarskap har sannolikt uppmuntrat medarbetare till att pröva nya arbetssätt.

Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar

Årsmålet för den mellanlånga sjukfrånvaron har uppnåtts. Effekter av förebyggande insatser inom området hälsa liksom aktiva uppföljningar av medarbetare som blivit sjuka har troligtvis bidragit till att sjukfrånvaron minskat.

Antal ofrivilligt deltidsanställda

Årsmålet för antalet medarbetare med ofrivillig deltidsanställning har uppnåtts. Förvaltningen har 44 medarbetare som uppgett att de önskar heltidsanställning av dessa är 38 kvinnor. Förvaltningen har tillsatt en styrgrupp som arbetar kontinuerligt med att minska antalet anställda som har ofrivillig deltidsanställning. Förvaltningen anställer inte nya medarbetare på deltid.

Delvis uppnådda resultat

Andel av förvaltningens medarbetare inom socialtjänstens verksamheter som har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare

Vad gäller andelen av förvaltningens medarbetare inom socialtjänsten som har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare når inte det uppsatta målvärdet på 85 %. Utfallet är 80,21 %. Svarsfrekvensen för den enkät som ligger till grund för utfallet var 41 %. Av de som svarat att de inte har kännedom om handlingsplanen är medarbetare från de två enheter som under tidigare år inte ingått i arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare. 13 % av de som svarat att de har kännedom om handlingsplanen anger att handlingsplanen inte tas upp på enheternas APT-möten. Det finns dock svaranden från samma enheter som anger att denna tas upp som en punkt på enheternas APT.

Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål

Årsmålet för andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål uppnås delvis. Utfallet blev 89 % jämfört med målet 92 %. Fortsatt fokus på att vid arbetsplatsträffar och vid medarbetarsamtal ta upp verksamhetsmål och enskilda medarbetares bidrag är åtgärder som förvaltningen kommer att vidta för att öka måluppfyllelsen vid nästa mätning.

Andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet

Årsmålet för andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet uppnås delvis. Utfallet blev 77 % jämfört med målet 79 %. Positiva effekter av hälsostrategin och planerade kompetensutvecklingsinsatser, till exempel utbildningar i lågaffektivt bemötande och språkutveckling på arbetsplatsen stöder en gynnsam utveckling för att målet ska nås vid kommande mätning.

Ej uppnådda resultat

Personalomsättning inom socialtjänstens enheter efter implementerad handlingsplan

Förvaltningen når inte årsmålet om maximalt 15 % personalomsättning. Utfallet är 20,4 %.

Under större delen av året sjönk personalomsättningen något för att sedan i slutet av året återigen öka. Förvaltningen har analyserat utfallen på enhetsnivå och det visar sig att det främst är två enheter som har en personalomsättning som vida överstiger årsmålet.

Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda riktat stöd till de enheter där personalomsättningen är hög och fortsätta analysarbetet kring utfallet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av förvaltningens medarbetare inom socialtjänstens verksamheter som har kännedom om stadens handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare	80,21 %			89,36 %		85 %		2019
Analys								
Svarsfrekvensen för den enkät som ligger till grund för utfallet var 41 %. Av de som svarat att de inte har kännedom om handlingsplanen är medarbetare från de två enheter som under tidigare år inte ingått i arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare. 13 % av de som svarat att de har kännedom om handlingsplanen anger att handlingsplanen inte tas upp på enheternas APT-möten. Det finns dock svaranden från samma enheter som anger att denna tas upp som en punkt på enheternas APT.								
Åtgärdsplan								
Under året har samtliga enheter inom avdelningen fått information om otillåten påverkan på APT-möten samt att "Socialtjänst i Samverkan" ägt rum en gång per månad där olika temat har tagit upp. Till "Socialtjänst i Samverkan" är samtliga medarbetare inom avdelningen inbjudna. Båda dessa aktiviteter har varit kopplade till handlingsplanen. I presentationen om otillåten påverkan har det även funnits information om att satsningen skett inom ramen för arbetet med handlingsplanen. Arbetet med arbetsgruppen, bestående av representanter från enheterna, utifrån handlingsplanen har även fortgått under året. Under nästa år kommer förvaltningen att än mer tydliggöra kopplingen till handlingsplanen för de aktiviteter som sker inom ramen för arbetet.								
 ♀ Andel långtidssjukfrånvaro	3,1 %	2,3 %	3,3 %	3,66 %		3,6 %		VB 2019
 ♀ Andel medarbetare med tillsvidareanställning	90 %	87 %	92 %	89 %		86 %		2019
 ♀ Andel medarbetare som anser att de är insatta i sin arbetsplats mål (Nivå 4-5)	89 %	89 %	90 %	92 %		92 %		2019
Analys								
Trots att förvaltningens chefer aktivt arbetat för att öka medarbetarskapet, bland annat genom att involvera medarbetarna i arbetsplatsens mål uppnås inte målet fullt ut och hamnade tre procentenheter under målet. Förvaltningen har under året genomfört ca 15 workshops inom området löneprocessen och lönekriterier i syfte att öka kunskapen om kopplingen mellan arbetsplatsens mål och lönesättning. Under hösten har förvaltningen även genomfört en "Innovations och								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
digitaliseringsmässan" där förvaltningens mål att bli en smartare kommun kommunicerades med samtliga chefer och medarbetare.								
Åtgärdsplan Under kommande år kommer cheferna ha fortsatt fokus på att, vid arbetsplatsträffar och vid medarbetarsamtalen, ta upp verksamhetsmål och enskilda medarbetares bidrag här till. Även positiva effekter av hälsostrategin och planerade kompetensutvecklingsinsatser, till exempel utbildningar i lågaffektivt bemötande och språkutveckling på arbetsplatsen bedöms stödja en gynnsam utveckling.								
 ♀	Andel medarbetare som ser fram emot att gå till arbetet (Nivå 4-5)	77 %	81 %	76 %	79 %	79 %		2019
Analys Utfallet ligger strax under årsmålet och är högre än stadens genomsnittliga resultat. Sannolikt påverkas svar på denna fråga även av faktorer som inte är direkt arbetsrelaterade utan mer kopplade till faktorer som handlar om balans i livet. Resultatet indikerar att män är mer motiverade att gå till arbetet jämfört med kvinnor.								
Åtgärdsplan Fortsatt arbete med handlingsplanerna utifrån resultaten från medarbetarenkäten tillsammans med förvaltningens hälsosatsningar bedöms kunna bidra till att målen uppnås vid kommande mätning. Exempel på detta är workshops med temat balans i livet och stress, samt arbetsmiljöinriktade insatser från företagshälsovården och förvaltningens interna resurser.								
 ♀	Andel medarbetare som upplever att de prövar nya arbetssätt för att utveckla verksamheten	78 %	77 %	79 %		75 %		2019
 ♀	Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,4 %	0,8 %	1,5 %	1,45 %	1,4 %	1,4 %	VB 2019
	Antal ofrivilligt deltidsanställda	44				45		2019
	Personalomsättning inom socialtjänstens enheter efter implementerad handlingsplan	20,4 %			18,9 %	15 %		VB 2019
Analys Förvaltningen når inte årsmålet om 15 %. Under större delen av året sjönk personalomsättningen något för att sedan i slutet av året återigen öka. Förvaltningen har analyserat utfallen på enhetsnivå och det visar sig att det främst är två enheter som har en personalomsättning som vida överstiger årsmålet.								
Åtgärdsplan Förvaltningen har under året arbetat systematiskt med att minska personalomsättningen genom regelbunden uppföljning, analys av avgångsorsaker samt flera olika arbetsmiljöinsatser. Trots det nås inte årsmålet. Förvaltningen kommer att fortsätta erbjuda riktat stöd till de enheter där personalomsättningen är hög och fortsätta analysarbetet kring utfallet. Förvaltningen kommer att fortsätta skicka den frågeenkät som medarbetare som slutar inom förvaltningen får möjlighet att svara på i syfte att kartlägga orsaker till att medarbetare slutar. Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare kommer även att fortsätta och kommer omfatta även de enheter som inte arbetar med myndighetsutövning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med lika rättigheter och möjligheter utvecklas i syfte att motverka diskriminering.	2019-01-01	2020-12-31	
 Chefer och medarbetare i förvaltningens verksamheter för stadens invånare arbetar systematiskt med att öka eller bibehålla brukarnöjdhet utifrån verksamhetens resultat i brukarundersökningar.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Chefer och skyddsombud inom förvaltningen får utbildning i arbetsmiljö och hälsa.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Den reviderade värdegrunden implementeras inom samtliga verksamhetsområden.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Egen regi-verksamheterna inom områdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg fortsätter sitt deltagande i Stockholms stads Idésluss med fokus på att utveckla fler digitala arbetssätt och införa välfärdsteknik.	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	En digital arbetsmiljöutbildning skapas för att vara tillgänglig för alla medarbetare i Skärholmen stadsdelsförvaltning.	2019-01-01	2020-12-31	
✓	En frågeenkät skickas till medarbetare som slutar inom förvaltningen i syfte att kartlägga orsaker till att medarbetare slutar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	En styrgrupp tillsätts med stadsdelsdirektören som ordförande i syfte att arbeta med att minska andelen ofrivilligt deltidsanställda medarbetare till år 2021.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Ett "chefstraineé" program inrättas enligt pilotsatsning inom verksamhetsområde funktionsnedsättning för att bidra till en långsiktig chefsförsörjning inom förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Ett arbete med kompetensförsörjningen vidareutvecklas och aktiviteter enligt förvaltningens kompetensförsörjningsplan genomförs.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Forum för samarbete och erfarenhetsutbyte skapas inom förvaltningen och med angränsade stadsdelsförvaltningar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Föreläsningen "Arbetsglädje - ja tack!" erbjuds till flertalet medarbetare inom avdelningen för omsorg om äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Föreläsningen är en aktivitet i avdelningens arbete för att öka medarbetarnas hälsa och förbättra arbetsmiljön.	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förutsättningar skapas för att medarbetarna ska kompetensutvecklas i digitala arbetssätt och användning av digitala verktyg och AI.	2019-01-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen ansöker om medel för att anställda inom äldreomsorgen och hemtjänsten, som har svenska som andraspråk, ges möjlighet att höja den språkliga kompetensen i både tal och skrift.	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förvaltningen arbetar för att anställa personer med funktionsnedsättning på alla nivåer, inklusive ledningsnivå, och utveckla arbetsmarknaden för att öka tillgängligheten. Förvaltningen deltar i projektet "fler vägar in - breddad rekrytering" som enda stadsdelsförvaltning. Projektet ägs av Arbetsmarknadsförvaltningen och syftar till att fler personer med funktionsnedsättning ska anställas.	2019-01-01	2020-12-31	
✓	Förvaltningen fortsätter kompetensutvecklingssatsningen "Läsliften" som primärt riktar sig till förskollärare och bygger på kollegialt lärande med stöd av handledare. Barnskötarna får del av utbildningen från hösten 2019.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Förvaltningen skapar en digital introduktion för nyanställda. Det kommer att ske i samarbete med Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltningar, en arbetsgrupp är tillsatt.	2019-01-01	2019-12-31	
🔄	Förvaltningen tar fram en 3 årig hälsost strategi i syfte att öka hälsan och förbättra arbetsmiljön. Fokus kommer att vara på psykisk ohälsa.	2019-01-01	2021-12-31	
✓	Förvaltningens stödfunktioner och ledning prioriterar stöd till verksamheter med hög sjukfrånvaro och/eller hög personalrörlighet.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Handlingsplaner skapas för att systematiskt arbeta med att minska antalet AVA anställningar.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Inom ramen för handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndsbedömare fortsätter förvaltningen att ha månadsvisa avdelningsfika för socialtjänstens medarbetare.	2018-01-01	2019-12-31	
✓	Medarbetare inom socialtjänsten får en gedigen introduktion och rättssäkerhet och likställdhet i myndighetsutövningen säkerställs. Arbetet med handlingsplanen för att förbättra arbetsmiljön för socialsekreterare och biståndsbedömare fortsätter.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Medarbetare och chefer arbetar vidare med kompetenshöjande aktiviteter inom HBTQ-frågor för att minska risken att invånare och medarbetare utsätts för diskriminering eller kränkande särbehandling.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Medel söks för att skapa förutsättningar för tillämpning av ett modernt ledarskap genom chefsutvecklingsinsats med inriktning "Leda i förändring"(Change management).	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Rutiner för hantering av hot och våld vidareutvecklas i syfte att på ett förebyggande sätt stödja medarbetare som utsätts för hot och våld vid myndighetsutövning.	2019-01-01	2019-12-31	
✓	Utbildningstillfällen skapas för att utveckla och säkerställa att förvaltningens chefer har god kunskap om kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocessen.	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning – uppföljning av driftbudget

Budget 2019

Kommunfullmäktige tilldelade nämnden en budget på 1203,9 mnkr för 2019. Under året har ytterligare totalt 14,5 mnkr erhållits för prestationsförändringar och budgetjusteringar. Förvaltningen har tilldelats budgetjusteringar för bland annat skötsel av naturreservat, ökad trygghet, aktivitetscenter, introduktionsförskola och giftfri förskola. Efter justeringarna uppgick nettobudgeten till 1218,4 mnkr vilket är 1,9 mnkr högre jämfört med 2018. Större delen av budgetökningen gick till äldreomsorgen, IoF, förskola samt ökade prestationer inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Bokslut 2019

Förvaltningen redovisar ett underskott om 0,4 mnkr före resultatöverföring. Efter resultatöverföring redovisar stadsdelsnämnden en budget i balans för 2019. Förskolans resultatenheter minskar sin resultatfond med sammanlagt 0,4 mnkr. Resultatfonden från 2018 hade ett överskott om 16,7 mnkr som kommer att minskas till 16,3 mnkr.

De främsta avvikelserna mot budget finns inom verksamhetsområdena "Nämnd och administration" och "Stöd och service till personer med funktionsnedsättning".

Jämförelse med föregående år

Kostnaderna under 2019 uppgår till 1513 mnkr och intäkterna till 294,2 mnkr, vilket ger en nettokostnad på 1218,8 mnkr. Förvaltningens intäkter ökade med 35,4 mnkr jämfört med 2018. Den främsta anledningen till ökningen är högre statsbidrag från Migrationsverket samt ökade försäljning av verksamheter. Kostnaderna ökade med 39,9 mnkr mot föregående år. Den främsta orsaken till det är ökade kostnader för köp av huvudverksamhet inom Individ-

och familjeomsorgen och stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt ökade personalkostnader som är en följd av en ökad verksamhetsvolym samt avtalsmässiga löneökningar.

Lokalkostnaderna, som inkluderar hyror och drift, uppgår till 96,3 mnkr och utgör 8 procent av förvaltningens kostnader. Detta är 4,8 mnkr lägre än 2018, vilket beror på att vissa hyrestillägg har upphört samt uppsagda lokaler.

Analys av verksamhetsområdena

Förvaltningen redovisar ett underskott om 0,4 mnkr före resultatöverföring och en budget i balans efter resultatöverföring. Nedan redovisas resultat samt betydande händelser, uppdelat per verksamhetsområde, i enlighet med kommunfullmäktiges budgettilldelning 2019.

Verksamhet, netto mnkr	Nämndens budget 2019 inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall 2019 exkl. resultat-dispositioner	Avvikelse Budget/ utfall	Avvikelse inkl. resultat-dispositioner
Nämnd och administration	48,1	43,7	4,4	4,4
Individ- och familjeomsorg	183,2	180,6	2,6	2,6
varav socialpsykiatri	39,0	40,6	-1,6	-1,6
varav BoU	91,0	107,8	-16,8	-16,8
varav Vuxen	27,3	28,3	-1,0	-1,0
Stadsmiljö	9,8	8,7	1,1	1,1
avskrivningar	10,8	11,2	-0,4	-0,4
räntor	0,6	0,8	-0,2	-0,2
Förskola	214,0	211,4	2,6	3,0
Äldreomsorg	321,9	323,7	-1,8	-1,8
Funktionsnedsättning	294,6	303,2	-8,6	-8,6
Fritid och kultur	18,3	18,3	-0,0	-0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	16,0	15,9	0,1	0,1
Ekonomiskt bistånd	99,2	99,1	0,1	0,1
varav handläggning	29,0	31,4	-2,4	-2,4
Övrig verksamhet	1,9	2,1	-0,2	-0,2
Summa	1 218,4	1 218,8	-0,4	0,0
Investeringsplan	19,0	18,5	0,5	0,5
summa investeringar	19,0	18,5	0,5	0,5

Nämnd och administration

Verksamhetsområdet nämnd- och administration redovisar ett överskott om 4,4 mnkr jämfört med budget. Föregående år redovisades ett överskott mot budget med 8,0 mnkr. Den främsta orsaken till överskottet året 2019 är senarelagda rekryteringar. Föregående år hade verksamhetsområdet större överskott på grund av att budgetjusteringar inte fördelades ut till övriga verksamheter, vilket förvaltningen gjort under 2019.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorg redovisar ett överskott med 2,6 mnkr jämfört med budget. Föregående år redovisades ett underskott mot budget med 4,5 mnkr.

Verksamheten för vuxenmissbruk redovisar ett underskott om 1 mnkr, vilket är hänförligt till ökade kostnader för vård av unga vuxna mellan 18-25 år.

Verksamheten Barn och Unga prognostiseras ett underskott om 16,8 mnkr. Underskottet beror på en kraftig ökning av antalet LVU-ingripande och andra vårdinsatser. Förvaltningen har under året noggrant följt upp aktiva ärenden inom verksamheten, där samtliga ärenden har analyserats och eventuella möjligheter till lägre vårdkostnader har setts över.

För verksamhetsområdet socialpsykiatri redovisas ett underskott om 1,6 mnkr, vilket är hänförligt till beställarenheten och beror på en ökning av antal inkomna ärenden och höga vårdkostnader under året.

Stadsmiljö

Stadsmiljöverksamheten redovisar ett överskott med 1,1 mnkr jämfört med budget. Föregående år redovisades ett underskott 2,9 mnkr mot budget. Överskottet 2019 beror dels på lägre kostnader för vinterväghållning med anledning av den varma hösten och vintern, dels på att förvaltningen genomfört sparåtgärder framförallt gällande underhåll av markutrustning och beläggningar.

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 2,6 mnkr före resultatöverföring och överskott om 3 mnkr efter resultatöverföring, vilket kan jämföras mot 0,1 mnkr underskott föregående år. Överskottet beror främst på att förvaltningen har haft fler barn inskrivna än budgeterat, vilket har ökat intäkter mot budget.

Förskoleverksamheten har sex resultatenheter samt en utvecklings- och stödenhet där öppna förskolorna samt specialpedagogerna ingår. Resultatenheterna har sammanlagt ett underskott om 0,4 mnkr, vilket minskar resultatfonden från 16,7 mnkr till 16,3 mnkr.

Under 2019 var det i snitt 1290 barn inskrivna i den kommunala förskoleverksamheten, vilket är 22 fler barn jämfört med föregående år. Detta förklaras bland annat av den ökade efterfrågan på förskoleplatser under hela våren och större delen av hösten.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 1,8 mnkr mot budget. Föregående år redovisades ett överskott om 2,3 mnkr. Underskottet återfinns inom hemtjänst i egen regi samt äldreomsorg beställare.

Beställarenheten Äldreomsorg redovisar ett underskott om 1,1 mnkr jämfört med 5,3 mnkr överskott år 2018. Underskottet kan härledas främst till insatstyperna hemtjänst.

Under första kvartalet av 2019 noterades stora ökningarna inom hemtjänstkostnader som berodde dels på ökade antal beviljade insatser och dels ett högre snitt av antal timmar beviljade per kund. Enheten har under året arbetat noggrant med sina utredningar för att göra rättssäkra och likvärdiga bedömningar. Detta har gett ett bra resultat som lett till minskade genomsnitts hemtjänststimmar. Snittet för beviljade hemtjänststimmar ligger nu nära genomsnittet i staden. Effekten av denna positiva utveckling har inte räckt för att nå en budget i balans för verksamheten.

De utförande verksamheterna redovisar ett samlat underskott om 0,4 mnkr jämfört med 2,9 mnkr underskott år 2018.

Hemtjänst i egen regi redovisar ett underskott om 2,6 mnkr i jämfört med 0,7 mnkr underskott

år 2018. Försämringen beror främst på att statsbidraget (1,4 mnkr) inte delades ut under 2019 för ökad bemanning jämfört med förra året. Förvaltningen har haft tydliga rutiner för att följa upp viktiga nyckeltal som personalproduktivitet (antal timmar hos kund) och debiteringsgrad (antal utförda timmar av beställda) under verksamhetsåret.

Sätra vård- och omsorgsboende i egen regi redovisar ett överskott om 1,4 mnkr jämfört med 1,9 mnkr underskott år 2018. Överskottet beror främst på hög beläggningsgrad i förvaltningens gruppboenden och högre personaleffektivitet. Stödverksamheterna redovisar ett överskott om 0,5 mnkr, vilket främst beror på lägre personalkostnader inom verksamheten anhörigstöd.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 8,6 mnkr jämfört med budget. Föregående år redovisades ett överskott om 1,5 mnkr. Underskottet är hänförligt till beställarenheten.

Beställarenheten redovisar ett underskott om 9,7 mnkr jämfört med 2,4 mnkr underskott föregående år. Underskottet förklaras i första hand av ökade kostnader för insatstyperna personlig assistans enligt LSS, boendeplaceringar utanför LOV samt turbundna resor.

Utförarenheterna inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar ett samlat överskott om 1,1 mnkr jämfört med 3,1 mnkr överskott föregående år. Försämringen beror på att en del av intäkterna har uteblivit på grund av att ett par platser inom LSS inte varit belagda med brukare. Även kostnaderna har ökat på grund av utökning av enhetschefer i början av året för att förbättra kvaliteten för såväl brukare som medarbetare.

Fritid och kultur

Verksamhetsområdet redovisar budget i balans. Föregående år redovisades ett underskott med 0,8 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Enheten för ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott om 0,1 mnkr med hänsyn tagen till statliga hemlöshetsmedel (0,6 mnkr). Handläggingskostnaderna uppgick till 31,4 mnkr, vilket utgör 31,7 procent av den totala kostnaden.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder redovisas ett överskott om 0,1. Föregående år redovisades ett underskott med 1,8 mnkr.

Övrig verksamhet

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 0,2 mnkr. I denna verksamhet finns gemensamma kostnader som inte fördelas ut till verksamheterna.

Resultatenheter

Förskolans Resultatenheter (tkr)	Budget (Intäkter) 2019	Brutto (kostnader) 2019	Årets resultat	Resultatfond från 2018	Resultat överföring till 2020
RE1, Bredäng	32 168,0	32 492,0	-324,0	3 293,8	2 969,8
RE2, Sättra	31 853,0	32 127,0	-274,0	3 052,7	2 778,7
RE3, Skärholmen	28 758,0	28 428,0	330,0	1 461,0	1 791,0
RE4, Skärholmen-Vårberg	34 010,0	34 160,0	-150,0	3 252,0	3 102,0
RE5, Vårberg	29 925,0	29 925,0	0,0	3 320,0	3 320,0
RE6, Bredäng Södra	25 561,0	25 561,0	0,0	2 350,0	2 350,0
Netto	182 275	182 693	-418	16 729	16 311

Förskoleverksamheten har sex resultatenheter som sammanlagt har ett underskott om 0,4 mnkr. Hela underskottet tas från resultatfonden. Två resultatenheter har budget i balans och en resultatenhet för över hela årets överskott till sin fond. Tre resultatenheter får återföra från sina resultatfond. Anledningen till återföringen är extra kostnader på grund av vatten- och mögelskador.

Förvaltningen har tagit hänsyn till riktlinjerna om maximal överföring om 5% av bruttobudgeten för innevarande år och maximal fond om 10% av bruttobudgeten.

Resultatenheterna har vid årets slut sammanlagt 16,3 mnkr att omföra till resultatfonden vilket motsvarar 8,9% av året bruttobudget.

Investeringar

Förvaltningen har sammanlagt 16,2 mnkr i budget för parkinvesteringar och 2,8 mnkr för investeringar av maskiner och inventarier. I parkinvesteringar ingår medel för större parkinvesteringar, reinvesteringar samt nyckelinvesteringar/mindre parkinvesteringar.

Parkinvesteringar

Parkinvesteringsmedel om 5,5 mnkr från trafikkontoret har använts till att påbörja upprustning av Sättradalsparken. Reinvesteringar om 1 mnkr har använts till upprustning av parkvägar och trappor i hela stadsdelsnämndsområdet. Nyckelinvesteringar om 4,3 mnkr har använts till mindre parkinvesteringar i hela stadsdelsnämndsområdet samt anläggning inom projektet Bredängs spontanidrott, som delfinansieras av grönkompensation, trygghetsmedel och klimatinvesteringsmedel.

Under året ansökte förvaltningen om en budgetjustering om 3,9 mnkr avseende trygghetsskapande åtgärder genom anläggning av Vårgården och Bredängs spontanidrott. Ansökningarna beviljades och förvaltningen har arbetat med planering, projektering och genomförande under året.

Förvaltningen ansökte även om en budgetjustering om 1,5 mnkr avseende

klimatestimeringar, för utbyte av belysning till LED-belysning samt plantering av träd i växtbäddar med biokol. Utfallet efter färdigt byte av LED-belysning landade på 0,4 mnkr av tilldelade 0,5 mnkr. Utfallet vid plantering av träd i biokol landade på 0,6 mnkr av tilldelade 1 mnkr.

Inventarier och maskiner

Förvaltningen har under året köpt inventarier för 0,6 mnkr och gjort anpassning av lokaler för 0,4 mnkr. Under våren 2019 har reglerna ändrats för kommunal redovisning och bilar som tidigare var finansiellt leasade skulle redovisas som anläggningstillgångar. Bilarna redovisas som anläggningstillgångar med ett värde på 1,1 mnkr.

Vid T1 ansökte förvaltningen en budgetjustering om 1,5 mnkr med anledning av att förvaltningen har driften och skötseln av parkmark i egen regi, något som man är ensam om i staden. Ansökan godkändes och medlen har använts för att förnya maskinparken med 0,6 mnkr.

Mnkr, netto	Budget 2019	Bokslut 2019	Avvikelser	Avvikelse Prognos T2/2019
Parkinvesteringar	5,5	5,5	0,0	0,0
Reainvesteringar	1,0	1,0	0,0	0,0
Investeringar med nycklade medel	4,3	4,3	0,0	0,0
Inventarier och maskiner	2,8	2,8	0,0	0,0
Klimatestimeringar	1,5	1,0	-0,5	-0,5
Trygghetsinvesteringar	3,9	3,9	0,0	0,0
Netto	19,0	18,5	-0,5	-0,5

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Förvaltningen har inga stora projekt som inte är investeringar.

Ombudgeteringar

Nämnden begär inga ombudgeteringar.

Medel för lokaländamål

Förvaltningen ansöker inte om medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

Analys av balansräkningen

Tillgångar (mnkr)	2018-12-31	2019-12-31
Anläggningstillgångar	96,4	101,4
Kundfordringar	20,6	21,1
Diverse kortfristiga fordringar	13,2	11,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	27,4	32,7
Kassa och bank	0,2	0,2
Summa tillgångar	157,7	166,8
Skulder och eget kapital (mnkr)	2018-12-31	2019-12-31
Eget kapital	-22,4	-56,8
Långfristiga skulder	-1,6	-1,3
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,1	-0,9
Leverantörsskulder	-86,7	-76,5
Övriga kortfristiga skulder	-16,8	-7,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-30,0	-23,5
Summa skulder och eget kapital	-157,7	-166,8

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 9,1 mnkr jämfört med ingående balans.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat något till följd av ökade investeringar inom stadsmiljö.
- **Kundfordringar** har ökat inom befarade kundförluster.
- **Diverse kortfristiga fordringar** har minskat inom fordringar för statsintäkter.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har ökat genom ej erhållna LASS-intäkter och ej erhållna medel samt förutbetalda vårdkostnader.
- **Kassa och bank** är oförändrat.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har förändrats som ett resultat av förändringarna i balansräkningen.
- **Långfristiga skulder** har minskat genom årets upplösning av investeringsbidrag.
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** har ökat inom kortfristig del av leasingskuld.
- **Leverantörsskulder** har minskat genom generell minskning av inköp.
- **Övriga kortfristiga skulder** har minskat inom statsbidrag generalschablon.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har minskat i linje med minskade leverantörsskulder.

Övrigt

Bedömning av nämndens interna kontroll

Analys

Förvaltningen bedömer att internkontrollplanen har följts under året och inga större avvikelser

har rapporterats. Mindre avvikelser kommenteras i rapporten och åtgärder har tagits fram för att avhjälpa dem.

Nedan följer en sammanfattning över några av granskningarna som genomförts.

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Process: Invånare får återkoppling på synpunkter (där de begärt) och medborgarförslag som de lämnat in

Systematisk uppföljning av har skett vid T1, T2 och VB. Genomgång av inkomna synpunkter har skett löpande med särskilda ansvariga. Mer komplexa ärenden har lyfts och diskuterats vid gemensamma sittningar en gång per vecka.

1.3 I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Process: Likvärdig förskola

Förvaltningens förskolor arbetar utifrån att förvaltningen ska ha en likvärdig förskola med hög kvalitet där resurserna fördelas utifrån barngruppens behov. Gemensamma mål har arbetats fram i ledningsgrupp. Arbetet med att följa upp att resurserna fördelas utifrån barngruppens behov har gjorts och kommer att fortsätta under kommande år.

1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Process: Ej verkställda beslut

Sammanställning av ej verkställda beslut, samt de beslut som tidigare inrapporterats av antingen verkställt eller avslutas har anmälts till nämnd enligt plan samt följer upp befintlig rutin. Genomgång av inrapporterade beslut har skett på avdelningen för socialtjänst och fritids ledningsgrupp samt stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp i samband med nyckeltalsuppföljning. Genomgångarna har skett en gång per månad.

1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Process: Hemlöshet

Förvaltningen har följt upp antalet barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden som placerats av socialtjänsten. Genomgångarna har skett på avdelningen för socialtjänst och fritids ledningsgrupp samt stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp en gång per månad.

2.2 Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Process: Förskoleplanering görs vid nybyggnation

Förskoleplaneringen har genomförts efter behov i Skärholmens stadsdel i samarbete med Stadsledningskontoret, Exploateringskontoret och SISAB.

3.1 Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Process: Arbete mot oegentligheter

Utbildning och information kring delegationsordningen fortlöpande samt systematiska kontroller. Information om delegationsordning samt tillgänglighet till delegationsordningen har skickats till samtliga ekonomiadministratörer.

3.1 Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Process: God redovisningssed följs

Förvaltningen har systematiska kontroller som säkerställer att hanteringen av egna utlägg utförts enligt förvaltningens rutiner. De för året planerade kontroller har genomförts enligt plan och inga avvikelser har förekommit.

3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Process: Följsamhet av ingångna avtal

Förvaltningen har uppnått målet om 76 % elektroniska inköp samt har systematisk rutin för avtalsuppföljning som säkerställt avtalsföljsamhet.

3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna,

Process: IT-säkerhet och korrekt hantering sekretessbelagda uppgifter

Förvaltningen har utfört regelbundna kontroller av behörigheter, sekretessbelagda uppgifter, utbildningar samt information om rutiner. Inga väsentliga avvikelser finns rapporterade.

3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna, .

Process: Kompetensförsörjningsprocessen

Rutiner har följs i enlighet med fastställd plan och checklista. Utvärdering av samtliga nyanställda och hur de upplevt sin introduktion har skett tertialvis.

3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Process: Lönehantering

Rutiner för löneutbetalning efterföljs med systematiska kontroller månadsvis. Uppföljning av löneskulder har gjorts månadsvis i samarbete med Serviceförvaltningen, förvaltningens redovisning och HR.

3.2 Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Process: Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAMS)

Regelbunden uppföljning av sjukfrånvaro med enhetschefer samt uppföljning av arbetsmiljön har gjorts fortlöpande.

Skärholmens stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2019 varit tillräcklig.

Kvalitetsarbete

Synpunkter och klagomål

Förvaltningens inställning till synpunkter och klagomål är att de bidrar till verksamhetsutveckling och utgör värdefull feedback på förvaltningens verksamheter. Varje synpunkt eller klagomål oavsett källbarare diarieförs av registrator. Synpunkten eller klagomålet skickas därefter omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. Den ansvariga avdelningen ansvarar för att återkoppla till medborgaren/brukaren så att de direkt kan svara på eventuella följdfrågor.

Registrator redovisar inkomna synpunkter och klagomål samt status för dessa till förvaltningsledningen månatligen. De ärenden där återkoppling lämnats avslutas i ärendehanteringssystemet. Resterande ärenden tas upp i nästa månads redovisning. Detta för

att säkerställa att inga ärenden blir utan handläggning.

Kvalitetsutmärkelsen

I kvalitetsutmärkelsen 2019 deltog förvaltningen med tre tävlande verksamheter. Resursenheten vann i kategorin "Socialtjänst samt stöd till personer med funktionsnedsättning". Förvaltningens ledning uppmuntrar kontinuerligt enhetschefer och medarbetare till medverkan i tävlingen och har under de senaste åren arbetat med att tydliggöra vinsterna för verksamheterna med att delta i tävlingen.

Genomarbetning av ledningssystem enligt SOSFS 2011:9

Förvaltningen har under 2019 gjort ett omtag i arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet utifrån SOSFS 2011:9. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har börjat med att arbeta igenom de förvaltningsövergripande processerna för att säkerställa samsyn. Arbetet kommer därefter fokuseras på huvudprocesserna inom respektive avdelning. Genom att arbeta igenom, och säkra dokumentationen av, ledningssystemet så förväntas kvalitetsarbetet ske på ett mer effektivt sätt.

Förskola

Under året har antalet förskoleenheter ökat från fem till sex stycken, med samma antal ledningsfunktioner, vilket ytterligare främjar ledningsteamens förutsättningar att utöva ett nära ledarskap. I högre grad än tidigare deltar exempelvis ledningsfunktioner vid arbetslags självskattningar och reflektioner vilket i sin tur bidragit till ökad kunskap kring utbildningarnas pedagogiska kvalitet.

Arbetslagens systematiska kvalitetsarbete sker till stor del i det pedagogiska verktyget OneNote och ledningen kan se en ökad kunskap och medvetenhet hos pedagogerna gällande reflektionens betydelse.

Arbetet med gemensamma basmiljöer på samtliga avdelningar har fortsatt vilket både inneburit inköp av nytt material samt dialog kring basmiljöernas syfte och funktion. I gemensamma forum har förskolans rektorer, biträdande rektorer och pedagogiska ledare fortsatt arbetet med analyser av förskolornas pedagogiska miljöer.

Äldreomsorg

Förvaltningens hemtjänst i egen regi har under 2019 fortsatt med reflektion i arbetsteam. Genom att ett arbetsteam samlas för ledarledd reflektion över situationen för vissa äldre kan samsyn och lösningar på gemensamma utmaningar uppnås. Tillsammans med Silviahems-certifieringen förväntas dessa arbetssätt bidra till ett stärkt teamarbete för att säkerställa kontinuitet i insatserna för de äldre.

Under året har hemtjänsten i egen regi har utarbetat ett nytt arbetssätt för att öka personalkontinuiteten. Vid en analys av verksamhetens utfall för indikatorn som mäter personalkontinuiteten kunde verksamheten konstatera att utfallet skiljde sig från det utfall som genererades av det digitala schemaplaneringsverktyget. Utifrån detta har verksamheten nu arbetat fram en egen mall för uppföljning av personalkontinuiteten som gör det enklare för verksamheten att tidigt identifiera de äldre med insatser där personalkontinuiteten är låg.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Förvaltningens LSS verksamheter har under 2019 implementerat ett pedagogiskt ramverk. Det

pedagogiska ramverket är ett utbildningspaket som består dels av en intern utbildning skräddarsydd för medarbetarna inom förvaltningens verksamheter för personer med funktionsnedsättning, dels en uppföljning i form av handledning ute i respektive verksamhet. Införandet av ett pedagogiskt ramverk för samtliga LSS verksamheter syftar till att säkra likvärdighet i de olika insatser som förvaltningen erbjuder.

Inom förvaltningens LSS verksamheter har ett antal kollegiala observationer enligt den modell som används inom äldreomsorgen genomförts. De kollegiala observationerna blir ett komplement till förvaltningens ordinarie uppföljning och antas kunna generera underlag för utvecklingen av de delar av verksamheten som rör bemötande.

I förvaltningens gruppbeståder i egen regi inom socialpsykiatri har en brukarrevison genomförts. En brukarrevison är en genomlysning av verksamheten utförd av personer som med liknande erfarenheter som målgruppen. Fokus för revisionen kommer vara brukarnas möjlighet till inflytande och grad av självbestämmande. Förhoppningen är att brukarrevisonen kan ge ett kvalitativt underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet av verksamheten.

Socialtjänst

Socialtjänsten har under året arbetat med dokumentation på olika sätt, bland annat med att inom metodutvecklarnätverket lyfta olika sätt att arbeta med dokumentation och vikten av att dokumentation sker på rätt sätt. Förvaltningen har under året beslutat att under 2020 inleda ett projekt som syftar till att ge stöd till de myndighetsutövande delarna av socialtjänsten gällande myndighetsutövning, dokumentation och likställighet. På flera enheter inom avdelningen har kollegiegranskning skett vilket skapat delaktighet bland medarbetarna på enheterna och därigenom ett lärande och förbättrad dokumentation. På metodutvecklarnätverket och i ledningsgruppen har kollegiegranskning och andra sätt att genomföra granskningar diskuterats och olika sätt att genomföra dessa har lyfts fram. Förvaltningen kommer under 2020 att se över strukturerna för detta och skapa likställighet gällande granskningar över enhetsgränserna.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att skapa en mer sammanhållen socialtjänst. De samrådsmöten som finns för biträdande enhetschefer har fortsatt under året. Förvaltningen bedömer att mötena fungerar på ett bra sätt och att de leder till att personer med komplexa behov får ett sammanhållet stöd från socialtjänsten.

Inom socialtjänsten har förvaltningen arbetat för att samhandlingen med andra aktörer ska öka bland annat genom att öka användandet av Samordnad Individuell Plan (SIP) där behov finns, främst för vuxna då detta varit ett utvecklingsområde. Förvaltningen har under året identifierat att den målgrupp som ökar mest inom socialtjänsten är unga vuxna i åldern 18 till 21 år och som är aktuella inom både enheten för ekonomiskt bistånd och/eller vuxenenheten och som även är i behov av ett mer omfattande stöd. Med anledning av detta ansökte förvaltningen om lokala utvecklingsmedel för implementering av Intern-SIP vilket beviljades och under 2020 kommer förvaltningen att genomföra projektet.

Stadsmiljö

Förvaltningen har under året tagit fram ett index för trygghetsarbetet som sker inom stadsdelsnämndsområdet och även påbörjat arbetet med en liknande process kring arbetet med dialogprocesser vid investeringar i parker och andra utemiljöer. Förvaltningen har även tagit fram och implementerat en modell för hur samhällsväglidarna ska ge varande feedback och

på så sätt utveckla och kvalitetssäkra den samhällsvägledning som erbjuds.

Administrativa avdelningen

HR-enheten arbetar systematiskt för att ständigt förbättra och utveckla organisationens HR-processer. Under året har specifika HR-relaterade nyckeltal i syfte att följa upp och analysera utvecklingen i respektive verksamhet tagit fram.

Förvaltningen har sökt medel för en kompetensutvecklingsinsats i Leda i förändring (change management) som riktar sig till alla förvaltningens chefer. Enligt plan ska insatsen genomföras under 2020. Vidare har förvaltningen inrättat ett chefstraineeprogram i syfte att säkra den framtida ledarförsörjningen. Karriärutvecklingsprogrammet ”Horisont” har genomförts för andra året i rad. Denna gång deltog 19 utvalda medarbetare som representerar förvaltningens alla verksamheter. Under året har ett flertal insatser för att stärka grupper utveckling genomförts framförallt inom förskola, LSS och socialtjänsten.

Innovationskapacitet

I syfte att förbereda verksamheterna för framtidens utmaningar har förvaltningen genomfört följande under året:

- workshops utifrån design thinking för samtliga avdelningars ledningsgrupper med fokus på att identifiera respektive avdelningars största utmaningar utifrån ett invånarperspektiv,
- format om digitaliseringsrådet till en innovations- och digitaliseringsgrupp med medlemmar från samtliga avdelningar och representanter från några fackförbund,
- gjort en urvalsprocess utifrån de utmaningsformuleringar som skapats under de workshops som avdelningarnas chefsgrupper deltagit i. Innovations- och digitaliseringsgruppen har presenterat två förslag på områden för utveckling och effektivisering för förvaltningens ledningsgrupp,
- fortsatt med projektet Medborgarkontoret 2.0. En kartläggning och förstudie har gjort tillsammans med Openlab och utifrån resultatet har man nu gått in i en testfas som senare ska utvärderas,
- testat ny välfärdsteknik i samarbete med Stockholm Digital Care på Sätra vård och omsorgsboende,
- arrangerat en intern innovations- och digitaliseringsmessa för förvaltningens medarbetare. Besökarna fick ta del av föreläsningar, workshops och goda exempel från olika verksamheter i förvaltningen,
- startat ett Vinnovafinansierat projekt för medborgardialog tillsammans med medborgarplattformen Consul Sverige,
- beslutat att testa en innovationsplattform, för att fånga, utveckla och följa idéprocesser i verksamheterna samt sammanställa och underlätta omvärldsbevakning och
- i samarbete med Älvsjö stadsdelsförvaltning har förvaltningens HR-avdelningen arbetat fram en digital introduktion för medarbetare.

Förvaltningen har valt att avvakta med att ta fram en egen digitaliserings- och innovationsstrategi. Detta för att minimera antalet styrdokument och i stället fokusera på att ta

fram tydligare projektplaner till respektive utvecklingsprojekt.

Sammanfattningsvis så har det övergripande innovations- och digitaliseringsarbetet under 2019 haft fokus på förvaltningens chefer och arbetet har handlat om framtida utmaningar och hur man leder och främjar innovativa arbetsätt. Genom den interna innovation- och digitaliseringsmässan avslutades året med att involvera förvaltningens samtliga medarbetare med fokus på hur vi tillsammans kan arbeta för att bli en smartare förvaltning.

Visionen för 2020 är att utveckla förvaltningens kapacitet för innovativa arbetsätt genom testmiljöer, interna och externa samarbeten och systematisk uppföljning av redan pågående projekt. Förvaltningens ledord mod, samarbete, mångfald och engagemang ska utgöra grunden för de framtida utvecklingsinsatserna.

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen har under året mottagit 140 klagomål och 79 synpunkter. Dessa, tillsammans med vidtagna åtgärder, redovisas i bilaga.

Socialtjänst och fritid

Socialtjänst och fritid har fått in 57 klagomål och 1 synpunkt.

Av de 57 klagomålen som inkommit till socialtjänst och fritid rör 28 hur myndighetsutövningen fungerat eller att den enskilde/anhöriga inte är nöjda med det beslut som fattats. 12 klagomål avser privata utförare där förvaltningen har beviljat insatsen. Sex klagomål rör brist på tillgänglighet hos medarbetare inom socialtjänsten, tre rör bemötande från medarbetare och ytterligare två rör både myndighetsutövning och bemötande. Ett klagomål rör fakturafrågor och ett rör ersättningar från förvaltningen. Ett klagomål rör att flaggan inte hissats på en flaggdag. Ett av de inkomna klagomålen betraktar förvaltningen som en orosanmälan rörande barn som riskerar att fara illa.

Synpunkten som inkommit till socialtjänsten avser beröm till en medarbetare.

Äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Äldre, personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fått in 16 klagomål och 4 synpunkter.

Klagomålen rör brister i bemötande respektive planering hos medarbetare inom äldreomsorgen i egen regi. Synpunkterna utgörs dels av beröm till medarbetare på Sätra vård- och omsorgsboende, dels förbättringsförslag avseende arbetssituationen för hemtjänstens medarbetare. För de klagomål som rör brister i bemötande har handläggningen avslutats. För övriga ärenden pågår handläggningen fortfarande.

Förskola

Förskola har fått in 12 klagomål.

Under året har 11 klagomål kommit in till förvaltningens förskoleverksamhet. Av dessa har nio klagomål avslutats samt att det pågår utredningar i övriga. Fem klagomål handlar om konflikter och kränkningar som uppstått mellan barn, fyra klagomål gäller pedagogers agerande mot enskilda barn, ett klagomål handlar om en vårdnadshavare som framfört klagomål på annan vårdnadshavare samt ett klagomål gällande förskolans utemiljö.

Kränkningar utmynnar alltid i en utredning och handlingsplan. Därutöver arbetar förskolorna kontinuerligt med barns inflytande kopplat till likabehandlingsplanen, detta är både ett främjande och ett förebyggande arbete.

Stadsutveckling och medborgarservice

Stadsutveckling och medborgarservice har fått in 55 klagomål, 49 frågor, 19 idéer och 6 beröm.

En fjärdedel av de inkomna synpunkterna handlar om behov av underhåll i trappor, gångvägar och övrig upprustning i parker och på baden. Ungefär 16 % av synpunkterna gäller önskemål om olika åtgärder i stadsdelsnämndsområdets grönområden såsom slyröjning och hantering av död ved. 15 % av synpunkterna handlar om olovliga bosättningar. 10 % om nedskräpning samt 10 % kring vinterväghållning. Samtliga synpunkter fick återkoppling i tid med en uppdatering av genomfört eller planerad åtgärd samt motivering.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2020-01-24
Stefano Prestinoni, Avdelningschef	2020-01-24